

UCHWAŁA NR 97/25
RADY GMINY ZGORZELEC

z dnia 26 maja 2025 r.

w sprawie uchwalenia: „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 54), po uzyskaniu opinii Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowego Dolnośląskiego Inspektora Sanitarnego,

Rada Gminy Zgorzelec uchwala:

§ 1.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025- 2028 z perspektywą do roku 2030” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zgorzelec.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030

Zespół pod kierunkiem
dr Jacka Kurzawy

Listopad 2024

Spis treści

1	Wstęp.....	4
1.1	Podstawa prawna opracowania.....	4
1.2	Założenia do programu ochrony środowiska	5
1.2.1	Podstawowe zasady tworzenia programów ochrony środowiska.....	5
1.2.1.1	Włączenie interesariuszy w proces opracowania Programu – powołanie grupy roboczej.....	6
1.2.1.2	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	6
1.2.1.3	Metodyka opracowania programu.....	6
1.2.1.4	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	7
1.2.1.5	Obszary interwencji programów ochrony środowiska.....	7
1.2.1.6	Monitoring realizacji programu	8
2	Streszczenie.....	10
3	Ogólna charakterystyka Gminy Zgorzelec	13
4	Ocena stanu środowiska	15
4.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	15
4.1.1	Warunki klimatyczne	15
4.1.2	Powietrze atmosferyczne	16
4.2	Zagrożenia hałasem	45
4.3	Pola elektromagnetyczne	50
4.4	Gospodarowanie wodami	54
4.5	Gospodarka wodno-ściekowa.....	66
4.6	Zasoby geologiczne.....	73
4.7	Gleby.....	79
4.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	85
4.8.1	Odpady komunalne	86
4.8.2	Odpady zawierające azbest	88
4.9	Zasoby przyrodnicze	94
4.10	Zagrożenia poważnymi awariami.....	108
5	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	114
6	System realizacji programu ochrony środowiska	124
6.1	Współpraca z interesariuszami.....	124
6.2	Zarządzanie Programem	125
6.3	Monitoring i ewaluacja Programu.....	126
6.4	Aktualizacja Programu i okresowa sprawozdawczość z jego realizacji	128
7	Spis tabel	129
8	Spis rycin	131
9	Spis załączników	132

Wykaz skrótów

BEiŚ - Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”
CRFOP – Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
DODR – Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
GIOŚ – Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie
GUS – Główny Urząd Statystyczny
JCWP – jednolite części wód powierzchniowych
JCWPd – jednolite części wód podziemnych
KSRG – Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
LP – Lasy Państwowe
MPGK – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
MPZP – Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
OZE – odnawialne źródła energii
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PGE – Polska Grupa Energetyczna
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
PMŚ - Państwowy Monitoring Środowiska
POLiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP – Program Ochrony Powietrza
POŚ – Program Ochrony Środowiska
POŚ 2021 - 2024 – Program ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028
PPOŚ – Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgorzeleckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2026
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów
PWik „NYSA” – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „NYSA”
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE – Unia Europejska
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
WWA – wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZDR – Zakłady Dużego Ryzyka wystąpienia poważnej awarii
ZGiUK – Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych w Lubaniu
ZPEC – Zgorzeleckie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
ZZR – Zakłady Zwiększonego Ryzyka wystąpienia poważnej awarii

1 Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Celem polityki ochrony środowiska jest stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U.2024 poz. 324), a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz innych dokumentów strategicznych mających na celu ochronę środowiska na terenie województwa, powiatu i gminy. Istnym są dokumenty mające rangę prawa miejscowego jak chociażby uchwalony w lipcu 2020 roku „Aktualizacja Programu ochrony powietrza przyjętego uchwałą NR XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych (Uchwała nr XLVII/940/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 lipca 2023).

Dla rozwoju kraju, ważnym punktem odniesienia jest perspektywa europejska, w tym inicjatywa Europy efektywnie korzystającej z zasobów ujęta w „Nowym Programie Strategicznym na lata 2024-2029”.

Obowiązujące w Polsce Prawo ochrony środowiska nakłada na samorządy obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska przyjmowanego do realizacji w drodze uchwały Rady Gminy.

Ustawowy obowiązek jest formalną przesłanką dla utworzenia niniejszego Programu. Istnieją również przesłanki funkcjonalne, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju Gminy Zgorzelec.

Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030 jest art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 54), który zobowiązuje organ wykonawczy gminy do opracowania Programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Projekt programu opiniuje organ wykonawczy powiatu, a uchwała rada gminy (art. 17 ust. 2 pkt 3 wyżej cytowanej ustawy). Z wykonania programu organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie Gminy.

Przedmiotowe opracowanie pn.: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030” (zwane dalej POŚ), stanowi kolejną aktualizację gminnego Programu ochrony środowiska. Obejmuje okres czterech lat i uwzględnia działania na kolejne cztery lata. Jest dokumentem kompleksowo traktującym zadania ochrony środowiska poprzez określone cele, priorytety i najistotniejsze kierunki działań.

1.2 Założenia do programu ochrony środowiska

Program ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030 opracowany został zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 r. (dalej „Wytyczne”) zaktualizowanymi w styczniu 2020 roku.

Niniejszy Program stanowi podstawowe narzędzie do realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska na poziomie gminnym. Efektem jego realizacji będzie utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego lub jego poprawa, a także wdrożenie efektywnego zarządzania środowiskiem na terenie Gminy.

1.2.1 Podstawowe zasady tworzenia programów ochrony środowiska

Ministerstwo Środowiska, w celu ujednolicenia formy programów, zaproponowało następującą strukturę Programów ochrony środowiska:

1. Spis treści
2. Wykaz skrótów
3. Wstęp
4. Streszczenie
5. Ocena stanu środowiska
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie
7. System realizacji programu ochrony środowiska
8. Spis tabel
9. Spis map
10. Spis rycin
11. Spis załączników
12. Załączniki do programu ochrony środowiska

Zgodnie z Wytycznymi ocenę stanu środowiska należy przedstawić z podziałem na dziesięć obszarów interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami. W ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: (I) adaptację do zmian klimatu, (II) nadzwyczajne zagrożenia środowiska, (III) działania edukacyjne oraz (IV) monitoring środowiska. Ocena stanu środowiska powinna zostać uzupełniona o prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania POŚ.

Podejście takie wskazuje na działania samorządów jako interwencję, a nie jako organizatora i koordynatora działań, pokazuje o odmiennym podejściu do zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Streszczenie powinno być zrozumiałe dla każdego odbiorcy i opracowane w języku niespecjalistycznym.

1.2.1.1 Włączenie interesariuszy w proces opracowania Programu – powołanie grupy roboczej

Organ wykonawczy danej jednostki poddaje projekt POŚ procedurze opiniowania oraz konsultacji społecznych. Interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie danej gminy, powinni zostać włączeni w prace nad przygotowaniem POŚ na możliwie najwcześniejszym etapie. W tym celu rekomendowane jest powołanie grupy roboczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udział społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U.2024.1112) wystąpiono do interesariusza o opinię dotyczącą projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030”. W odpowiedzi otrzymano pozytywną opinię Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 28 listopada 2024 r., znak: BRZ.0022.279.2024.3.

1.2.1.2 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W ocenie Ministerstwa Środowiska należy przeprowadzić ocenę, gdyż taki wymóg wynika z przepisów Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zatem istotnym jest identyfikacja czy program będzie stanowił ramy dla przyszłych przedsięwzięć znacząco oddziaływujących na środowisko, które nie stanowią kontynuacji zadań już realizowanych oraz w szczególności czy wykraczają poza teren gminy.

W związku z powyższym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udział społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U.2024.1112) dla Projektu Programu ochrony środowiska wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi otrzymano pozytywną opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 2 stycznia 2025 r., znak: WSI.410.2114.2024.AP oraz stanowisko Dolnośląskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego z dnia 14 lutego 2025 r., znak: ZNS.9022.4.5.2025.MŚ.

W związku z powyższym uwagi na fakt iż niniejszy dokument stanowi aktualizację obowiązującego programu założono brak konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2.1.3 Metodyka opracowania programu

Przy tworzeniu POŚ zalecono zastosowanie modelu „siły sprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja” (D-P-S-I-R), który został opracowany przez OECD i rozwinięty przez Europejską Agencję Środowiska. Polega on na opisaniu następujących elementów:

- siły sprawcze (D, driving forces), np. warunki społeczno-gospodarcze, demograficzne, meteorologiczne, hydrologiczne, napływy transgraniczne,
- presje (P, pressures) wywierane przez powyższe warunki, np. emisje zanieczyszczeń,
- stan (S, state) czyli zastana jakość środowiska,
- wpływ (I, impact) stanu środowiska np. na zdrowie, życie społeczne, gospodarcze,

- reakcja/odpowiedź (R, response) poprzez tworzone polityki, programy, plany;

Polityki, programy i plany mają wpływ na wszystkie wcześniejsze elementy, czyli na siły sprawcze, presje, stan i wpływ.

Zgodnie z modelem D-P-S-I-R zjawiska społeczne i gospodarcze (D) prowadzą do wywierania presji (P) na środowisko. W konsekwencji zmienia ulega stan środowiska (S). Środowisko ma bezpośredni wpływ (I) na zdrowie ludzi, na ekosystemy oraz na gospodarkę. Wpływ ten wyzwała z kolei społeczną i polityczną reakcję (R), która kształtuje pośrednio lub bezpośrednio poszczególne elementy modelu.

1.2.1.4 Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Cele, kierunki interwencji i zadania powinny wynikać z zaprezentowanej w programie oceny stanu środowiska natomiast harmonogram rzeczowo-finansowy (z uwzględnieniem środków UE, EOG, NFOŚiGW, WFOŚiGW i in.) powinien uwzględniać rozróżnienie dla zadań własnych samorządu opracowującego POŚ i zadań monitorowanych.

Propozycje celów, kierunków interwencji oraz zadań powinny wynikać m.in. ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji – pomocna jest analiza SWOT, ale również rekomendacje innych dokumentów planistycznych. Wymagane jest, aby zadania podejmowane na szczeblu samorządowym przyczyniały się do osiągnięcia krajowych celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych. Analogicznie, powiatowe POŚ powinny uwzględniać cele wojewódzkie, a gminne POŚ cele powiatowe.

Przy określaniu celów i zadań należy wykorzystać efekt synergii, tj. w taki sposób projektować instrumenty, działania i kierunki interwencji, aby służyły osiągnięciu więcej niż jednego celu.

Jako przykład wskazywane są działania na rzecz rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, które powinny uwzględniać zarówno kwestie ochrony klimatu, jak również ochronę jakości powietrza i efektywność energetyczną. Odnośnie do kwestii finansowania zadań, należy przedstawić kompletną informację na temat instrumentów finansowych pozostających w dyspozycji samorządu, przewidywanych potrzeb finansowych w odniesieniu do poszczególnych zadań, źródeł finansowania oraz na temat możliwych zagrożeń w zapewnieniu finansowania poszczególnych przedsięwzięć.

Wzory tabel do opisu celów, kierunków interwencji i zadań, jak również do prezentacji harmonogramu realizacji zadań własnych i monitorowanych oraz sposobu ich finansowania zostały zawarte w Wytocznych.

1.2.1.5 Obszary interwencji programów ochrony środowiska

Program powinien określać cele, kierunki interwencji i zadania, ich harmonogram oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Jako bardzo istotne uznano poprawne określenie celów i przypisanie im wskaźników, dzięki czemu POŚ ma możliwość identyfikacji obszarów wymagających pilnego podjęcia działań w celu poprawy stanu środowiska oraz umożliwiania skierowania do tych obszarów największego finansowania.

Uznano, iż samorządy zarówno powiatowe jak i gminne w swoich POŚ powinny ująć wszystkie obszary interwencji, w których prowadzone są działania na szczeblu danego

samorządu przez różne podmioty (nie tylko jednostki powiatowe lub gminne, lecz również przykładowo przez podmioty prywatne lub podlegające bezpośrednio organom centralnym). Uwzględnione obszary interwencji powinny uwzględniać zagadnienia horyzontalne (przekrojowe, dotyczące wszystkich dziedzin), tj.: (I) adaptację do zmian klimatu, (II) nadzwyczajne zagrożenia środowiska, (III) działania edukacyjne, (IV) monitoring środowiska.

Przewidziano 10 obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami.

Szczegółowy opis obszarów interwencji zamieszczono w załączniku 1 w którym zaprezentowano je w postaci tabeli zawierającej w kolejnych kolumnach:

- Lp. czyli indywidualny numer zadania w wykazie Programu ochrony Środowiska;
- Obszar interwencji z podziałem na:
 - ochrona klimatu i jakości powietrza,
 - zagrożenia hałasem,
 - pola elektromagnetyczne,
 - gospodarowanie wodami,
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - zasoby geologiczne,
 - gleby,
 - gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
 - zasoby przyrodnicze,
 - zagrożenia poważnymi awariami.
- Cel;
- Wskaźnik z podziałem na: Nazwa wskaźnika (+ źródło danych) Wartość bazowa wskaźnika w roku 2019, wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian;
- Kierunek interwencji;
- Zadanie;
- Rodzaj zadania (z rozróżnieniem zadań własnych, koordynowanych czy też monitorowanych);
- Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania;
- Ryzyka związane z realizacją zadania.

Załącznik ten jest podstawowym elementem raportowania faktycznej efektywności Programu Ochrony Środowiska, a także elementem jego ewaluacji.

1.2.1.6 Monitoring realizacji programu

Województwa, powiaty i gminy przyporządkowują celom stosowne wskaźniki. Wskaźnikiem nazywamy takie liczbowe przedstawienie stanu lub tendencji, które określa w sposób mierzalny wpływ podejmowanych działań na środowisko. Wskaźniki powinny zostać sformułowane w taki sposób, aby umożliwiały określenie postępu realizacji zadań. Wskaźniki mają ponadto być narzędziem oceny realizacji Programu ochrony środowiska w momencie przygotowywania raportów z jego wykonania.

W wytycznych zaprezentowano przykładowe wskaźniki z BEiŚ, POliŚ i planu działalności Ministra Środowiska. Optymalnym byłoby określenie w wytycznych listy

wskaźników stałych, niejako obowiązkowych oraz wskaźników fakultatywnych zgodnie ze specyfiką obszaru dla którego opracowywany jest POŚ.

Możliwe jest uwzględnianie w programie wskaźników z raportów o stanie środowiska, przygotowywanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Programy nie powinny uwzględniać wskaźników, które są możliwe do osiągnięcia tylko na poziomie krajowym (np. liczba polskich technologii środowiskowych zweryfikowanych w ramach systemu ETV – Europejski System Weryfikacji Technologii Środowiskowych).

W celu umożliwienia porównywania efektów realizacji POŚ MŚ przygotowało listę najważniejszych wskaźników do uwzględnienia przez województwa. Lista ta nie ma charakteru zamkniętego, województwa powinny przyjąć dodatkowe wskaźniki.

Minister Środowiska zarekomendował, aby województwa przygotowały listę rekomendowanych wskaźników dla powiatów, a powiaty dla gmin. Powiaty i gminy powinny uwzględnić te wskaźniki w kolejnych aktualizacjach programu.

Co do powyższego rekomendacja wydaje się jak najbardziej zasadna tyle, że najwłaściwszym byłoby stworzenie listy rekomendowanych wskaźników już na etapie wytycznych a nie na poziomie planów wojewódzkich. Przykład województwa dolnośląskiego wyraźnie pokazuje że nawet po pięciu latach od opublikowania wytycznych lista rekomendowanych wskaźników nie została opracowana panuje w tym względzie całkowita dowolność.

Wojewódzki Program Ochrony środowiska został uchwalony przez sejmik województwa dolnośląskiego w roku 2022. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 został zaktualizowany w 2022 r. oraz został dostosowany do ministerialnych wytycznych w zakresie dotyczącym rekomendacji dla powiatów i gmin wskaźników monitorowania programów ochrony środowiska.

2 Streszczenie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030 sporządzony został w celu realizacji polityki ochrony środowiska zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 54).

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 r. (dalej „Wytyczne”). POŚ stanowi podstawowe narzędzie do realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska na poziomie gminnym. Efektem jego realizacji będzie utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego lub jego poprawa, a także wdrożenie efektywnego zarządzania środowiskiem na terenie Gminy.

W rozdziale 4 dokonano oceny stanu istniejącego opierając się w dużej mierze o dane z „Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”. Wyróżniono i przeanalizowano 10 obszarów interwencji tj.: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

W ramach każdego z ww. obszarów uwzględniono zagadnienia horyzontalne, takie jak adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Ocena stanu środowiska została również zgodnie z Wytycznymi uzupełniona o prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania niniejszego Programu.

Podsumowaniem każdego analizowanego obszaru interwencji jest analiza SWOT. Analiza ta prezentuje zidentyfikowane czynniki wewnętrzne: silne strony (S – strenghts), słabe strony (W – weaknesses) oraz czynniki zewnętrzne: szanse (O – opportunities) i zagrożenia (T – threats), które mają, albo mogą mieć wpływ na realizację w Gminie zadań w zakresie poszczególnych obszarów i kierunków interwencji. Wyniki analizy SWOT stanowią podstawę do wskazania planowanych działań w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska w Gminie Zgorzelec. Silne strony i szanse są czynnikami sprzyjającymi realizacji Programu, natomiast słabe strony oraz zagrożenia wpływają na ryzyko niepowodzenia konkretnych zadań, bądź całego Programu. W związku z tym, zaplanowane zadania koncentrują się na wykorzystaniu szans i mocnych stron, przy jednoczesnym nacisku na minimalizację zagrożeń.

Analiza SWOT pozwoliła uporządkować informacje zgromadzone m.in. w wyniku analizy stanu aktualnego środowiska Gminy Zgorzelec oraz inne dane i materiały zebrane w trakcie prac nad Programem. Cztery grupy czynników poddano analizie wzajemnych powiązań. Dokonano analizy mocnych stron pod kątem wykorzystania szans i niwelowania zagrożeń oraz słabych stron pod kątem ograniczenia możliwości wykorzystania szans i ewentualnego potęgowania zagrożeń. Stanowią one podstawę sformułowanych celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Dokonując oceny stanu środowiska na terenie Gminy Zgorzelec syntetycznie opisane zostały uwarunkowania wewnętrzne (z terenu Gminy) i zewnętrzne (z terenów sąsiednich) mające wpływ na stan środowiska. Dalej uwzględniono najważniejsze problemy związane

z danym obszarem interwencji oraz najważniejsze sukcesy odniesione w tym zakresie na terenie Gminy. Wykorzystano informacje z Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021-2024 przedstawiając dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach.

Nie zaobserwowano pogorszenia się stanu środowiska na terenie Gminy, lecz nie odnotowano także znaczących efektów w jego poprawie. Większość zadań wytyczonych w Programie miała charakter ciągły i permanentny, dlatego też konieczna jest ich kontynuacja w kolejnych latach zgodnie z przedstawionymi kierunkami interwencji. Zaawansowanie realizacji poszczególnych zadań ekologicznych oraz osiągnięcia celów jest bardzo zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim czas realizacji oraz możliwości finansowe, w tym niedostateczne środki własne, mogące stanowić wkład własny w pozyskiwanych środkach finansowych z Unii Europejskiej, a także przedłużające się procedury przetargowe.

W rozdziale 5 przedstawiono w formie tabelarycznej wyznaczone cele programu ochrony środowiska oraz przypisane im kierunki interwencji.

Do wyznaczonych celów należą: poprawa jakości powietrza, zmniejszenie narażenia mieszkańców Gminy na ponadnormatywny hałas, ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem, poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania, ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą, uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej, ochrona i właściwe użytkowanie gleb, racjonalna gospodarka odpadami, doskonalenie systemu gospodarowania odpadami, ochrona i wzrost różnorodności biologicznej, prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia awarii, a także rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec. Osiągnięcie wyznaczonych celów rozliczane będzie za pomocą przypisanych im wskaźników. Zastosowane wskaźniki powinny być tak skonstruowane, aby w łatwy i skuteczny sposób określały postępy realizacji zadań i być narzędziem oceny realizacji Programu ochrony środowiska na etapie raportu.

W rozdziale 6 przedstawiono proces realizacji programu ochrony środowiska, na który składają się takie elementy jak: współpraca z interesariuszami i opracowanie treści Programu, zarządzanie Programem, monitoring i ewaluacja Programu oraz aktualizacja Programu i okresowa sprawozdawczość z jego realizacji.

Do sporządzenia niniejszego POŚ wykorzystano dane statystyczne z Głównego Urzędu Statystycznego, jak i informacje o stanie środowiska oraz inne informacje o stanie Gminy Zgorzelec, jakimi dysponują organy ochrony środowiska, instytucje zajmujące się monitoringiem stanu środowiska oraz samorząd.

Podstawową zasadą realizacji Programu powinna być zasada wykonywania zadań przez poszczególne jednostki włączone w zagadnienia ochrony środowiska, a w szczególności samorząd Gminy. Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Wójcie, który współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz samorządem powiatowym oraz składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu.

Ocena realizacji Programu polega przede wszystkim na monitorowaniu, czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.), zbieraniu i selekcjonowaniu informacji oraz oceny i interpretacji zebranych danych. Program w zaproponowanym kształcie jest

dokumentem otwartym, który powinien na bieżąco odpowiadać na nowe wyzwania. Do monitoringu i ewaluacji Strategii zobowiązuje się samorząd, zatwierdzając dokument.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska przyjmowana jest na okres 4 lat z perspektywą na kolejne 4 lata. Ponadto organ sporządzający program jest zobowiązany do opracowania co 2 lata raportu z jego wykonania, który zostaje przedstawiony Radzie Gminy.

W załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu przedstawione zostały planowane do realizacji zadania, których realizacja wpłynie co do zasady korzystnie na stan środowiska. Ich realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska.

Ponadto, opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy (zamieszczony w załączniku nr 2), w którym uwzględniono wykorzystanie środków finansowych UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW i in., łącznie dla zadań własnych samorządu opracowującego POŚ i zadań monitorowanych. Zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Ministerstwo Środowiska Warszawa 2015) Program ochrony środowiska na szczeblu Gminy musi być zgodny z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi, dokumentami sektorowymi oraz dokumentami o charakterze programowym.

3 Ogólna charakterystyka Gminy Zgorzelec

Gmina Zgorzelec administracyjnie przynależna do powiatu zgorzeleckiego, położona jest w zachodniej części województwa dolnośląskiego, wzdłuż granicy państwa. Sieć osadniczą Gminy stanowi 21 sołectw, są to: Białogórze, Gozdanin, Gronów, Jerzmanki, Jędrzychowice, Kostrzyna, Koźlice, Koźmin, Kunów, Łagów, Łomnica, Osiek Łużycki, Pokrzywnik, Przesieczany, Radomierzyce, Ręczyn, Sławnikowice, Spytków, Trójca, Tylice oraz Żarska Wieś. Na północy Gmina graniczy z gminą Pieńsk, na wschodzie z gminami Siekierczyn i Sulików, natomiast na południu z Gminą Bogatynia i miastem Zawidów. Zachodnią granicę Gminy stanowią: granica z miastem Zgorzelec oraz granicą państwa.

Łączna powierzchnia Gminy wynosi ok. 137 km². Według danych Polska w Liczbach, na 31.12.2022r. liczba ludności w Gminie Zgorzelec wynosiła 8 799 osób, z czego 4 406 to kobiety, a 4 393 to mężczyźni.

Gmina przecinana jest przez autostradę A4 (najdłuższa polska autostrada będąca jednocześnie przejściem granicznym), dwie drogi krajowe: nr 30 (Zgorzelec – Jelenia Góra) i nr 94 (Zgorzelec – Korczowa), trzy drogi wojewódzkie: nr 351 (Żarki nad Nysą – Jagodzin), nr 352 (Zgorzelec - Czechy) oraz nr 357 (Radomierzyce – granica państwa – Osieczna), a także wiele dróg powiatowych i gminnych.

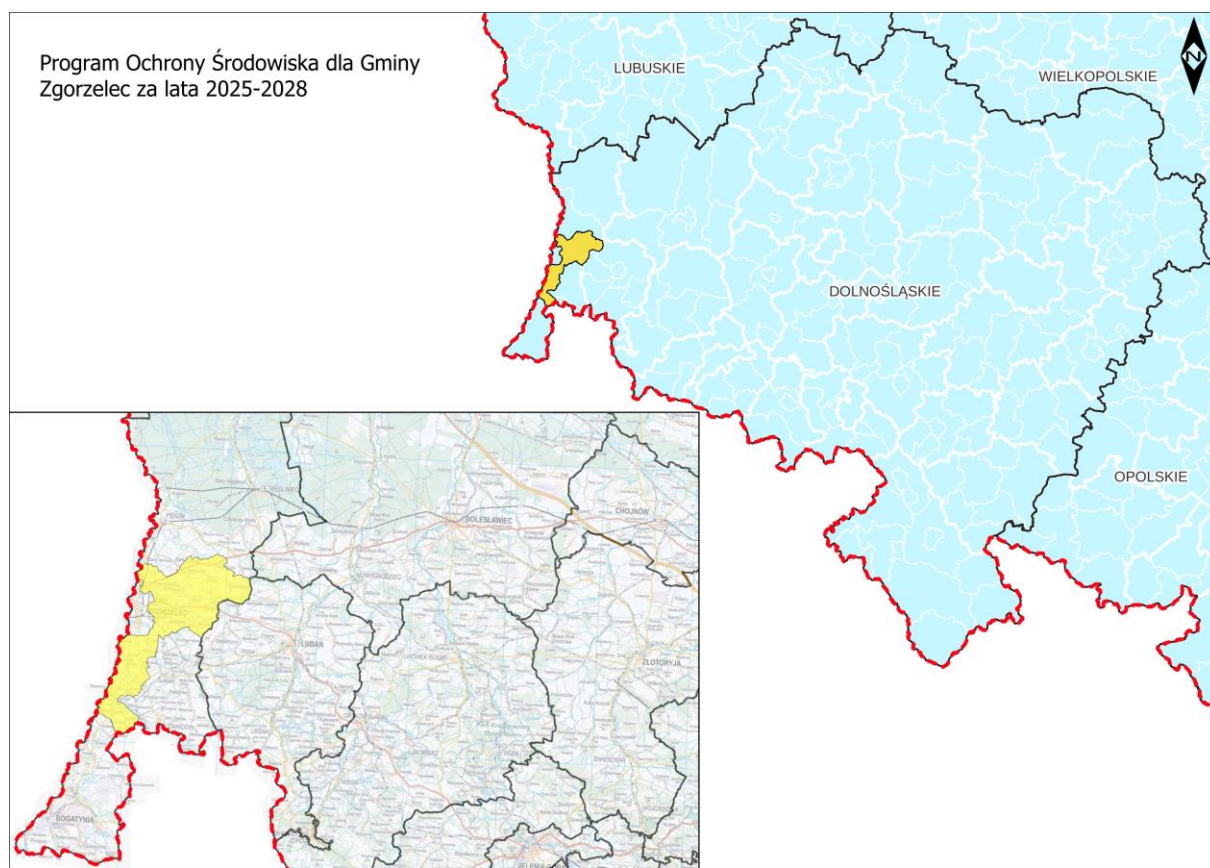
Na terenie Gminy znajdują się nowoczesne przejścia graniczne Jędrzychowice – Ludwigsdorf i Radomierzyce-Hagenverder, dwa z siedmiu zlokalizowanych w powiecie zgorzeleckim umożliwiają komunikację do Czech i Niemiec.

Teren Gminy Zgorzelec jest cenny szczególnie ze względu na znajdujący się tu obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066, a także w niewielkim fragmencie Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086.

Lesistość Gminy wynosi 15,5% (wg GUS, stan na 2023 r.).

Teren Gminy Zgorzelec stanowi także atrakcyjne miejsce pod względem turystyki i rekreacji. Teren Gminy Zgorzelec to równocześnie część Puszczy Zgorzelecko-Osiecznickiej. Charakterystyczną cechą miejscowego krajobrazu jest znaczna ilość stawów rozsianych wśród lasów oraz występowanie śródleśnych torfowisk. Północny skraj Gminy stanowi Obniżenie Żytawsko- Zgorzeleckie ciągnące się wzdłuż Nysy Łużyckiej, natomiast południowa część to pagórkowata kraina.

Ryc. 3-1 Lokalizacja Gminy Zgorzelec

Źródło: Opracowanie własne

4 Ocena stanu środowiska

4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

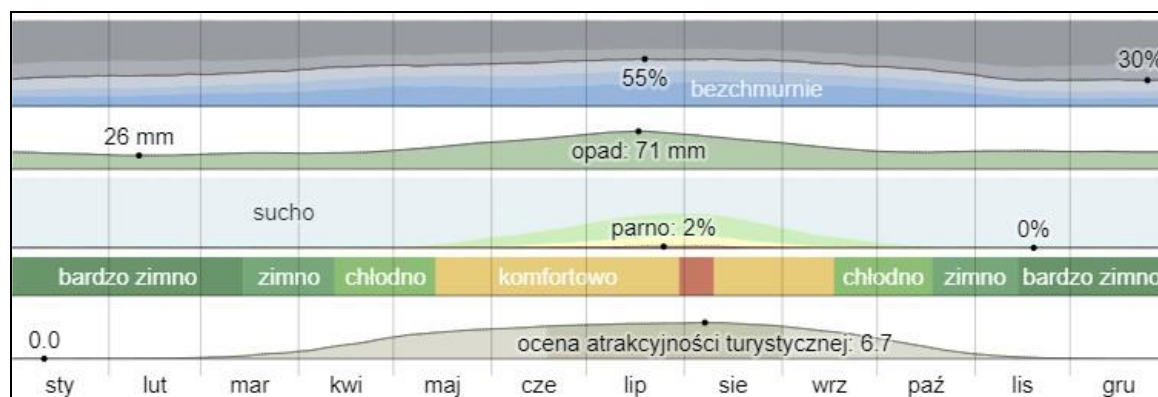
4.1.1 Warunki klimatyczne

Klimat Gminy Zgorzelec jest stosunkowo łagodny, umiarkowanie ciepły, ukształtowany pod wpływem klimatu atlantyckiego. Obszar Gminy charakteryzuje się dobrymi warunkami termicznymi, wilgotnościami i solarnymi leży w strefie o korzystnych warunkach bioklimatycznych dla stałego pobytu człowieka. Najwyższa średnia temperatura roczna wynosi około 8,2°C, region zgorzelecki jest najcieplejszym regionem pogórzy. Średnie roczne opady są wyższe niż normy opadów z wielolecia w skali kraju, wynoszą one 629 mm. Najmniejsze sumy opadów obserwuje się w lutym, średnio wynoszą one 35 mm, najbardziej wilgotnym miesiącem jest lipiec, gdzie opady wynoszą średnio 72 mm. Pomiędzy najsuchszym i najmokrzejszym miesiącem, jest różnica wielkości 37 mm opadu. Okres wegetacyjny, tj. o temperaturze powyżej +5°C rozpoczyna się w końcu marca i trwa do pierwszej dekady listopada przeciętnie 210 dni.

Na terenie Gminy Zgorzelec w przewadze występują wiatry z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich (27,4%). Maksymalna średnia ważona prędkość wiatrów występuje z południowo-zachodniego i zachodniego kierunku i wynosi 3,9 m/sek. W ciągu 10% dni w roku odnotowuje się ciszę, co oznacza rejestrowanie wiatrów o prędkości poniżej 0,5 m/s.

Największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w kraju (ale też na terenie Gminy). Wśród zjawisk termicznych niekorzystnych i uciążliwych dla ludności, środowiska i gospodarki należy wymienić pojawianie się dotkliwych fal upałów (ciągi dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$ utrzymującą się przez co najmniej 3 dni) i dni upalnych (z temperaturą maksymalną $\geq 30^{\circ}\text{C}$). Obserwuje się również tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych.

Ryc. 4-1. Klimat w Gminie Zgorzelec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://pl.weatherspark.com>

4.1.2 Powietrze atmosferyczne

Jednym z kluczowych czynników wpływających na jakość powietrza atmosferycznego w skali mikro i mezon jest emisja zanieczyszczeń spowodowana działalnością człowieka. Zanieczyszczenia te mogą mieć charakter zarówno zorganizowany (pochodzący z określonych źródeł) jak i niezorganizowany (rozproszone emisje).

Wyznacza się trzy główne źródła emisji zanieczyszczeń do atmosfery:

- punktowe – duże zakłady przemysłowe emitujące pyły, dwutlenku siarki, tlenku azotu, tlenku węgla, metale ciężkie,
- powierzchniowe (rozproszone) – są to paleniska domowe, lokalne kotłownie, niewielkie zakłady przemysłowe emitujące głównie pyły, dwutlenek siarki;
- liniowe – głównie zanieczyszczenia komunikacyjne odpowiedzialne za emisję tlenków azotu, tlenków węgla, węglowodorów aromatycznych, metali ciężkich (dawniej głównie ołowiu z etyliny, obecnie platyny, palladu i rodu z katalizatorów samochodowych)

Stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest ściśle uzależniony od wielkości emisji zanieczyszczeń oraz panujących warunków meteorologicznych, które determinują ich rozprzestrzenianie. Najważniejsze elementy meteorologiczne, które wpływają na przemiany i dystrybucję zanieczyszczeń w atmosferze to prędkość i kierunek wiatru. Ruchy powietrza mogą zarówno rozproszyć zanieczyszczenia, jak i przenosić je na znaczne odległości.

Temperatura wpływa na procesy inwersji, ograniczając cyrkulację powietrza i prowadząc do kumulacji zanieczyszczeń. W sezonie zimowym niskie temperatury sprzyjają wzrostowi niskiej emisji z systemów ogrzewania. Natomiast podczas letnich upałów, gdy dochodzi do zmniejszenia pionowego gradientu temperatury, powstają warunki sprzyjające występowaniu smogu.

Opady atmosferyczne, takie jak deszcz i śnieg, mają działanie oczyszczające, zmywają zanieczyszczenia z atmosfery i obniżają ich stężenie. Wilgotność względna, a także klasa równowagi atmosfery określają stabilność powietrza. Wpływa to na zdolność do mieszania się zanieczyszczeń oraz możliwością ich transportu w atmosferze. Ostatecznie to połączenie czynników antropogenicznych i naturalnych determinuje jakość powietrza, którą monitorujemy na danym obszarze.

Na stan powietrza w Gminie Zgorzelec wpływa wiele czynników, zarówno związanych z działalnością człowieka, jak i wynikających z naturalnych procesów atmosferycznych.

Na tym obszarze najczęściej występowały wiatry umiarkowane, o prędkościach w zakresie 3-5 m/s, a także słabe wiatry, osiągające prędkości od 1,5 do 3 m/s. Jednakże w regionie zaobserwowano również występowanie wysokich prędkości wiatru, przekraczających 8 m/s, które zmierzono w mieście Zgorzelec w 26% czasu pomiarów. Silne wiatry odgrywają kluczową rolę. Rozpraszają one zanieczyszczenia, co może prowadzić do poprawy jakości powietrza w krótkim okresie czasu.

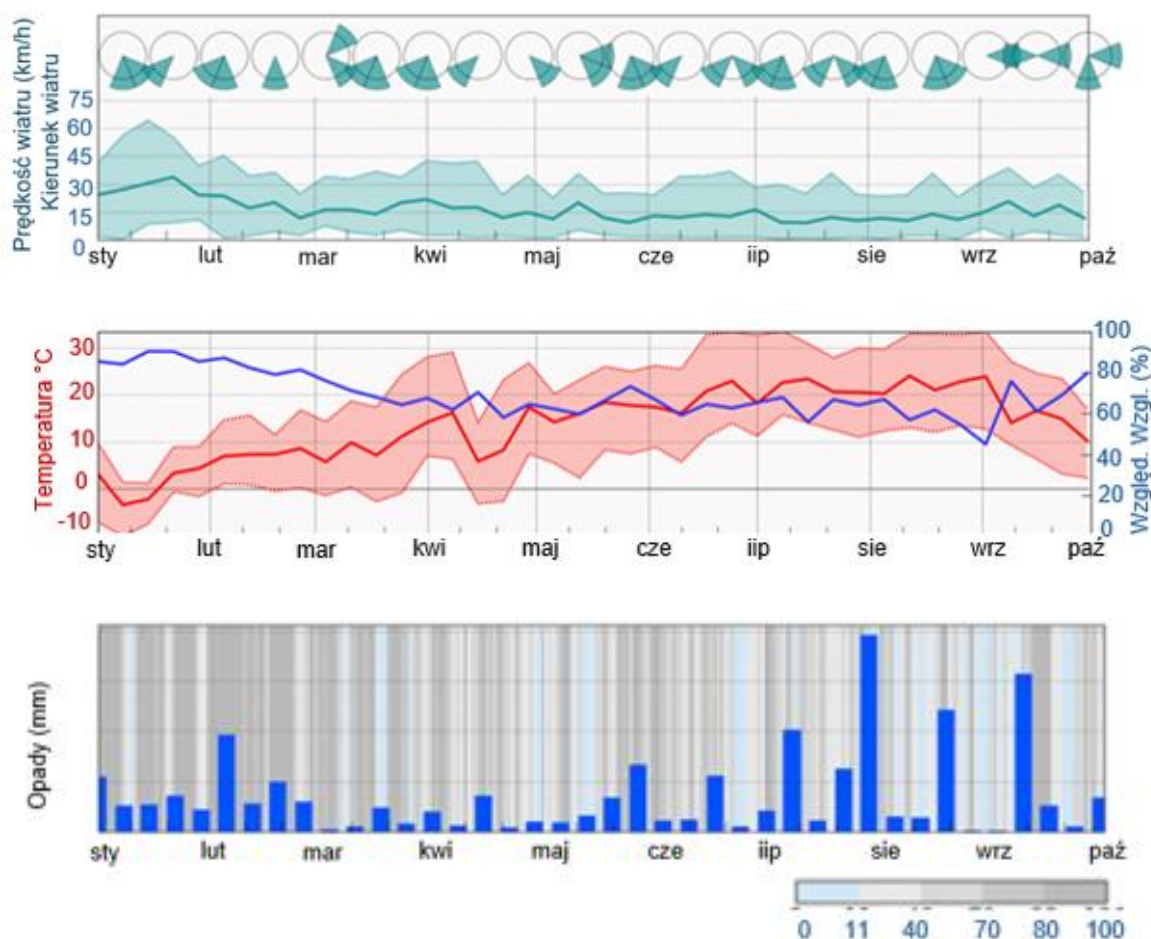
Temperatura wpływa na jakość powietrza w sposób pośredni, odgrywając istotną rolę w procesach emisji i rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. W Zgorzelcu średnie temperatury wahały się od 8 do 9 stopni Celsjusza, co wpłynęło na wzrost niskiej emisji z systemów ogrzewania. W okresach chłodniejszych, szczególnie w sezonie grzewczym, wiele gospodarstw domowych korzysta z paliw stałych. Prowadzi to do zwiększenia stężenia pyłów zawieszonych oraz innych zanieczyszczeń w powietrzu.

Opady atmosferyczne, w zależności od ich intensywności, rodzaju (deszcz, śnieg) i czasu trwania, mają istotny wpływ na wymywanie zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłów

i gazów. W gminie Zgorzelec roczne opady wynoszą około 660 mm. Znaczna ilość wody opadowej może skutecznie zmywać zanieczyszczenia z atmosfery.

Poniżej przedstawione zostały wykresy opisujące uzyskane wyniki ze stacji pomiarowej w Zgorzelcu. Dostarczają informacji na temat temperatury, opadów oraz prędkości i kierunku. Pomiar został przeprowadzony od pierwszego stycznia 2024 roku do szóstego października 2024 roku.

Ryc. 4-2. Wyniki pomiarów ze stacji pomiarowej w Zgorzelcu (prędkość wiatru, temperatura, opady).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.meteoblue.com/pl>

Na stan powietrza w Gminie Zgorzelec wpływają również działania antropogeniczne, które stanowią znaczący czynnik w kształtowaniu jakości atmosfery.

Niezorganizowanym źródłem emisji zanieczyszczeń jest emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg. Przez teren Gminy Zgorzelec przebiegają następujące drogi:

- autostrada: A4 Jędrzychowice – Katowice – Korczowa,
- droga krajowa nr 30 Zgorzelec - Jelenia Góra,
- droga krajowa nr 94 Zgorzelec – Korczowa,

- droga wojewódzka nr 351 Żarki nad Nysą - Jagodzin,
- droga wojewódzka nr 352 Zgorzelec – Czechy,
- droga wojewódzka 357 Radomierzyce – granica państwa – Osieczna.

Ponadto na terenie Gminy występują liczne drogi powiatowe oraz gminne. Zgodnie z Systemem Oceny Stanu Nawierzchni stan dróg zakwalifikowany w 70% jest do klasy A (stan dobry) oraz klasy B (stan zadowalający). Jednak jest również kilka odcinków dróg, których stan oceniany został na klasę C, czyli nawierzchnia z uszkodzeniami wymagająca zaplanowania remontów. Stan nawierzchni dróg oraz ich parametry techniczne są stale poprawiane.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, tlenek azotu, dwutlenek siarki, węglowodory, pyły. Wielkości zanieczyszczeń emitowanych przez komunikację jest trudne do określenia, ponieważ wpływa na nią kilka czynników, m. in.: stan nawierzchni drogi, długość trasy komunikacyjnej, ilość poruszających się pojazdów, stan techniczny samochodów, jakość spalanej paliwa. Zanieczyszczenia komunikacyjne są dobowo i sezonowo zmienne.

Transport wiąże się z ryzykiem powstania istotnego zagrożenia dla środowiska wynikającego z właściwości przewożonych ładunków, którymi mogą być ze względu na swoje właściwości chemiczne, fizyczne lub biologiczne materiały niebezpieczne. Na skutek wypadków komunikacyjnych czy awarii mogą się przedostać w sposób niezorganizowany do środowiska. Szczególnie niebezpieczny w tym zakresie jest ruch tranzytowy (droga krajowa nr 30 oraz droga wojewódzka nr 352).

Na terenie Gminy Zgorzelec funkcjonuje sieć komunikacji zbiorowej. Przystanki komunikacyjne zlokalizowane są we wszystkich miejscowościach.

Na terenie Gminy Zgorzelec w oparciu o działania inwestycyjne realizowane w ramach projektu „Przygoda z Nysą” zostało wybudowanych ok. 18 km ścieżek rowerowych. Tworzenie nowych odcinków ścieżek rowerowych wpływa korzystnie na wzrost atrakcyjności terenu przygranicznego.

Na stan powietrza wpływa także ogrzewanie budynków, które jest jednym z kluczowych czynników zanieczyszczenia atmosfery, szczególnie w okresie zimowym. Wiele gospodarstw domowych korzysta z pieców opalanych węglem i drewnem, co prowadzi do emisji pyłów zawieszonych, dwutlenku węgla oraz tlenków azotu. W wyniku emisji zanieczyszczenia kumulują się w dolnych warstwach atmosfery, szczególnie w obszarach zabudowanych. Dodatkowo inwersja temperatury w zimie ogranicza cyrkulację powietrza, co potęguje problemy z jakością powietrza.

W celu poprawienia jakości powietrza, wprowadzono Program Ochrony Powietrza, w którym kluczowym działaniem jest inicjatywa DsOeZn „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnego ogrzewania”. Dodatkowo określone zostały także inne działania, takie jak: DsInZe „Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji” oraz DsHrFi „Opracowanie harmonogramów rzeczowo-finansowych”. Maja one za zadanie wesprzeć w realizacji głównego działania DsOeZn oraz także umożliwić ocenę skali tego działania w ramach Aktualizacji Programu.

Realizacja działań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych systemów ogrzewania w województwie dolnośląskim przyczyni się do zmniejszenia emisji pyłów zawieszonych PM10 oraz PM2.5, a także benzo(a)pirenu. Przewiduje się także stopniowe, coroczne obniżanie stężeń tych zanieczyszczeń

w atmosferze. Zgodnie z prognozami, do roku 2026 poziomy te powinny być zgodne z obowiązującymi normami.

Tab. 4-1 Wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych typów kotłów

Typ kotła	NO ₂ [kg/m ²]	PM ₁₀ [kg/m ²]	PM _{2,5} [kg/m ²]	B(a)P [kg/m ²]	As [kg/m ²]
Kocioł pozaklasowy opalany węglem kamiennym	0,151	0,75	0,5625	0,0002805	0,00009196
Kocioł pozaklasowy opalany węglem brunatnym	0,2921	0,9058	0,6794	0,00048697	0,000183924
Kocioł klasy 3 i 4 opalany węglem kamiennym	0,129	0,3701	0,2776	0,00026803	0,00001165
Kocioł węglowy klasy 5	0,218	0,0374	0,0355	0,0000116	0,00000159
Kocioł starego typu opalany drewnem	0,06	0,654	0,62969	0,00016715	0,000000457
Kocioł klasy 3 i 4 opalany drewnem	0,0557	0,1474	0,1424	0,00002507	0,00000023
Kocioł klasy 5 opalany peletem lub biomasą	0,0325	0,00364	0,00352	0,00000977	0,000000186
Kocioł gazowy	0,032	0,0001684	0,000168	-	0,00000013
Kocioł olejowy	0,065	0,01624	0,0162	0,00000005	0,000013303
Kocioł opalany gazem LPG	0,1058	0,000444	0,000444	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB

Powyższa tabela ilustruje wskaźniki emisji zgodne z programem do określenia rocznej wielkości emisji z różnych źródeł ciepła wykorzystywanych w województwie dolnośląskim do ogrzewania budynków mieszkalnych.

Działania naprawcze

Finansowanie działań naprawczych pochodzi ze źródeł krajowych, jak i funduszy Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu umożliwia otrzymanie dofinansowania do działań i inwestycji. W celu wspierania działań mających na celu poprawę jakości powietrza oraz redukcję emisji zanieczyszczeń wprowadzono krajowe programy wspierające. Te inicjatywy są skoncentrowane na finansowaniu projektów związanych z wymianą starych pieców na nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła, a także na promowaniu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Programy te mają na celu nie tylko zmniejszenie emisji pyłów zawieszonych i gazów cieplarnianych,

ale również poprawę zdrowia mieszkańców oraz ochronę środowiska. Wspierają one także lokalne samorządy w realizacji projektów na rzecz czystszej powietrza

- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027- głównymi celami jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawa efektywności energetycznej, włączenie działań związanych ze zrównoważonym rozwojem i adaptacją do zmian klimatu,
- Czyste powietrze - celem jest poprawa jakości powietrza poprzez dofinansowanie wymiany starych pieców i źródeł ciepła na bardziej ekologiczne
- Mój elektryk - program oferujący dofinansowanie na zakup lub leasing pojazdów zeroemisyjnych, co sprzyja wdrażaniu ekologicznych rozwiązań transportowych oraz poprawia jakość powietrza
- Edukacja ekologiczna - zadaniem jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej oraz promowanie zasad zrównoważonego rozwoju.
- Współfinansowanie programu LIFE - głównym celem programu jest wspieranie wdrażania unijnego prawa ochrony środowiska oraz realizacja polityki ekologicznej UE.
- Mój Prąd - mająca na celu wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii, szczególnie instalacji fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych
- Program STOP SMOG - celem programu jest finansowanie działań związanych z termomodernizacją budynków, wymianą pieców oraz instalacją odnawialnych źródeł energii, co ma na celu redukcję emisji zanieczyszczeń, takich jak pyły zawieszone oraz inne substancje szkodliwe.

Tab. 4-2 Szacunkowe całkowite wydatki na dofinansowanie w ramach programu Czyste powietrze.

Źródło ciepła	Liczba źródeł	Maksymalna kwota dotacji (zł)	Szacunkowa suma dofinansowania (zł)
Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)	1227	5600	6871200
Kocioł na paliwo stałe zasypowy	1451	7400	10737400
Kocioł olejowy	32	7400	236800
Kolektory słoneczne	155	6000	930000
Ogrzewanie elektryczne	716	5600	4009600
Pompa ciepła	514	12600	6476400

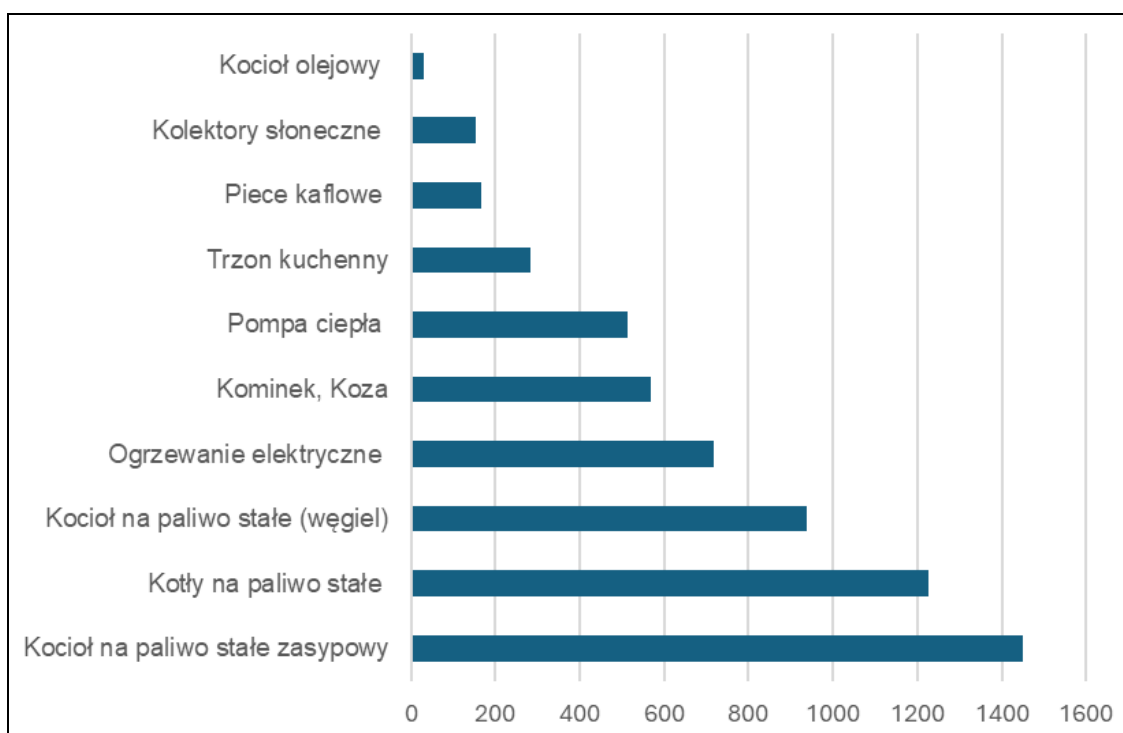
Źródło ciepła	Liczba źródeł	Maksymalna kwota dotacji (zł)	Szacunkowa suma dofinansowania (zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB oraz <https://czystepowietrze.gov.pl/>

W Gminie Zgorzelec, przeprowadzono ocenę ilości źródeł ciepła. Analiza ta miała na celu identyfikację i inwentaryzację istniejących systemów grzewczych, co pozwoliło na lepsze zrozumienie skali niskiej emisji w regionie. Wyniki oceny posłużą jako podstawa do dalszych działań zmierzających do poprawy jakości powietrza oraz wdrażania skutecznych rozwiązań w zakresie termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła w budynkach.

Poniższy wykres przedstawia ilości poszczególnych źródeł ciepła w gminie Zgorzelec w roku 2024.

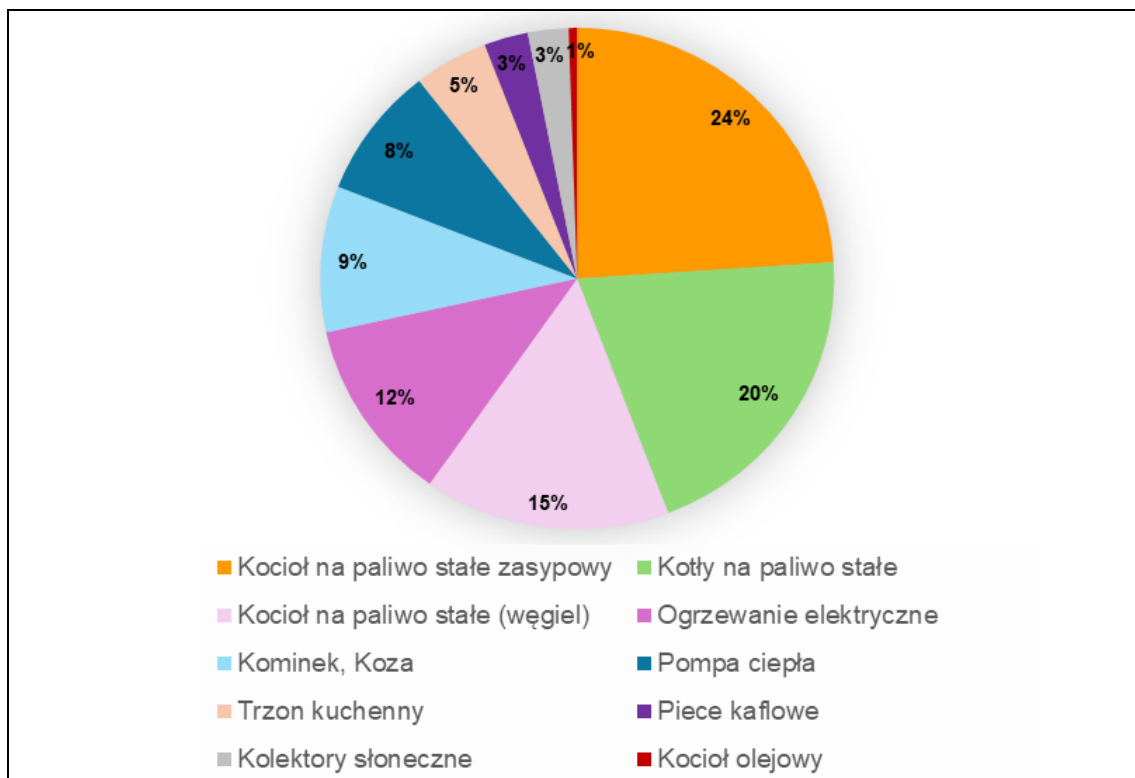
Ryc. 4-3. Źródła ciepła w gminie Zgorzelec.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB

Z wykresu wynika, że mieszkańcy gminy Zgorzelec najczęściej korzystają z kotła na paliwo stałe. Łącznie aż 3616 domów jest ogrzewane tym źródłem ciepła, co stanowi prawie 60% wszystkich budynków mieszkalnych. Nielicznie spotykać można źródła takie jak: kotły olejowe bądź kolektory słoneczne.

Ryc. 4-4. Procentowe zestawienie źródeł ciepła w gminie Zgorzelec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB

Największy udział w systemach grzewczych w Gminie Zgorzelec mają kotły na paliwo stałe zasypowe, które dominują wśród źródeł ciepła. W znacznym stopniu obecne są także kotły na paliwo stałe oraz systemy ogrzewania elektrycznego. Z kolei zastosowanie odnawialnych źródeł energii, takich jak kolektory słoneczne czy pompy ciepła, są wciąż nieliczne, mimo ich korzystnego wpływu na jakość powietrza. Istotne jest wprowadzenie i promowanie ekologicznych rozwiązań mogących przyczynić się do dalszej poprawy stanu atmosfery w regionie

W tabeli poniżej przedstawiona została liczba źródeł ciepła w poszczególnych miejscowościach należących do gminy Zgorzelec. Opisane wartości zostały opracowane dzięki kalkulatorowi efektywności energetycznej budynku (BEEC). Narzędzie to stanowi wiedzę na temat budynków i efektywności energetycznej.

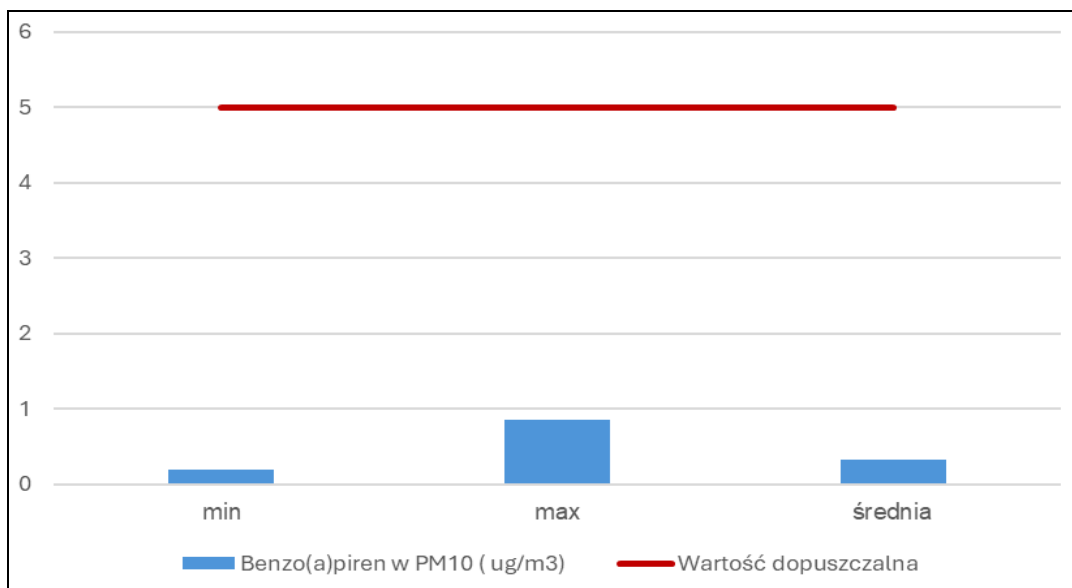
Tab. 4-3 Łączna ilość źródeł ciepła w poszczególnych miejscowościach w gminie Zgorzelec Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB.

Miejscowość	Czy gmina leży w obszarze przekroczeń		Łączna liczba zainstalowanych źródeł ciepła									
			Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)	Kocioł na paliwo stałe (węgiel)	Kocioł na paliwo stałe zasypowy	Kocioł olejowy	Kolektory słoneczne	Kominiek, Koza	Ogrzewanie elektryczne	Piecze kaflowe	Pompa ciepła	Trzon kuchenny
	PM10 24h	B(a)P rok										
Białogórze	Nie	Tak	53	42	24	4	3	9	15	7	2	17
Gozdanin	Nie	Tak	28	30	27	0	1	6	7	1	4	5
Gronów	Nie	Tak	63	59	130	1	4	14	19	10	5	14
Jerzmanki	Nie	Tak	79	120	150	2	4	32	162	22	18	32
Jędrzychowice	Nie	Tak	85	130	160	2	9	41	120	16	21	22
Kostrzyna	Nie	Tak	19	15	15	0	0	8	8	10	0	12
Koźlice	Nie	Tak	40	29	32	1	6	23	22	4	121	10
Koźmin	Nie	Tak	33	27	27	2	4	8	17	4	7	12
Kunów	Nie	Tak	45	36	38	2	4	20	17	4	20	5
Łagów	Nie	Tak	144	115	94	1	37	230	32	13	-	11
Niedów	Nie	Tak	-	2	2	0	0	0	23	0	0	0
Łomnica	Nie	Tak	18	25	24	1	1	6	8	4	28	5
Osiek Łużycki	Nie	Tak	73	31	45	0	6	7	10	9	7	15
Pokrzywnik	Nie	Tak	13	8	5	1	2	0	0	3	2	3
Przesieczany	Nie	Tak	24	11	14	0	3	5	9	2	4	6
Radomierzycze	Nie	Tak	57	29	125	1	19	13	19	1	7	14
Ręczyn	Nie	Tak	62	28	161	1	10	15	28	6	7	10
Stawnikowice	Nie	Tak	60	20	41	0	3	10	19	16	0	26
Spytków	Nie	Tak	23	11	14	0	0	7	5	3	2	7
Trójca	Nie	Tak	168	75	136	6	19	60	120	18	143	30
Tylce	Nie	Tak	70	75	56	4	15	41	24	3	112	8
Żarska Wieś	Nie	Tak	70	20	131	3	5	15	32	12	4	19
Suma			1227	938	1451	32	155	570	716	168	514	283

Tab. 4-4 Liczebność poszczególnych klas kotłów w miejscowościach należących do gminy Zgorzelec Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB

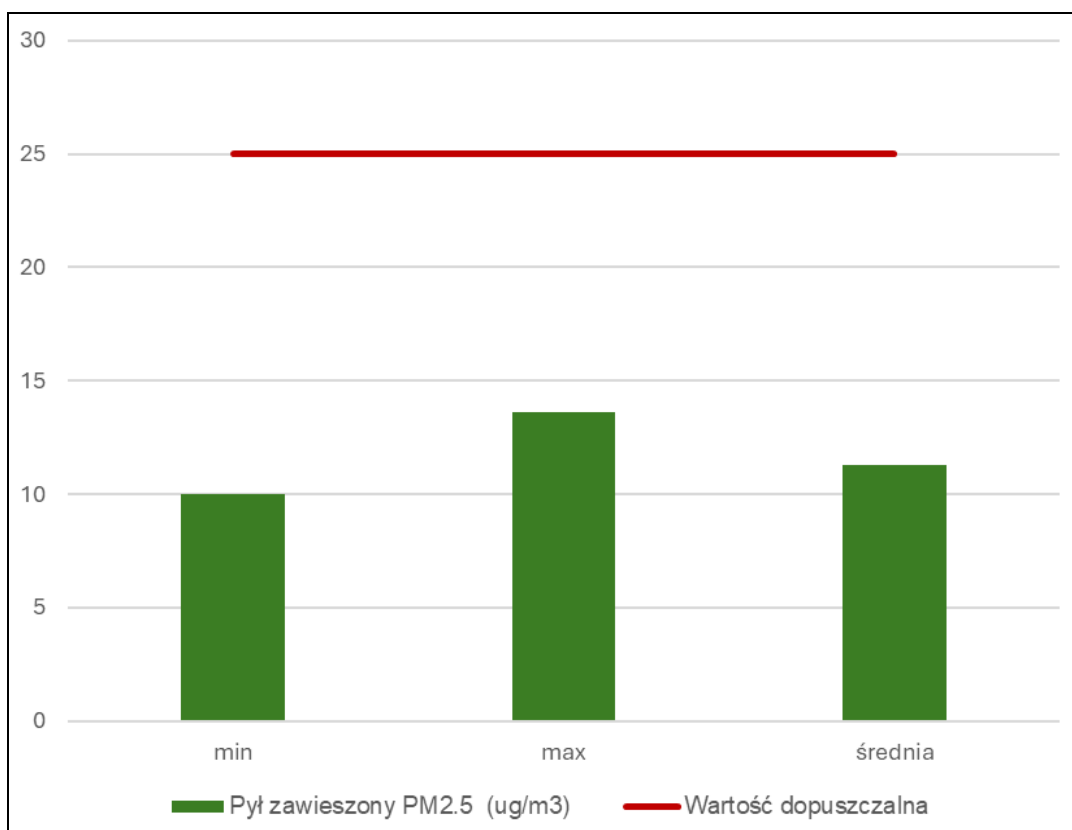
Miejscowość	Poniżej 3 klasy	Klasa kotła 3	Klasa kotła 4	Klasa kotła 5	Razem
Białogórze	19	11	6	17	53
Gozdanin	17	7	2	2	28
Gronów	44	10	9	13	63
Jerzmanki	60	30	18	31	79
Jędrzychowice	37	17	12	19	85
Kostrzyna	8	3	2	6	19
Koźlice	12	8	8	12	40
Koźmin	14	5	4	10	33
Kunów	21	9	2	13	45
Łagów	82	27	19	16	144
Łomnica	11	1	3	3	18
Osiek Łużycki	37	10	8	18	73
Pokrzywnik	4	5	1	3	13
Przesieczany	8	7	3	6	24
Radomierzyce	28	9	5	15	57
Ręczyn	24	15	11	12	62
Sławnikowice	30	10	7	13	60
Spytków	11	2	1	9	23
Trójca	78	27	25	38	168
Tylice	16	11	20	23	70
Żarska Wieś	30	19	5	16	70
Suma	592	243	171	295	1227

Ryc. 4-5. Pomiar stężenia Benzo (a) pirenu w PM10 na stacji pomiarowej Zgorzelec

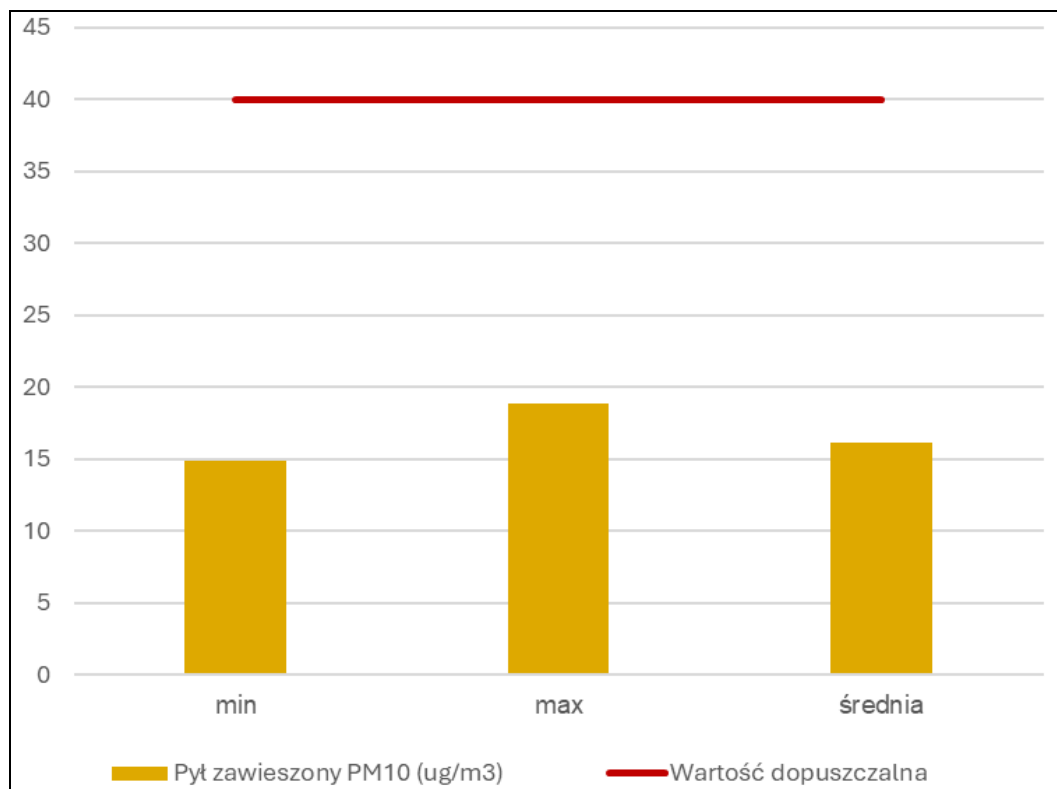

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Ryc. 4-6. Pomiar stężenia pyłu zawieszonego PM 2.5 na stacji pomiarowej Zgorzelec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Ryc. 4-7. Pomiar stężenia pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej Zgorzelec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Wzrost stężenia zanieczyszczeń, szczególnie pyłów zawieszonych, ma negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców, prowadząc do problemów z układem oddechowym, alergii oraz innych schorzeń. Grupą szczególnie wrażliwą na zanieczyszczenia powietrza są dzieci poniżej 5 lat oraz osoby starsze powyżej 65 roku życia. Łącznie w gminie Zgorzelec powyżej 32% mieszkającej ludności jest szczególnie narażona.

Jednym z kluczowych elementów wpływających na stan powietrza w regionach zurbanizowanych jest długość czynnej sieci gazowej. Rozbudowa infrastruktury gazowej umożliwia mieszkańcom przejście na gaz ziemny jako alternatywne źródło energii, co przekłada się na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji. W porównaniu do tradycyjnych paliw stałych, takich jak węgiel czy drewno, gaz charakteryzuje się znacznie niższą emisją zanieczyszczeń, co sprzyja poprawie jakości powietrza.

Na terenie Gminy Zgorzelec długość czynnej sieci gazowej wynosi 66,796 km (stan na 31.12.2022 r.). Zgodnie z danymi GUS, ilość czynnych przyłączy budynków mieszkalnych do sieci gazowej w 2021 r. (stan na 31.12.2021 r.) wynosiła 635 szt., natomiast w 2022 r. (stan na 31.12.2022 r.) ich ilość zwiększyła się do 691 sztuk. Z sieci gazowej usytuowanej na terenie Gminy korzystało 37,8 % gospodarstw domowych. Obecnie na terenie Gminy w gaz zaopatrywane są obiekty zlokalizowane w następujących miejscowościach: Jerzmanki, Jędrzychowice, Łagów, Tylice oraz Żarska Wieś, a więc największe pod względem liczby mieszkańców.

Jakość powietrza atmosferycznego

Dla celów oceny jakości powietrza województwo dolnośląskie podzielone zostało na cztery strefy: aglomeracja wrocławska, miasto Legnica, miasto Wałbrzych i strefa

dolnośląska. Gmina Zgorzelec należy do strefy dolnośląskiej. W ramach PMŚ pomiary prowadzone są przez GIOŚ Centralne Laboratorium Badawcze, oddział we Wrocławiu, natomiast gromadzeniem, przetwarzaniem i rozpowszechnianiem informacji o stanie środowiska zajmuje się GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu. Na terenie Gminy GIOŚ nie posiada stacji pomiarowej. Najbliżej położona stacja znajduje się w Zgorzelcu (ul. Bohaterów Getta) oraz w Działoszynie.

Dane pozyskiwane przez GIOŚ wykorzystywane są do sporządzenia bilansów emisji na poziomie wszystkich czterech stref województwa dolnośląskiego, a także do szacowania obszarów przekroczeń standardów jakości powietrza. Ze względu na ten fakt, nie jest możliwe określenie emisji tylko na terenie Gminy Zgorzelec, lecz bilansu całej strefy dolnośląskiej, do której należy Gmina Zgorzelec.

Zanieczyszczenie, które uwzględnia się przy ocenie danej strefy pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia to: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów, arsen, kadm, nikiel, bezno(a)piren oraz ozon. Natomiast pod kątem ochrony roślin uwzględnia się następujące substancje: dwutlenek siarki, tlenek azotu oraz ozon.

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla zanieczyszczeń, w których określa się poziom dopuszczalny:
 - **klasa A** – poziom stężeń zanieczyszczeń nie przekraczający poziomu dopuszczalnego.
Wymagane działania - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
 - **klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczeń powyżej poziomu dopuszczalnego.
Wymagane działania - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.
2. Dla zanieczyszczeń, w których określa się poziom docelowy:
 - **klasa A** – poziom stężeń zanieczyszczeń nie przekraczający poziomu docelowego.
Oczekiwane działania - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego.
 - **klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczeń powyżej poziomu docelowego.
Oczekiwane działania - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych, opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu.
3. Dla stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego:
 - **klasa D1** – poziom stężeń ozonu nie przekraczający poziomu celu długoterminowego.
Oczekiwane działania - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego.

- **Klasa D2** – poziom stężeń ozonu powyżej poziomu celu długoterminowego.
Oczekiwane działania - dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

Wyniki oceny strefy dolnośląskiej za rok 2019, w której znajduje się Gmina Zgorzelec, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- tlenku węgla,
- pyłu PM_{2,5},
- benzeny, ołowiu, kadmu, niklu.

Z kolei ze względu na przekraczanie poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych oraz ozonu wg. poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego strefę dolnośląską zaliczono do klasy C (czyli do terenu strefy, w której stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych).

Tab. 4-5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}) [źródło: GIOŚ]

Nazwa strefy	Klasa ze względu na ochronę zdrowia ludzi											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
Strefa dolnośląska	A	A	A	A	C	C1	A	C	A	A	C	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa dolnośląska uzyskała klasę C, a pozostałe strefy klasę A.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim (GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska, 2022)

Zakwalifikowanie obszaru strefy dolnośląskiej do klasy C, oznacza konieczność podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę stanu jakości powietrza w obszarach przekroczeń dopuszczalnych stężeń. Należy przy tym podkreślić, że klasa C dla strefy dolnośląskiej nie oznacza braku dotrzymania dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń na całym jej obszarze. W związku z tym, zakwalifikowanie do klasy C, nie jest jednoznacznym powodem do podejmowania intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

W 2022 r. dla strefy dolnośląskiej wykonana została także ocena ze względu na ochronę roślin. Przekroczenia stwierdzono wyłącznie dla ozonu dla poziomu celu długoterminowego (klasa D2). Dla pozostałych substancji zanieczyszczających powietrze (dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon – wg. poziomu docelowego) nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych i tym samym strefę dolnośląską zaklasyfikowano do klasy A.

Tab. 4-7 Klasy poszczególnych substancji zanieczyszczających powietrze dla strefy dolnośląskiej w 2019 r. z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Klasa ze względu na ochronę zdrowia ludzi		
	SO ₂	NO _x	O ₃ – wg poziomu celu długoterminowego
Strefa dolnośląska	A	A	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim (GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska, 2022)

Na terenie Gminy Zgorzelec obowiązuje Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr XLVII/940/22 z dnia 20 lipca 2023 r. (POP).

WIOŚ we Wrocławiu współpracuje ze stroną niemiecką przekazując wyniki pomiarów prowadzonych na terenie powiatu zgorzeleckiego (stacja pomiarowa Zgorzelec i Działoszyce) do Sächsisches Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie (LfULG). W sytuacjach awaryjnych, które mogą w jakikolwiek sposób wpłynąć na powietrze obszarów przygranicznych współpraca tych dwóch instytucji polega na wzajemnym przekazywaniu sobie informacji i komunikatów ostrzegawczych.

Raport z POŚ za lata 2021-2022 obejmował obszar interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza, w ramach którego wyznaczono do realizacji 42 zadania. W dalszej części scharakteryzowano efekty realizacji podjętych w latach 2021-2024 zadań przyjętych w POS na lata 2025-2028 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tab. 4-8 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
4	Poprawa jakości powietrza	Wykonanie drogi gminnej publicznej w postaci łącznika od drogi krajowej nr 30 do drogi wojewódzkiej nr 352 w miejscowości Łagów	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
7		Remont przepustu przy drodze gminnej publicznej nr 109134D w Jędrzychowicach	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
8		Remont przepustu przy drodze wewnętrznej w Sławnikowicach	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
9		Remont dwóch przepustów w Gronowie przy drogach gminnych publicznych nr 109194SD i 109194TD	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
10		Remont przepustu przy drodze gminnej publicznej nr 109193D w Białogórze	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
11		Remont drogi gminnej publicznej nr 109122D w Gozdaninie	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
12		Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 109186D w Tylicach	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane przed okresem rozliczeniowym.
13		Przebudowa drogi wewnętrznej Spytowie wraz z wykonaniem parkingu przy świetlicy wiejskiej	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
14		Budowa drogi gminnej publicznej łączącej drogę wojewódzką nr 351 z drogą krajową nr 30 w miejscowości Jędrzychowice, inwestycja w całości finansowana przez zewnętrznych inwestorów przekazana bezpłatnie na rzecz gminy	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
15		Budowa drogi gminnej wewnętrznej ul. Dębowej w Łagowie	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane częściowo
16		Budowa dwóch dróg gminnych publicznych w Żarskiej Wsi, inwestycja w całości finansowana przez zewnętrznych inwestorów przekazane bezpłatnie na rzecz gminy	W	UG Zgorzelec	Efekt	Brak danych
17		Modernizacja drogi gminnej publicznej nr 109133D w Jerzmankach	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
18		Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 1091179D w Trójcy	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
19		Remont drogi gminnej publicznej nr 109129D w Jerzmankach	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane częściowo
22		Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D relacji Pokrzywnik – Trójca (do skrzyżowania z drogą krajową nr 30 – na odcinku 2 456 m	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
23		Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2394D przez miejscowość Żarska Wieś – na odcinku 3 028 m	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
24		Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2386D relacji Kunów – Studniska – na odcinku 1 640 m	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
25		Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2389D relacji Łagów – Pokrzywnik – Gronów – na odcinku 3 087 m (Łagów – Pokrzywnik) + 4 300 m (Pokrzywnik – Gronów)	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
26		Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2388D relacji Jerzmanki – Gozdanin – na odcinku 2 679 m	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
27		Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D Trójca -Gozdanin od km 13+350 do km 14+501 (od końca nowego asfaltu do drogi nr 2388D) – na odcinku 1 151 m	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
28		Kompleksowa modernizacja oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetlenia drogowego na terenie Gminy Zgorzelec wraz z zapewnieniem finansowania	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane częściowo
29		Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	W/K	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane częściowo

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
33	Poprawa efektywności energetycznej	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza poprzez realizację projektu pn. System publicznej komunikacji zbiorowej na terenie Powiatu Zgorzeleckiego obejmującego m.in: - zawiązanie porozumienia pomiędzy partnerami projektowymi, wykonanie planu transportowego dla całego powiatu. - utworzenie spółki międzygminnej, która odpowiedzialna będzie za wdrożenie całego systemu. - modernizacja infrastruktury transportowej (wiaty, słupki przystankowe, zatoki autobusowe). - zakup części taboru i wdrożenie systemu. Tabor stanowić będą niskoemisyjne lub zeroemisyjne środki transportu.	W/K	Starostwo Powiatowe, Gminy Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej	Efekt	Zadanie niezrealizowane
34		Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje)	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane w okresie sprawozdawczym 2021-2022.
35		Montaż paneli fotowoltaicznych na -9 świetlicach wiejskich	W	UG Zgorzelec, Właściciele nieruchomości	Efekt	Zadanie niezrealizowane w okresie sprawozdawczym 2021-2022.
36		Montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach trzech szkół podstawowych w miejscowości, Trójca, Jerzmanki oraz Żarska Wieś	W	UG Zgorzelec, Właściciele nieruchomości	Efekt	Zadanie zrealizowane.

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
37		Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Centrum Rekreacyjno-Turystycznego w Radomierzycach	W	UG Zgorzelec, Właściciele nieruchomości	Efekt	Zadanie niezrealizowane w okresie sprawozdawczym 2021-2022.
38		Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Radomierzycach	W	UG Zgorzelec, Właściciele nieruchomości	Efekt	Zadanie niezrealizowane w okresie sprawozdawczym 2021-2022.
39		Montaż paneli fotowoltaicznych w OSP Radomierzycy na stadionie w Jędrzychowicach	W	UG Zgorzelec, Właściciele nieruchomości	Efekt	Zadanie niezrealizowane w okresie sprawozdawczym 2021-2022.
41		Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	W/M	UG Zgorzelec, Właściciele nieruchomości, Przedsiębiorstwa, Spółdzielnie, Wspólnoty mieszkaniowe	Efekt	Zadanie niezrealizowane
42		Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	M	UG Zgorzelec, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład w Zgorzelcu	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2024

Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu ochrony powietrza

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego w ramach programu ochrony powietrza. Wszystkie działania otrzymały unikatowy numer. Kod składa się z:

- 2 pierwsze znaki- województwo lub strefa;
- 4/5 kolejne znaki- symbol działania naprawczego;

Tab. 4-9 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnego ogrzewania (DsOeZn)

Lp.	Kod działania naprawczego	DsOeZn
1	Typ działania naprawczego	długoterminowe - na okres nie dłuższy niż 6 lat
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień)I etap –2021-01-01 II etap – 2022-01-01 III etap – 2023-01-01 IV etap – 2024-01-01 V etap – 2025-01-01 VI etap – 2026-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap – 2022-12-31 III etap – 2023-12-31 IV etap – 2024-12-31 V etap – 2025-12-31 VI etap – 2026-07-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap – 2022-12-31 III etap – 2023-12-31 IV etap – 2024-12-31 V etap – 2025-12-31 VI etap – 2026-07-31
5	Skala przestrzenna	Strefy: aglomeracja wrocławska, miasto Legnica, miasto Wałbrzych, dolnośląska
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	sektor komunalno - bytowy
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	Łącznie: 4 257 176 000 zł, w tym: I etap – 337 365 000 zł II etap – 337 365 000 zł III etap – 337 365 000 zł V etap – 1 159 941 500 zł V etap – 1 159 941 500 zł VI etap – 925 198 000 zł
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	Program „Czyste Powietrze”, Program „Ciepłownictwo powiatowe”, Program „Mój Prąd”, Program STOP SMOG, Program „Ciepłe mieszkanie”; Program priorytetowy ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego (WFOŚiGW), środki z programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021 2027, programy lokalne (gminne) wspierające zmianę sposobu ogrzewania; środki własne osób fizycznych, przedsiębiorców i osób prawnych, budżety gminne, budżety powiatowe
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Liczba nieefektywnych źródeł ciepła [sztuki] zgodnie z tabelą 1-44 i 1-50, wraz z podaniem zmiany sposobu ogrzewania na: -przyłącze do sieci ciepłowniczej, - przyłącze do sieci gazowej, - odnawialne źródła energii, - kocioł węglowy spełniający wymagania ekoprojektu, - kocioł na biomasę spełniający wymagania ekoprojektu, - kocioł na pelet spełniający wymagania ekoprojektu, - ogrzewanie elektryczne, ogrzewanie olejowe oraz poza Wrocławiem i uzdrowiskami (określonymi w uchwałach

Lp.	Kod działania naprawczego	DsOeZn
		antysmogowych): - kocioł węglowy spełniający wymagania klasy 5 polskiej normy PN EN 303-5:2012, - kocioł na biomasę spełniający wymagania klasy 5 ww. normy - kocioł na pelet spełniający wymagania klasy 5 polskiej ww. normy,
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Redukcja wielkości emisji: Pył zawieszony PM10 – łącznie po zrealizowaniu Programu – 16 190,67 Mg, w tym: w 2021 r.- 1 619,07 Mg w 2022 r.- 1 619,07 Mg w 2023 r.- 1 619,07 Mg w 2024 r.- 4 047,67 Mg w 2025 r.- 4 047,67 Mg w 2026 r.- 3 238,13 Mg Pył zawieszony PM2,5 – łącznie po zrealizowaniu Programu – 12 724,79 Mg, w tym: w 2021 r.- 1 272,48 Mg w 2022 r.- 1 272,48 Mg w 2023 r.- 1 272,48 Mg w 2024 r.- 3 181,20 Mg w 2025 r.- 3 181,20 Mg w 2026 r.- 2 544,79 Mg Benzo(a)piren – łącznie po zrealizowaniu Programu 6 003,64 kg, w tym: w 2021 r.- 600,49 kg w 2022 r.- 600,49 kg w 2023 r.- 600,49 kg w 2024 r.- 1 500,94 kg w 2025 r.- 1 500,94 kg w 2026 r.- 1 200,29 kg Arsen (strefa miasto Legnica i strefa dolnośląska) – łącznie po zrealizowaniu Programu 1 656,77 kg, w tym: w 2021 r.- 298,22 kg w 2022 r.- 298,22 kg w 2023 r.- 298,22 kg w 2024 r.- 298,22 kg w 2025 r.- 298,22 kg w 2026 r.- 165,68 kg Dwutlenek azotu (strefa aglomeracja wrocławska) – łącznie po zrealizowaniu Programu – 2 559,42 Mg, w tym: w 2021 r.- 255,92 Mg w 2022 r.- 255,92 Mg w 2023 r.- 255,92 Mg w 2024 r.- 639,91 Mg w 2025 r.- 639,91 Mg w 2026 r.- 511,84 Mg
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	właściciele kotłowni na paliwo stałe do 1,0 MW: osoby fizyczne, przedsiębiorcy i osoby prawne, samorządy powiatowe odnośnie do majątku powiatu oraz samorządy gminne odnośnie majątku gminy
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Paliwa niskoemisyjne dla małych, średnich i dużych źródeł stacjonarnych i mobilnych – zamiana na instalacje wykorzystujące paliwa niskoemisyjne
14	Planowana realizacja	realizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-10 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Zwiększanie powierzchni zieleni w miastach (DsObZi)

Lp.	Kod działania naprawczego	DsObZi
1	Typ działania naprawczego	długoterminowe - na okres nie dłuższy niż 6 lat
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-01-01 II etap – 2022-01-01 III etap – 2023-01-01 IV etap – 2024-01-01 V etap – 2025-01-01 VI etap – 2026-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap – 2022-12-31 III etap – 2023-12-31 IV etap – 2024-12-31 V etap – 2025-12-31

Lp.	Kod działania naprawczego	DsObZi
		VI etap - 2026-07-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap - 2021-12-31 II etap - 2022-12-31 III etap - 2023-12-31 IV etap - 2024-12-31 V etap - 2025-12-31 VI etap - 2026-07-31
5	Skala przestrzenna	strefy: aglomeracja wrocławska, miasto Wałbrzych, miasto Legnica, miasta w strefie dolnośląskiej
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	inne, działanie pomocnicze o charakterze ogólnym
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	Łącznie: 1 422 586 000 zł, w tym: I etap - 219 827 800 zł II etap - 219 827 800 zł III etap - 200 597 500 zł IV etap - 260 777 500 zł V etap - 260 777 500 zł VI etap - 260 777 500 zł
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	Budżety gmin
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Powierzchnia [ha/rok] zieleni zgodnie z tabelami: • 1-52 dla strefy aglomeracja wrocławska • 1-53 dla strefy miasto Legnica • 1-54 dla strefy miasto Wałbrzych • 1-55 dla strefy dolnośląskiej
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Redukcja wielkości emisji: Pył całkowity – łącznie po zrealizowaniu Programu – 3 156,0 Mg, w tym: w 2021 r.- 556,52 Mg w 2022 r.- 556,52 Mg w 2023 r.- 510,74 Mg w 2024 r.- 510,74 Mg w 2025 r.- 510,74 Mg w 2026 r.- 510,74 Mg Dwutlenek azotu (strefa aglomeracja wrocławska) – łącznie po zrealizowaniu Programu – 149,46 Mg, w tym: w 2021 r.- 24,91 Mg w 2022 r.- 24,91 Mg w 2023 r.- 24,91 Mg w 2024 r.- 24,91 Mg w 2025 r.- 24,91 Mg w 2026 r.- 24,91 Mg
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	Samorządy gminne
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Inne - niewyspecyfikowane
14	Planowana realizacja	realizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-11 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Nasadzenia zieleni wzdłuż największych ciągów komunikacyjnych we Wrocławiu, o SDR>30 000 pojazdów (AwZiDr)

Lp.	Kod działania naprawczego	AwZiDr
1	Typ działania naprawczego	długoterminowe - na okres nie dłuższy niż 6 lat
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap - 2021-01-01 II etap - 2022-01-01 III etap - 2023-01-01 IV etap - 2024-01-01 V etap - 2025-01-01 VI etap - 2026-01-01

Lp.	Kod działania naprawczego	AwZiDr
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap – 2022-12-31 III etap – 2023-12-31 IV etap – 2024-12-31 V etap – 2025-12-31 VI etap – 2026-07-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap – 2022-12-31 III etap – 2023-12-31 IV etap – 2024-12-31 V etap – 2025-12-31 VI etap – 2026-07-31
5	Skala przestrzenna	Strefa aglomeracja wrocławska
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	inne, działanie pomocnicze o charakterze ogólnym
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	Łącznie z działaniem DsObZi
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	Budżet gminy
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Powierzchnia [ha/rok] zieleni zgodnie z tabelą 1-52 – wskaźnik liczony łącznie ze wskaźnikiem z działania DsObZi dla strefy aglomeracja wrocławska
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Redukcja wielkości emisji łącznie z działaniem DsObZi
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	Samorząd gminny
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Inne - niewyspecyfikowane
14	Planowana realizacja	realizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-12 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Edukacja ekologiczna (DsEdEk)

Lp.	Kod działania naprawczego	DsEdEk
1	Typ działania naprawczego	długoterminowe - na okres nie dłuższy niż 6 lat
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – dzień wejścia w życie uchwały II etap – 2021-01-01 III etap – 2022-01-01 IV etap – 2023-01-01 V etap – 2024-01-01 VI etap – 2025-01-01 VII etap – 2026-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2020-12-31 II etap – 2021-12-31 III etap – 2022-12-31 IV etap – 2023-12-31 V etap – 2024-12-31 VI etap – 2025-12-31 VII etap – 2026-07-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2020-12-31 II etap – 2021-12-31 III etap – 2022-12-31 IV etap – 2023-12-31 V etap – 2024-12-31 VI etap – 2025-12-31 VII etap – 2026-07-31

Lp.	Kod działania naprawczego	DsEdEk
5	Skala przestrzenna	strefy: aglomeracja wrocławska, miasto Wałbrzych, miasto Legnica, miasta w strefie dolnośląskiej
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	inne, działanie pomocnicze o charakterze ogólnym
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	Łącznie: 25 817 000 zł, w tym: I etap – 1 469 000 zł II etap – 4 058 000 zł III etap – 4 058 000 zł IV etap – 4 058 000 zł V etap – 4 058 000 zł VI etap – 4 058 000 zł VII etap – 4 058 000 zł
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	Budżety: gminne i powiatowe, samorządu województwa, Program NFOŚiGW „Edukacja ekologiczna”, Program WFOŚiGW we Wrocławiu „Czyste Zasady”
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych zgodnie z tabelą 1-56
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Brak możliwości oszacowania – działanie wspomagające realizację działania DsOeZn oraz wdrażanie uchwał antysmogowych
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	Samorządy gminne i powiatowe, samorząd województwa
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Informacja publiczna/edukacja z wykorzystaniem wszystkich możliwych środków komunikacji w tym komunikacja bezpośrednia
14	Planowana realizacja	realizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-13 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Poprawa jakości taboru komunikacji miejskiej poprzez wymianę autobusów na przynajmniej spełniające normę EURO6, w strefie aglomeracja wrocławska (AwKoMi)

Lp.	Kod działania naprawczego	AwKoMi
1	Typ działania naprawczego	średnioterminowe - na okres nie dłuższy niż 4 lata
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – dzień wejścia w życie uchwały II etap – 2022-01-01 III etap – 2023-01-01 IV etap – 2024-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap - 2022-12-31 III etap - 2023-12-31 IV etap - 2024-12-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2021-12-31 II etap - 2022-12-31 III etap - 2023-12-31 IV etap - 2024-12-31
5	Skala przestrzenna	Strefa aglomeracja wrocławska
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	ruch drogowy
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	Łącznie: 80 000 000 zł, w tym: I etap – 20 000 000 zł II etap – 20 000 000 zł III etap – 20 000 000 zł IV etap – 20 000 000 zł

Lp.	Kod działania naprawczego	AwKoMi
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	budżet gminy
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Liczba wymienionych autobusów – wskaźnik realizacji zakłada wymianę 15 autobusów rocznie
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Redukcja wielkości emisji: Pył zawieszony PM10 – łącznie po zrealizowaniu Programu – 1,5 Mg, w tym: do końca 2021 r.- 0,375 Mg w 2022 r.- 0,375 Mg w 2023 r.- 0,375 Mg w 2024 r.- 0,375 Mg Dwutlenek azotu - łącznie po zrealizowaniu Programu – 84,84 Mg, w tym: do końca 2021 r.- 21,21 Mg w 2022 r.- 21,21 Mg w 2023 r.- 21,21 Mg w 2024 r.- 21,21 Mg
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	Samorząd gminny
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Zarządzanie ruchem komunikacyjnym i planowanie ruchu komunikacyjnego – poprawa transportu publicznego
14	Planowana realizacja	realizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-14 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Strefa czystego transportu we Wrocławiu (AwSCTr)

Lp.	Kod działania naprawczego	AwSCTr
1	Typ działania naprawczego	średnioterminowe - na okres nie dłuższy niż 4 lata
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2024-01-01 II etap – 2025-01-01 III etap – 2026-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap - 2024-12-31 II etap - 2025-12-31 III etap - 2026-07-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap - 2024-12-31 II etap - 2025-12-31 III etap - 2026-07-31
5	Skala przestrzenna	Strefa aglomeracja wrocławska
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	ruch drogowy
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	I etap – koszty administracyjne II i III etap – brak możliwości określenia, koszty będą uzależnione od zakresu działania określonego w etapie I
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	Budżet gminy, środki zewnętrzne, WFOSiGW
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	I etap – dokumentacja określająca sposób i harmonogram wdrażania strefy czystego transportu II i III etap - powierzchnia [km ²] zlokalizowanej strefy

Lp.	Kod działania naprawczego	AwSCTr
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Zależny od zasięgu strefy i wprowadzonych restrykcji (od wybranego wariantu) oraz czasu wprowadzenia strefy (następujących zmian we flocie poruszającej się po mieście) Zgodnie z Raportem Strefa czystego transportu we Wrocławiu 19 z 2022 r. redukcja emisji NOx /cząstek stałych (PM) wyniesie dla: Wariantu 1 (ostrożny) – 4,38%/15,68%, Wariantu 2 (zrównoważony) – 22,64%/57,82%, Wariantu 3 (ambitny) – 38,97%/85,31%
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	Samorząd gminny
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Zarządzanie ruchem komunikacyjnym i planowanie ruchu komunikacyjnego - LEZ
14	Planowana realizacja	planowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-15 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych (DsKoUa)

Lp.	Kod działania naprawczego	DsKoUa
1	Typ działania naprawczego	średnioterminowe - na okres nie dłuższy niż 4 lata,
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2024-01-01 II etap – 2025-01-01 III etap – 2026-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) I etap – 2024-12-31 II etap – 2025-12-31 III etap – 2026-07-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	I etap – 2024-12-31 II etap – 2025-12-31 III etap – 2026-07-31
5	Skala przestrzenna	Strefa aglomeracja wrocławska, strefa miasto Wałbrzych, strefa miasto Legnica, wszystkie gminy strefy dolnośląskiej
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	inne, działanie pomocnicze związane z sektorem komunalno-bytowym
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	Łącznie: 15 101 600 zł, w tym: I etap – 6 040 000 zł II etap – 6 040 000 zł III etap – 3 021 600 zł
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	Budżety gminne, WFOŚiGW, budżet WIOŚ
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Liczba [szt.] przeprowadzonych, udokumentowanych kontroli zgodnie z tabelą 1-57
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Brak możliwości oszacowania – działanie wspomagające realizację działania DsOeZn oraz wdrażanie uchwał antysmogowych
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	Samorządy gminne, WIOŚ
13	Klasyfikacja działania naprawczego	inne, niewyspecyfikowane
14	Planowana realizacja	planowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Tab. 4-16 Harmonogram planowanych działań naprawczych dla województwa dolnośląskiego- Wykonanie opracowania tekstowego zawierając ego podsumowanie prac wykonanych w celu obniżenia emisji arsenu w latach 2013-2022 (DsAsHMO)

Lp.	Kod działania naprawczego	DsAsHMO
1	Typ działania naprawczego	krótkoterminowy, na okres nie dłuższy niż 2 lata – typ II – powyżej jednego roku
2	Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) 2024-01-01
3	Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) 2024-12-31
4	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	(rok-miesiąc-dzień) 2024-12-31
5	Skala przestrzenna	miasto Głogów jako część strefy dolnośląskiej, strefa miasto Legnica,
6	Sektor źródłowy uwzględniony w działaniu naprawczym	przemysł, w tym wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej
7	Kategoria działań	Działanie zintegrowane z programem ochrony powietrza
8	Szacowane koszty realizacji działania naprawczego	200 000 zł
9	Wskazanie proponowanych źródeł finansowania działania naprawczego	budżet przedsiębiorstwa
10	Wskaźniki monitorowania postępu dla działania naprawczego	Opracowanie tekstowe zawierające wykonaną analizę
11	Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działania naprawczego	Nie dotyczy
12	Podmioty/organy odpowiedzialne za realizację działania naprawczego	KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Huta Miedzi Głogów KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Huta Miedzi Legnica Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Metali Nieżelaznych Oddział w Legnicy
13	Klasyfikacja działania naprawczego	Inne, niewyspecyfikowane
14	Planowana realizacja	planowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z aktualizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cele wyznaczone w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza były realizowane zarówno przez samorząd, inne jednostki administracji publicznej, podmioty gospodarcze jak i osoby fizyczne. Niemniej jednak podjęte prace na rzecz ochrony klimatu i jakości powietrza są nadal niewystarczające i wskazana jest ich kontynuacja. W ramach realizacji polepszenia standardu jakości dróg publicznych w okresie sprawozdawczym samorząd m. in. przekazał dotacje (300 000 zł) dla Województwa Dolnośląskiego na dofinansowanie zadania pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 351 w km 23+625 do km 24+700 w miejscowości Jędrzychowice w formule zaprojektuj i wybuduj”. Wykonano również inwestycję pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 352 w Ręczynie polegająca na wykonaniu ciągu pieszo-rowerowego”.

W przypadku dróg powiatowych w latach 2021-2022 uzyskano dotację na zadanie inwestycyjne pn.: „Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2383D relacji Zgorzelec-Mała Wieś Dolna długości 243,50 mb w miejscowości Tylice”. W 2021 roku wykonano dokumentację projektową, a w następnym roku dokonano budowy chodnika. W 2021 roku zrealizowano zadanie "Przebudowa drogi powiatowej nr 2398D relacji Żarska Wieś - Pokrzywnik na odcinku 2847 mb od km 5+905,00 do km 8+482,00 i od km 9+062,00 do km 9+322,00 - etap I”.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wynikać w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-6 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Obszar Interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Rozbudowa sieci gazowej na terenie Gminy	Systemy ogrzewania indywidualnego oparte na spalaniu paliw stałych
1.2.	Modernizacja i remonty dróg oraz budowa ścieżek rowerowych	Niewystarczająca ilość instalacji OZE na terenie gminy
1.3.	Brak dużych emitorów przemysłowych na terenie Gminy	Występowanie na terenie Gminy autostrady, dróg krajowych oraz wojewódzkich
1.4.	-	Brak termomodernizacji budynków
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie budowy instalacji odnawialnych źródeł energii	Bliska lokalizacja terenów uprzemysłowionych zanieczyszczających powietrze
2.2.	Dotacje na likwidację źródeł niskiej emisji	Pogorszenie stanu finansów publicznych
2.3.	Coraz większa dostępność technologii energooszczędnych na rynku	-
2.4.	Rosnąca świadomość proekologiczna społeczeństwa	-

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza aktualnego stanu dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza wskazała istotne problemy jakie istnieją na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowane

problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza najważniejszymi problemami są:

- brak podejmowanych działań związanych z termomodernizacją budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej → prowadzenie działań związanych z termomodernizacją budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej,
- brak podejmowanych działań w zakresie budowy instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej → montaż instalacji OZE (paneli fotowoltaicznych) na budynkach użyteczności publicznej,
- niska emisja z budynków mieszkalnych → wspieranie działań mających na celu ograniczenie zużycia paliw stałych,
- niska świadomość mieszkańców w zakresie zachowań proekologicznych → wzrost aktywności w prowadzeniu działań związanych z edukacją ekologiczną mieszkańców w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-7 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Modernizacja i remont istniejących dróg.	Realizowane są przedsięwzięcia w tym zakresie.	Kontynuacja modernizacji i remontu istniejących dróg.
2	Budowa i wyznaczanie tras pieszo-rowerowych.	Realizowane są przedsięwzięcia w tym zakresie.	Kontynuacja budowy i wyznaczania tras pieszo-rowerowych.
3	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych.	W ramach zadania „Ograniczenie niskiej emisji poprzez zmianę systemu ogrzewania na terenie Gminy Zgorzelec” dofinansowaniem objęto 67 nieruchomości i w efekcie zlikwidowano 93 szt. nieekologicznych źródeł ciepła. Od lipca 2019 r. realizacja Programu Czyste Powietrze na obszarze Gminy Zgorzelec.	Kontynuacja zadania. Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o mniejszej zawartości popiołu. Zgodnie z POP w latach 2021-2024 łączna liczba kotłów do usunięcia z terenu Gminy Zgorzelec z zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej to 488 szt.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028

Prognoza

Priorytetem w działaniach na rzecz środowiska przyrodniczego jest poprawa jakości i czystości powietrza poprzez ograniczenie emisji pyłów i gazów do atmosfery.

W ramach prawa międzynarodowego Polska zgodnie z Protokołem z Kioto (1997 r.) oraz pakietem klimatyczno-energetycznym Unii Europejskiej jest zobowiązana do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Celem przyjętej unijnej strategii „Nowy Program Strategiczny na lata 2024-2029” jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego. W zakresie gospodarki niskoemisyjnej strategia wyznacza cele szczegółowe na poziomie krajowym: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z roku 1990, zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii (Polska 15%) oraz dążenie

do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%. Cele są obligatoryjne na poziomie krajowym, każda gmina powinna dążyć do ich wypełnienia na miarę własnego potencjału.

W obszarze Gminy należy przewidywać, iż ogólny stan jakości powietrza nie ulegnie znaczącemu pogorszeniu. Mimo wszystko należy zwrócić szczególną uwagę na szybki wzrost rozwoju transportu drogowego. Jest on obecnie podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza.

Prognozuje się, że rozwój energii odnawialnej na terenie Gminy będzie uzyskiwany głównie z energii słonecznej.

Niezwykle istotnym argumentem przemawiającym za wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii jest użytkowanie ich bez degradacji środowiska oraz niewyczerpalność ich zasobów.

4.2 Zagrożenia hałasem

Hałas to wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki.

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu możliwie najlepszego stanu akustycznego środowiska, najważniejszym celem jest osiągnięcie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, a także zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, w przypadkach jego przekroczenia.

Klimat akustyczny na terenie Gminy Zgorzelec kształtowany jest głównie przez hałas komunikacyjny. Na terenie Gminy Zgorzelec do głównych źródeł hałasu komunikacyjnego należą:

- autostrada: A4 Jędrzychowice – Katowice – Korczowa,
- drogi krajowe: nr 30 (Zgorzelec - Jelenia Góra) oraz nr 94 (Zgorzelec – Korczowa),
- drogi wojewódzkie: nr 351 (Żarki nad Nysą – Jagodzin), nr 352 (Zgorzelec – Czechy) oraz nr 357 (Radomierzyce – granica państwa – Osieczna),
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Obecnie na terenie Gminy Zgorzelec GIOŚ we Wrocławiu nie prowadził badań poziomu hałasu. Ostatnie badania hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu zgorzeleckiego prowadzone były w 2011 roku przez WIOŚ we Wrocławiu. Na terenie Gminy Zgorzelec zlokalizowane były 4 punkty pomiarowe: w Żarskiej Wsi (2 punkty), Koźminie oraz Łagowie.

Tab. 4-8 Wyniki pomiaru hałasu na terenie Gminy Zgorzelec w 2011 r.

Lp.	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom hałasu LAeq	Odległość terenu chronionego od krawędzi jezdni (m)	Natężenie ruchu (pojazdy/h)		Rodzaj zabudowy	Szacowana liczba mieszkańców narażoną na ponadnormatywny hałas
				Ogółem	Pojazdy ciężarowe		
1	Żarska Wieś Droga krajowa nr 94	70,6	6,0	315	956	Zabudowa zagrodowa	35
2	Żarska Wieś Żarska Wieś 5	57,6	120,0	683	182	Zabudowa jednorodzinna	12
3	Koźmin Droga wojewódzka nr 352	67,6	10,0	476	63	Zabudowa zagrodowa	40
4	Łągów Droga krajowa nr 30	63,8	11,0	456	31	Zabudowa jedno i wielorodzinna	140

Źródło: Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2011 r., WIOŚ we Wrocławiu, 2012 r.

Zgodnie z wówczas obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2014.112 t.j.) we wszystkich punktach przekroczony został dopuszczalny poziom hałasu dla pory dnia.

Ponadto przez teren Gminy Zgorzelec przebiegają 4 linie kolejowe:

- nr 274 (C-59/1) Wrocław - Zgorzelec – granica Państwa (przez Wałbrzych, Jelenią Górę, Lubań, Mikułową),
- nr 278 (E30, CE-30/C-59/1) Węglińiec – Zgorzelec (przez Pieńsk, Jędrzychowice, Zgorzelec Miasto)
linia ta, wraz z linią nr 274 na odcinku: granica państwa – Zgorzelec, jest fragmentem ciągu transportowego E30 z Niemiec w kierunku Kijowa przez Węglińiec, Wrocław, Kraków); ciąg ten jest ważnym elementem III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Republikę Federalną z Ukrainą,
- nr 290 (C-59/1) linia znaczenia lokalnego: Mikułowa – Bogatynia,
- nr 324: posterunek odgałęźny Ręczyn – granica państwa – (Hagenwerde).

Na terenie Gminy Zgorzelec nie występują duże zakłady przemysłowe, które stanowią potencjalne zagrożenie hałasem przemysłowym.

Najważniejszym celem w zakresie ochrony środowiska przed hałasem jest zmniejszenie skali narażenia mieszkańców na ponadnormatywny jego poziom, co przede wszystkim dotyczy hałasu emitowanego przez środki transportu.

Tab. 4-9 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w Miejsowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie realizowane w mpzp wprowadzane są zapisy nakazujące zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz dla terenów mieszkaniowo-usługowych.
2		Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	W	UG Zgorzelec	Efekt	b.d.
3		Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	M	GIOŚ	Efekt	Zadanie nierealizowane w okresie sprawozdawczym GIOS nie prowadził badań poziomów hałasu
4		Kontrola emisji hałasu do środowiska drogi A-4	M	GIOŚ	Efekt	Zadanie nierealizowane w okresie sprawozdawczym GIOS nie prowadził badań poziomów hałasu
5		Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	M	Zarządcy dróg	Efekt	Zadanie realizowane przez samorząd oraz zarządców dróg. Lokalne ograniczenia prędkości pośrednio wpływają na zmniejszenie poziomu hałasu w obszarze zwartej zabudowy; to z kolei przyczynia się do poprawy komfortu ludności mieszkającej na tym terenie
6	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie negatywnego wpływu hałasu na człowieka	W/M	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Efekt	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

Podwyższenie progu słyszenia może wywoływać pogorszenie zrozumiałości mowy, problemy w ocenie głośności dźwięków, utratę zdolności rozróżniania dźwięków wysokich bądź ograniczenie zdolności określania kierunku dochodzenia dźwięku. Hałas wpływa niekorzystnie na zdrowie człowieka, a także może przeszkadzać podczas wykonywania codziennych obowiązków w pracy bądź szkole. Do głównych jego źródeł zaliczyć można transport (hałas drogowy, kolejowy, przemysłowy).

Zgodnie z dostępną literaturą hałas drogowy generowany jest przede wszystkim przez silnik oraz układ napędowy pojazdu, oddziaływanie opon z nawierzchnią drogową, opory aerodynamiczne wytwarzane przez krawędzie pojazdu, a także w wyniku uderzania o siebie poszczególnych elementów pojazdu bądź ładunku. Oprócz tego wpływ na poziom hałasu ma również natężenie ruchu oraz prędkość, z jaką poruszają się pojazdy samochodowe (w szczególności dotyczy to pojazdów tzw. hałaśliwych, czyli samochodów ciężarowych i motocykli). Poza tym do głównych czynników wpływających na wielkość hałasu drogowego GIOŚ zalicza:

- płynność ruchu;
- położenie trasy;
- rodzaj nawierzchni;
- rodzaj i szerokość drogi;
- ukształtowanie terenu, przez który przebiega droga;
- rodzaj zabudowy, sąsiadującej z trasą;
- odległość pierwszej linii zabudowy od skraju jezdni.

Ze względu na intensywny rozwój terenów zabudowanych i zwiększone zapotrzebowanie społeczeństwa na mobilność, w tym przede wszystkim transport drogowy, należy w dalszym ciągu wdrażać środki rozwiązujące problemy związane z hałasem, gdyż liczba osób narażonych na jego szkodliwe działanie nie będzie spadała. Znaczne zmniejszenie liczby osób narażonych na szkodliwe poziomy hałas można osiągnąć np. dzięki zastosowaniu nie tylko pojedynczych środków, lecz ich kombinacji, w tym ulepszeń technologicznych, ambitnej polityki w zakresie hałasu, lepszego planowania urbanistycznego i infrastruktury oraz zmian w świadomości mieszkańców.

W latach sprawozdawczych Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie wykonywał pomiarów hałasu komunikacyjnego drogowego ani kolejowego prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie Gminy Zgorzelec.

W zakresie ochrony przed hałasem duże znaczenie ma wprowadzanie stosownych zapisów do dokumentów o charakterze planistycznym. Dotyczą one w szczególności terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych dróg oraz linii kolejowych przebiegającej przez obszar gminy.

Samorząd oraz zarządcy poszczególnych dróg znajdujących się na obszarze gminy realizowali w latach 2021-2022 zadania ukierunkowane na ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. Sukcesywnie wprowadzano lokalne ograniczenia prędkości w rejonie występowania zwartej zabudowy, co poprawiło komfort ludności mieszkającej na tych obszarach. Podobny efekt uzyskuje się w wyniku zmniejszania udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu. Dodatkowo tworzenie oraz promowanie

korzystania z nowych ciągów rowerowych powinno wiązać się z dążeniem do pogłębiania świadomości ekologicznej

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wynikać w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-10 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Brak uciążliwości związanych z hałasem przemysłowym	Obecność licznych dróg oraz linii kolejowych na terenie Gminy Zgorzelec
1.2.	Budowa ścieżek rowerowych.	Brak monitoringu poziomu hałasu w Gminie przez GIOŚ
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Dofinansowania pochodzące z Unii Europejskiej na modernizację dróg	Niedostateczny poziom funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska akustycznego.
2.2.	Monitorowanie poziomu hałasu przez GIOŚ	Rosnąca liczba pojazdów na drogach

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza aktualnego stanu dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem wskazała istotne problemy jakie istnieją na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowane problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie Zagrożenia hałasem najważniejszymi problemami są:

- liczne drogi zlokalizowane na terenie Gminy stanowiące źródło hałasu komunikacyjnego → systematyczna kontrola stanu dróg (nawierzchni) oraz ich ewentualna modernizacja
- brak aktualnego monitoringu poziomu hałasu → pomiary aktualnego poziomu hałasu prowadzone przez GIOŚ

Problemy te nie wpływają negatywnie na proces adaptacji do zmian klimatu oraz nie prowadzą do powstania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Niezbędna jest jednak kontynuacja prowadzenia monitoringu poziomów hałasu na terenie gminy.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Zagrożenie hałasem osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-11 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy	Realizowane są przedsięwzięcia w tym zakresie.	Kontynuacja budowy ścieżek rowerowych.

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Zrównoważony rozwój systemu transportowego znacznie ograniczy emisję hałasu, co doprowadzi do osiągnięcia zgodności prawnej w zakresie poziomu hałasu w najbardziej newralgicznych miejscach.

Ponadto edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do częstszego korzystania z komunikacji zbiorowej.

4.3 Pola elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne towarzyszą człowiekowi od zawsze. Rozwój przemysłu (w tym telekomunikacji) przyczynia się do wzrostu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku. Niezbędne jest uwzględnienie tego zagadnienia w postępowaniach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, które mają negatywny wpływ na środowisko to: linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, a także niektóre urządzenia przemysłowe.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Departamentu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r., poz. 2311).

Przez teren Gminy Zgorzelec przebiegają główne korytarze zasilania w energię elektryczną rangi krajowej i międzynarodowej, 2 linie 400 kV Turów - Hagenwerder, 1 linia 400 kV Turów - Mikułowa, 4 linie 220 kV Turów – Mikułowa, 1 linia 110 kV Turów - Mikułowa, 1 linia 110 kV Turów - miasto Zgorzelec - Pieńsk. Sieć energetyczna zasilająca Gminę Zgorzelec wpięta jest w linię tranzytową o napięciu 220 kV relacji elektrownia Turów - Mikułowa - południowe rejony Polski. Sieć rozdzielcza (średniego i niskiego napięcia jest w przeważającej części napowietrzna, wymaga wymiany na sieci kablowe, podziemne). Pewność zasilania ocenić można na ok. 90%. Przepustowość linii elektroenergetycznych wysokich i średnich napięć nie stanowi ograniczających uwarunkowań dla użytkowania energii elektrycznej, która stanowić może ekologiczne medium grzewcze. Konieczna jest jednak rozbudowa systemu stacji transformatorowej. Zagrożenia promieniowaniem niejonizującym mogą być także spowodowane przez urządzenia radiokomunikacyjne, które wytwarzają pola elektromagnetyczne w zakresie częstotliwości od 0,003 do 300 000 MHz. Do urządzeń takich należą między innymi stacje bazowe telefonii komórkowej.

Na terenie Gminy Zgorzelec w ramach PMŚ w roku 2022 pomiary poziomów pól elektromagnetycznych wykonywano zgodnie z metodyką określoną w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 2311).

Zakres badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego, w przedziale częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 GHz w wybranych punktach pomiarowych ustalonych w wykonawczym programie PMŚ na 2022 rok.

Punkty pomiarowe wyznaczono w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na terenie województwa dolnośląskiego dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

Tab. 4-12 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Ograniczanie szkodliwego oddziaływania pól elektromagnetycznych	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczenie stref technicznych bezpieczeństwa)	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane. W okresie sprawozdawczym informacja znalazła się w dwóch MPZP : Uchwała nr 333/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Żarska Wieś, części obrębu Przesieczany i części obrębu Jędrzychowice, Gmina Zgorzelec - część A; Uchwała nr 314/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 6 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Żarska Wieś, części obrębu Jędrzychowice i części obrębu Łągów, Gmina Zgorzelec
2		Kontrola monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	M	GIOŚ, Przedsiębiorstwa	Efekt	Zadanie niezrealizowane
3		Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym	M	Przedsiębiorcy	Efekt	b.d.
4	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	W/M	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne

Na terenie Gminy Zgorzelec nie były prowadzone pomiary emisji pól elektromagnetycznych.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne dokonano tzw. analizy SWOT, która pozwoliła wskazać mocne oraz słabe strony Gminy ww. obszarze, a także szanse i zagrożenia jakie mogą pojawić się wskutek oddziaływania potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-13 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne

Obszar Interwencji: Pola elektromagnetyczne		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Uwzględnienie zagadnień pól elektromagnetycznych w dokumentach o charakterze planistycznym	Brak monitoringu pól elektromagnetycznych prowadzonego przez GIOŚ
1.2.	-	Obecność źródeł emisji pól elektromagnetycznych na obszarze Gminy
1.3.	-	Brak edukacji ekologicznej w zakresie zagrożeń wynikających z oddziaływania pól elektromagnetycznych
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Monitoring pozwalający na wykrycie ponadnormatywnego stężenia promieniowania	Wzrost zapotrzebowania społeczeństwa na media
2.2.	-	Rozbudowa systemów łączności bezprzewodowej

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza aktualnego stanu dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne wskazała istotne problemy jakie istnieją na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowane problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie Pól elektromagnetycznych najważniejszymi problemami są:

- obecność źródeł emisji pól elektromagnetycznych na obszarze Gminy → dążenie w miarę możliwości do eliminacji tych źródeł bądź do ochrony przed emitowanym przez nie promieniowaniem elektromagnetycznym,
- brak prowadzonych pomiarów emisji pól elektromagnetycznych → działania mające na celu wprowadzenie punktów pomiarowych prowadzonych przez GIOŚ na terenie Gminy Zgorzelec,
- Nie podejmowanie działań edukacyjnych mających na celu informowanie mieszkańców o negatywnym oddziaływaniu pól elektromagnetycznych → prowadzenie działań edukacyjnych w tym zakresie.

Problemy te nie wpływają negatywnie na proces adaptacji do zmian klimatu, jednak mogą prowadzić do powstania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Pola elektromagnetyczne osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-14 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Uwzględnienie zagadnień pól elektromagnetycznych w dokumentach o charakterze planistycznym	Uwzględnienie w MPZP zagadnień dotyczących pól elektromagnetycznych oraz ich szkodliwości	Kontynuacja realizacji niniejszego zadania

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Nie przewiduje się, aby w najbliższych latach problem z polami elektromagnetycznymi w Gminie Zgorzelec pogłębiał się. Wzrost świadomości społeczeństwa powinien wpłynąć na ograniczenie nawet niewielkich zagrożeń wynikających z ich oddziaływania. Należy wprowadzić działania mające na celu monitoring emisji pól elektromagnetycznych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

4.4 Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Gmina Zgorzelec znajduje się w obszarze dorzecza rzeki Nysy Łużyckiej w granicach obszaru dorzecza Odry (region wodny Środkowej Odry). Na terenie Gminy, Nysa Łużycka przyjmuje trzy większe dopływy tj.: Witkę, Czerwoną Wodę oraz Jędrzychowski Potok. Żarecki Potok, który przepływa przez północną część Gminy i wpada do Nysy na terenie Gminy Pierńsk.

Na terenie Gminy licznie występują zbiorniki wodne. Największym jest sztucznie zbudowany zbiornik zaporowy na rzece Witce w pobliżu miejscowości Niedów. Zbiornik został utworzony na potrzeby chłodzenia elektrowni Turów. Pełni także funkcję retencyjną oraz rekreacyjną. Ponadto na terenie Gminy, pomiędzy Łagowem a Jędrzychowicami znajduje się duży kompleks stawów hodowlanych, mniejsze stawy znajdują się w okolicach Jerzmanek i Osieka Łużyckiego.

Wzdłuż zbiornika Niedów (zbiornik na rzece Witka) oraz rzeki Nysa Łużycka i Czerwona Woda występuje zagrożenie powodziowe. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, zagrożenie to występuje w następujących miejscowościach: Jędrzychowice, Koźlice, Osiek Łużycki, Radomierzyce, Ręczyn, Niedów, Spytków, Tylice i Kunów.

Gmina Zgorzelec, znajduje się w obrębie 11 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Dla silnie zmienionych części wód wymagane jest osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Dla dwóch JCWP (PLRW60001917453 oraz PLRW60001017431) wskazany został również uszczegółowiony cel środowiskowy jakim jest możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego – Nysa Łużycka w obrębie JCWP.

Spośród 11 JCW w obrębie których znajduje się Gmina Zgorzelec, osiem z nich określono jako naturalną część wód, pozostałe należą do grupy silnie zmienionych części wód. Stan wszystkich JCWP oceniono jako zły i zagrożonych ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, stąd też przewidziano dla nich odstępstwa czasowe.

Wykaz i charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych, na których znajduje się Gmina Zgorzelec zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 4-15 Wykaz JCWP na terenie Gminy Zgorzelec

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
					Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
1	PLRW60001917453 Nysa Łużycka od Pliessnitz do Żareckiego Potoku	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego. Możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego – Nysa Łużycka w obrębie JCWP	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
2	PLRW600018174549 Żarecki Potok	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
3	PLRW600018174552 Łażnik	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
4	PLRW600017174569 Bielawka	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
5	PLRW60001816678 Złoty Stok	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
6	PLRW600018174529 Jędrzychowicki Potok	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
7	PLRW6000817449 Czerwona Woda od Studzianki do Nysy Łużyckiej	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
8	PLRW6000417448 Czerwona Woda od źródła do Studzianki	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
9	PLRW60001017431 Nysa Łużycka od Miedzianki do Pliessnitz	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego. Możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego – Nysa Łużycka w obrębie JCWP	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
10	PLRW60008174239 Witka=Smeda od Rasnice do zbiornika Niedów	naturalna część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
11	PLRW6000017429 Witka ze zbiornika Niedów do ujścia	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	Osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocena stanu JCWP rzecznych na obszarze województwa dolnośląskiego w latach 2017-2018 (GIOŚ www.gios.gov.pl)

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), realizowane są badania i oceny jakości wód powierzchniowych i podziemnych. W przypadku wód powierzchniowych dokonuje się klasyfikacji elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych, a na ich podstawie klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego. Ocenia się również stan chemiczny wód na podstawie oceny wyników badań substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających. Uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i wyniki klasyfikacji stanu chemicznego, ocenia się stan

jednolitych części wód powierzchniowych. W odniesieniu do Gminy Zgorzelec przeanalizowano jakość wód ocenioną według badań PMS z 2018 roku w województwie dolnośląskim.

W poniższej tabeli scharakteryzowano klasę biologiczną, hydromorfologiczną oraz fizykochemiczną JCWP na terenie Gminy Zgorzelec.

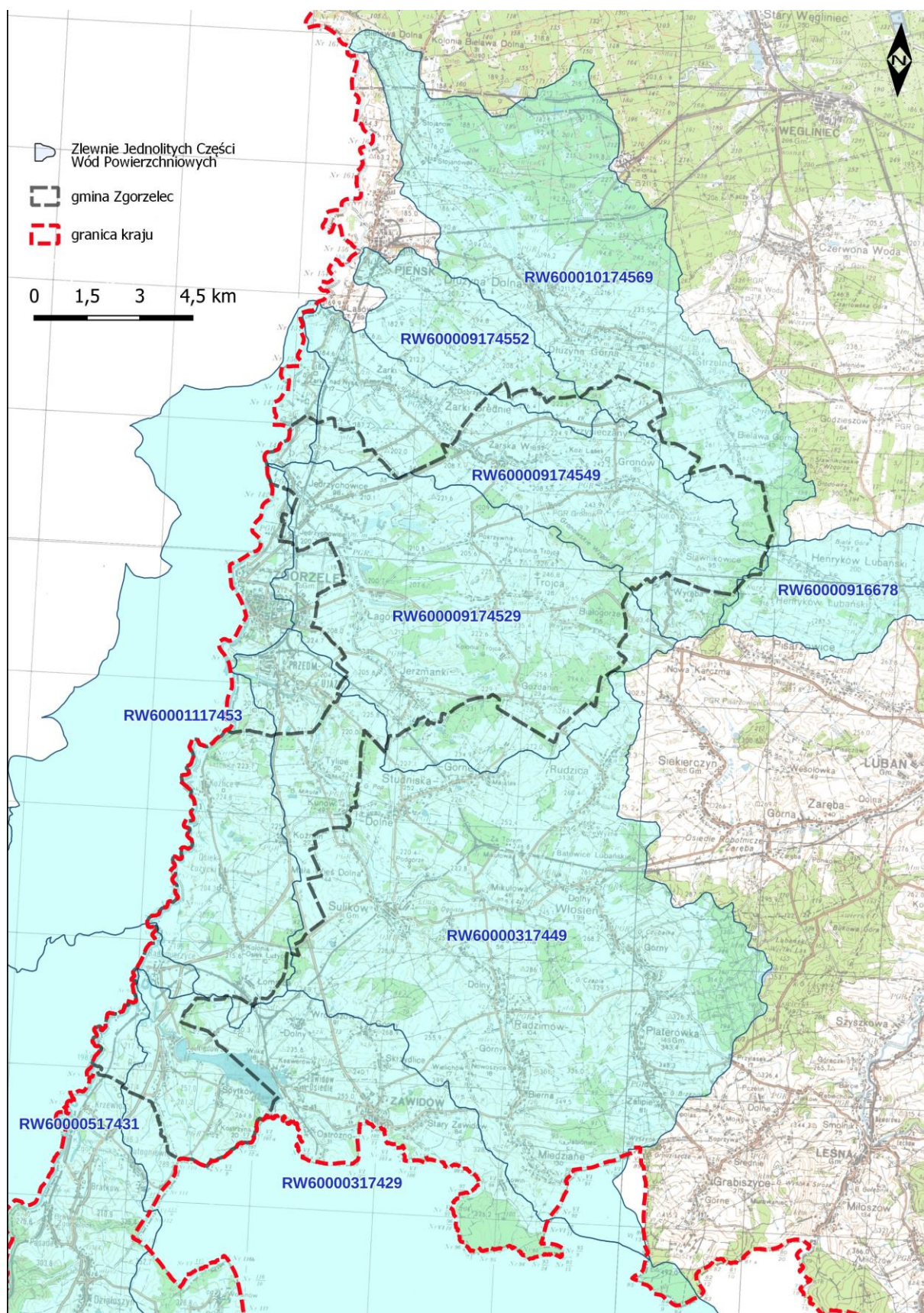
Tab. 4-16 Klasy biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy Zgorzelec

Lp.	Europejski kod i nazwa JCWP	Czy JCW jest monitorowana? M – monitorowana NM – niemonitorowana	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
1	PLRW60001917453 Nysa Łużycka od Pliessnitz do Żareckiego Potoku	M	III	-	>II	II	Umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
2	PLRW600018174549 Żarecki Potok	brak danych	-	-	-	-	-	-	-
3	PLRW600018174552 Łażnik	brak danych	-	-	-	-	-	-	-
4	PLRW600017174569 Bielawka	brak danych	-	-	-	-	-	-	-
5	PLRW60001816678 Złoty Stok	brak danych	-	-	-	-	-	-	-
6	PLRW600018174529 Jędrzychowski Potok	M	II	II	>II	-	Umiarkowany potencjał ekologiczny	-	zły
7	PLRW6000817449 Czerwona Woda od Studzianki do Nysy Łużyckiej	NM	III	II	>II	-	umiarkowany stan ekologiczny	-	zły
8	PLRW6000417448 Czerwona Woda od źródła do Studzianki	NM	IV	II	>II	-	Słaby stan ekologiczny	-	zły
9	PLRW60001017431 Nysa Łużycka od Miedzianki do Pliessnitz	M	IV	II	>II	II	Słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	zły
10	PLRW60008174239 Witka=Smeda od Rasnice do zbiornika Niedów	M	V	II	II	II	Zły stan ekologiczny	Poniżej dobrego	zły
11	PLRW6000017429 Witka ze zbiornika Niedów do ujścia	M	III	-	I	II	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego	zły

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocena stanu JCWP rzecznych na obszarze województwa dolnośląskiego w latach 2017-2018 (GIOŚ www.gios.gov.pl)

Na poniższej rycinie przedstawiono jednolite części wód powierzchniowych w obrębie których znajduje się Gmina Zgorzelec.

Ryc. 4-8. Gmina Zgorzelec na tle JCWP

Źródło: Opracowanie własne

Wody podziemne

Gmina Zgorzelec znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): 92, 93 oraz 105. JCWPd znajdują się w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Środkowej Odry. W tabeli poniżej przedstawiono syntetyczne informacje dotyczące charakterystyki JCWPd.

Tab. 4-17 Wykaz JCWPd w obrębie których znajduje się Gmina Zgorzelec

Lp.	Kod JCWPd	Charakterystyka	Cel środowiskowy- stan chemiczny	Cel środowiskowy- stan ilościowy
1	PLGW600092	Stan ilościowy i chemiczny: dobry. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: niezagrożona. Liczba pięter wodonośnych: 3. Powierzchnia: 694,7 km ²	Utrzymanie dobrego stanu chemicznego	Utrzymanie dobrego stanu ilościowego
2	PLGW600093	Stan ilościowy i chemiczny: dobry Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Liczba pięter wodonośnych: 6. Powierzchnia: 1 981,2 km ²	Utrzymanie dobrego stanu chemicznego	Utrzymanie dobrego stanu ilościowego
3	PLGW6000105	Stan ilościowy: słaby, Stan chemiczny: dobry Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Liczba pięter wodonośnych: 2 Powierzchnia: 332,8 km ²	Utrzymanie dobrego stanu chemicznego	mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>

Na poniższej rycinie przedstawiono jednolite części wód podziemnych w obrębie których znajduje się Gmina Zgorzelec.

Jest to zbiornik wydzielony w obrębie utworów kredy górnej, jego powierzchnia wynosi 843,15 km². Zbiornik porowo-szczelinowy o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 120 tys. m³/dobę. Jest to zbiornik udokumentowany.

Tab. 4-18 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Zapewnienie dobrej jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz ograniczenie ich zużycia	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	W/M	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane W 2021 roku wykonano 24 kontrole, a w 2022 roku 6 kontroli w zakresie prawidłowego postępowania z nieczystościami ciekłymi w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, oraz dokonywano kontroli gospodarstw indywidualnych
2		Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych	M	Wody Polskie	Efekt	Zadanie niezrealizowane
3		Konserwacja rowów melioracyjnych	W/M	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane
4		Ograniczenie zużycia wody w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	M	Przedsiębiorstwa	Wskaźnik	Długość prac konserwacyjnych i drenarskich: 3268 mb (2021), 1856 mb (2022)
5		Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód	M	WIOŚ	Efekt	Zadanie zrealizowane
6		Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnienie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	M	WIOŚ, PIG	Efekt	Zadanie zrealizowane
7	Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	Wyznaczenie i uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie realizowane w MPZP wprowadzane są zapisy dotyczące planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne.

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
8	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zasobów wodnych	W/M	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

W latach 2021-2022 prowadzone były prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych. W roku 2021 Gmina Zgorzelec udzieliła dotacji w wysokości 94 888,72 zł Spółce Wodnej w Zgorzelcu, a 2022 roku dotacja wynosiła 54 999,73 zł. W ramach ww. dotacji na nieruchomościach stanowiących własność gminy wykonano 3268 mb (2021 r.) i 1 856 mb (2022 r.) konserwacji rowów oraz 2 ha (2021 r.) ciągów drenażowych. Ponadto w 2021 r. na zakup usług remontowych na remonty w zakresie Z kolei w 2022 r. nie wydatkowano żadnych środków, które przeznaczone były na remonty. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Zgorzelec Wydział Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej w zakresie zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie zobowiązany jest do prowadzenia Ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych. Zgodnie z prowadzoną ewidencją w okresie sprawozdawczym na terenie gminy funkcjonowało 343 szt. (2021 r.) i 364 szt. (2022 r.) oczyszczalni ścieków oraz 1052 szt. (2021 r.) i 1064 szt. (2022 r.) zbiorników.

Również w roku 2023 były wykonywane prace konserwacyjne rowów o łącznej długości 1142 mb, których ogólny koszt wyniósł prawie 55 tys. zł.

Od 2004 r. Gmina Zgorzelec przeznacza w swoim budżecie środki finansowe na dofinansowanie zakupu oraz montaż przydomowych oczyszczalni ścieków dla osób fizycznych i prawnych. Gmina dofinansowuje inwestycję do wysokości 50% kosztów, nie więcej niż 3 000 zł.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami

Dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami opracowano tzw. analizę SWOT w celu wskazania mocnych i słabych stron Gminy w tym obszarze. W ten sposób poddano analizie szanse i zagrożenia jakie mogą wynikać wskutek pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec

Tab. 4-19 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

Obszar Interwencji: Gospodarowanie wodami		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Prowadzenie konserwacji rowów melioracyjnych	Wszystkie JCWP o złym stanie oraz zagrożone nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.2.	Dobry stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 92 i 93 oraz dobry stan chemiczny JCWPd nr 105	Słaby stan ilościowy JCWPd nr 105
1.3.	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, oraz aktywne działania w kwestii dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków	Niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Pozyskiwanie dodatkowych środków na rozbudowę sieci kanalizacyjnej, ochronę wód oraz działania związane z retencją wód	Zjawiska ekstremalne (np. susze, powodzie)
2.2.	Akcje edukacyjno-informacyjne dotyczące ochrony wód	Nieszczelność istniejących zbiorników bezodpływowych
2.3.	-	Spływ powierzchniowy zanieczyszczonych wód z terenów rolniczych.

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza aktualnego stanu dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami wskazała ważne problemy jakie istnieją na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowane problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie Gospodarowania wodami najważniejszymi problemami są zatem:

- niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej → budowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej,
- zły stan JCWP oraz zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych na tych obszarach → realizacja zadań mających na celu poprawę stanu wód na terenie Gminy zgodnych z Dyrektywą Wodną,

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Gospodarowanie wodami osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-20 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Konserwacja rowów melioracyjnych	Gmina Zgorzelec udziela dotacji Spółce Wodnej na konserwację rowów oraz ciągów drenażowych. Uzyskano również dofinansowanie ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego na konserwację rowów.	Kontynuacja konserwacji rowów melioracyjnych
2	Ewidencja przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Działania w kwestii dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina prowadzi dofinansowanie na zakup oraz montaż przydomowych oczyszczalni ścieków.	Kontynuacja ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz dofinansowania na przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Należy przewidywać, iż uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zmniejszy stopień zagrożenia wód podziemnych jednocześnie wpływając na poprawę jakości wód powierzchniowych. Właściwie prowadzona gospodarka rolna przyczyni się do ograniczenia odpływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych. Przestrzeganie kodeksu dobrych praktyk zapewni lepsze wykorzystanie potencjału biologicznego gleb przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin.

Przewiduje się, iż dalsze porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej także zmniejszy stopień zagrożenia jakości zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych. Kompleksowy system selektywnej gospodarki odpadami może ograniczyć dopływ substancji zanieczyszczających wody, co w rezultacie zmniejszy udział wód pozaklasowych.

Przewiduje się, że planowane działania w zakresie gospodarowania wodami w Gminie Zgorzelec, pozwolą na efektywne gospodarowanie wodami na omawianym terenie, co przyczyni się do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla konkretnych JCWP i JCWPd. Realizacja dotychczas wyznaczonych celów i zadań nie wpływa negatywnie na proces adaptacji do zmian klimatu i może wręcz zapobiegać powstaniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Zwiększenie monitoringu jakości wód oraz prowadzenie edukacji

ekologicznej w tym zakresie da lepszy pogląd na stan środowiska oraz stanie się bodźcem do działań zmierzających do poprawy ich stanu.

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarką wodno-ściekową na terenie Gminy zajmuje się Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „NYSA” Sp. z o.o. w Zgorzelcu oraz Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ” Sp. z o.o. w Sulikowie.

Zaopatrzenie w wodę

Według danych zawartych na stronie Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 r. Gmina Zgorzelec posiadała wodociągową sieć rozdzielczą o długości 129,5 km, natomiast w roku 2021 r. długość ta wzrosła o 1,2 km i wynosiła 130,7 km. W 2022 r. 1995 budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego podłączonych było do sieci wodociągowej, natomiast w roku 2023 r. liczba ta zwiększyła się do 2000.

W 2022 r. siecią dostarczono 267,5 dam³ wody, natomiast w 2023 r. 277,5 dam³ wody.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy.

Tab. 4-21 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Zgorzelec (stan na grudzień 2022 i grudzień 2023)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2022	2023
1	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	129,5	130,7
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego	szt.	1995	2000
3	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	267,5	277,5
4	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7805	7884
5	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	88,7	88,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na terenie Gminy w Jerzmankach, Żarskiej Wsi oraz Radomierzycach znajdują się ujęcia wody. Na terenie Gminy znajdują się również 2 ujęcia wody podziemnej (w Gronowie oraz Niedów). W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-22 Wykaz ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec

Lp.	Lokalizacja		Użytkownik	Nr decyzji	Strefa ochronna ujęć
	Miejscowość	Nr ewidencyjny działki			
1	Jerzmanki	294/1, 313/1, 568/1, 123/7, 296/1	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „Nysa”	BS.6320.4.2016.3 wydana przez starostwo Zgorzelec dnia 13.12.2016r.	w granicach działki
2	Żarska Wieś	361/1, 493/20, 458/11		BS.6320.3.2016.3 wydana przez starostwo Zgorzelec dnia 13.12.2016r.	w granicach działki
3	Radomierzyce	200/9, 200/16		BS.6320.3.2016.2 wydana przez starostwo Zgorzelec dnia 13.12.2016r.	w granicach działki
4	Gronów	90/1 oraz 90/2	Waldorf & Statler Properties Sp. z o.o.	IIBS.6223P- 7/3181/09 wydana przez starostwo Zgorzelec dnia 22.05.2009 r.	strefy ochronne wyznaczone promieniem w odległości 10 m od ujęcia
5	Niedów	9/5	ELBEST Sp. z o.o.	BS.6341.2.2014.5 wydana przez Starostwo Zgorzelec dnia 29.04.2014 r.	strefy ochronne wyznaczone w postaci zamkniętych ogrodzeń 6m x 6m

Źródło: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zgorzelec (Uchwała Nr 46/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 kwietnia 2019 r.)

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2022 r. wynosiła 32,3 km z 626. podłączeniami do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W 2023 r. długość sieci kanalizacyjnej była większa o 0,1 km, a liczba przyłączy o 24 szt. Ilość ścieków odprowadzonych w roku 2022 wynosiła 176 dam³, natomiast w roku 2023 r. wzrosła do 197 dam³. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy.

Tab. 4-23 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Zgorzelec (stan na grudzień 2022 i grudzień 2023)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2022	2023
1	Długość czynnej sieci	km	32,3	32,4
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego	szt.	626	650
3	Ścieki oczyszczone odprowadzane	dam ³	176	197
4	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1791	1872
5	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	20,4	21,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na terenie Gminy znajduje się oczyszczalnia ścieków w Jędrzychowicach. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z terenu Gminy i miasta Zgorzelec, jak również ścieki dowożone beczkowozami. Całość dopływających ścieków poddawana jest mechanicznym i biologicznym procesom oczyszczania, a powstający osad wykorzystywany jest rolniczo.

Tab. 4-24 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej gospodarce wodno – ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę	W/M	UG Zgorzelec przedsiębiorstwa	Efekt	Zadanie zrealizowane
2		Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego sytemu zbierania ścieków komunalnych	W/M	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	Wskaźnik	Zadanie zrealizowane
3		Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	W	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	Efekt	Zadanie zrealizowane
4		Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	W	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	Efekt	Zadanie zrealizowane
5		Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych w miejscowości Kunów	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane
					Wskaźnik	Wykonano 369,6 mb sieci wodociągowej oraz 446,05 mb kanalizacji sanitarnej (2022)
6		Wykup sieci od prywatnych inwestorów	M	PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie zrealizowane
					Wskaźnik	Dokonało wykupu sieci wybudowanych przez prywatnych inwestorów: w Łagowie na ul. Górnej 120 mb sieci wodociągowej oraz na ul. Dębowej 120 mb, w Jerzmankach 111,5 mb oraz w Trójcy -160 mb sieci wodociągowej (2022)
7	Dokumentacja dotycząca przeprowadzenia analizy możliwości zaopatrzenia wsi Żarska Wieś w wodę	M	PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie niezrealizowane	

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
		wraz z wykonawstwem				
8		Podział sieci wodociągowej na terenie gminy Zgorzelec na strefy	M	PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie niezrealizowane
9		Budowa sieci wodociągowej magistralnej w celu zaopatrzenia Radomierzyc w wodę ze Zgorzelca	M	PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie niezrealizowane
10		Modernizacja SUW w Jęrzmarkach	M	PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie niezrealizowane
11		Modernizacja Oczyszczalni Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach	M	PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie niezrealizowane
12		Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	W/M	UG Zgorzelec PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie niezrealizowane
13		Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych, w tym zgodnie z KPOŚK	W	UG Zgorzelec PWiK "NYSA"	Efekt	Zadanie zrealizowane
14		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	W	UG Zgorzelec Prywatni właściciele posesji	Efekt	Zadanie zrealizowane
15		Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej	W/M	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
		mieszkańców		stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

W latach 2021-2022 na terenie gminy Zgorzelec wybudowano 0,16 km sieci wodociągowej oraz 0,23 km zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej (inwestycje do 1 km).

Według danych GUS, 2023 długość czynnej sieci rozdzielczej w 2021 roku była równa 130,7 km - wzrosła więc o 0,9% w stosunku do roku 2020. Nie zaobserwowano spadku ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym nieznacznie wzrosła.

Tab. 4-25 Wskaźniki efektywności programu – zaopatrzenie w wodę (wg GUS 2023, stan na grudzień 2023 r.)

Wskaźnik	Jedn.	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12. 2022	Stan na 31.12.2023	Wzrost/ spadek [%]
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	129,5 (rok 2020) 130,7	-	-	+0,9*
przylączy prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1891	1995	2000	+0,25
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	255,9	267,5	277,5	+3,7
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7679	7805	7884	+1,0

*Procent obejmujący lata 2020 i 2021 ze względu na brak danych z 2022 i 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS, 2023

Z kolei długość czynnej sieci kanalizacyjnej w roku 2023 wynosiła 32,4 km i wzrosła w stosunku do 2022 r. o 0,3% tj. o 0,1 km (zgodnie z danymi zamieszczonymi w GUS, 2023). Odnotowano także wzrost ilości ścieków odprowadzonych o 11,9% oraz wzrost ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania — o 3,8%.

Tab. 4-26 Wskaźniki efektywności programu – odprowadzenie ścieków (wg GUS 2023, stan grudzień 2023 r.)

Wskaźnik	Jedn.	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12. 2022	Stan na 31.12.2023	Wzrost/ spadek [%]
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	31,9	32,3	32,4	+0,3
przylączy prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	592	626	650	+3,8
ścieki odprowadzone	dam ³	179	176	197	+11,9
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1678	1791	1872	+4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS, 2023

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa dokonano tzw. analizy SWOT i wskazano mocne oraz słabe strony Gminy w ww. obszarze, a także przeanalizowane zostały szanse i zagrożenia wynikające z potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-27 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Obszar Interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Wysoki stopień zwodociągowania Gminy	Niski stopień skanalizowania Gminy
1.2.	Przedsięwzięcia w zakresie budowy sieci wodociągowej	-
1.3.	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, oraz aktywne działania w kwestii dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków	-
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Dofinansowanie zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	Uszkodzenia i awarie elementów infrastruktury sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
2.2.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie potrzeb oszczędzania wody oraz właściwego oczyszczania ścieków	Ograniczone możliwości inwestycyjne w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowo-kanalizacyjnej
2.3.	Kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych	-

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza aktualnego stanu dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa wskazała jeden istotny problem jaki istnieje na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowany problem został poniżej opisany według schematu: stan aktualny → cel poprawy.

W zakresie Gospodarowania wodami najważniejszym problemem jest :

- niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy → budowa sieci kanalizacyjnej.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-28 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji:

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Rozbudowa sieci wodociągowej	WG danych GUS w 2018 r. długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 129, 2 km, a liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego wynosiła 1 697. W 2019 r. długość sieci wzrosła o 0,3 km, a liczba przyłączy o 55. Realizowane i planowane są dalsze przedsięwzięcia w tym zakresie.	Podłączenie nowych odbiorców do sieci, dalsza rozbudowa a także modernizacja sieci wodociągowej
2	Ewidencja przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Działania w kwestii dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina prowadzi dofinansowanie na zakup oraz montaż przydomowych oczyszczalni ścieków.	Kontynuacja ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz dofinansowania na przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Prowadzenie działań w zakresie modernizacji istniejącej sieci wodociągowej w celu zapewnienia wszystkim mieszkańcom Gminy wodę pitną odpowiedniej jakości. Ponadto zwiększy się również efektywność funkcjonowania sieci wodociągowych, w tym przede wszystkim zmniejszone zostaną straty wody w systemach przesyłowych.

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zmniejszy stopień zagrożenia wód podziemnych jednocześnie wpływając na poprawę jakości wód powierzchniowych.

4.6 Zasoby geologiczne

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski Gmina Zgorzelec znajduje się w granicach następującej jednostki fizyczno-geograficznej:

- Podprowincja 33: Masyw Czeski
- Prowincja 332: Sudety z Pogórzem Sudeckim
- Makroregion 332.2: Pogórze Zachodniosudeckie
- Mezo-region 332.26: Pogórze Izerskie

Mezo-region Pogórze Izerskie to północne przedpole Gór Izerskich. Swoim zasięgiem obejmuje teren od zachodu Nysą Łużycką do wchodu rzeką Bóbr. Na północy przyjęto granicę umowną, którą wyznacza warstwica 200 m w okolicy Bolesławca. Granica na południu wyznaczona jest przez dyslokację tektoniczną.

Obszar charakteryzuje się terenem gór niskich i pogórza. Większa część mezoregionu stanowi blok karkonosko-izerski. Od północy obejmuje fragmenty metamorfiku kaczawskiego (utwory takie jak: fylity, łupki serycytowe, kwarcowe, zieleńce, wapienie krystaliczne) i niecki północnosudeckiej (utwory takie jak: skały osadowe, piaskowce, mułowce, wapienie, margle, gipsy, anhydryty oraz skały wulkaniczne, porfiry, melafiry i ich tufy). Od południa obszar zbudowany jest głównie z gnejsów, podrzędnie z łupków łyszczykowych, amfibolitów.

W rejonie Żarskiej Wsi i Przesieczan występują piaskowce drobno i gruboziarniste (trias), a także piaskowce ciosowe średnioziarniste żółto-szare oraz margle piaszczyste (kreda). W rejonie Jędrzychowic i Trójcy zaobserwować można wychodnie zlepieńców i łupków szarogłazowych (prekambr). W okolicach Jędrzychowice występują także wapienie krystaliczne (kambr), fylity serycytowo-kwarcowe, łupki krzemionkowe, diabazy (ordowik, sylur) oraz porfiry kwarcowe i piaskowce drobnoziarniste czerwono-brązowe (perm).

Złoża surowców mineralnych

Zgodnie z informacjami zawartymi w serwisie MIDAS prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na terenie Gminy znajduje się łącznie 19 złóż kopalin, z czego 5 z nich jest eksploatowanych.

Tab. 4-30 Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Zgorzelec

Lp.	Nazwa złoża	Kod złoża	Rodzaj kopaliny głównej	Powierzchnia [ha]	Nadzór górniczy	Obszar górniczy	Stan zagospodarowania złoża	Koncesja na wydobywanie
1	Gozdanin	KN 8997	Kruszywa naturalne	5,31	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Gozdanin A	Złoże zagospodarowane	4/E/2003 wydana przez Marszałka województwa Dolnośląskiego, ważna do: 31.12.2023
2	Gozdanin I	KN 10475	Kruszywa naturalne	7,36	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Gozdanin I-A	Złoże zagospodarowane	11/E/2008 Wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, ważna do: 31.12.2040
3	Gozdanin II	KN 10871	Kruszywa naturalne	7,39	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Gozdanin II-A	Złoże zagospodarowane	12/E/2008 wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, ważna do: 31.12.2035
4	Gronowskie wzgórze	KD 837	Kamienie drogowe i budowlane	32,30	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Gronowskie wzgórze I	Złoże eksploatowane okresowo	13/E/2005 wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, ważna do: 30.11.2035
5	Gronów	KD 12275	Kamienie drogowe i budowlane	22,38	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Gronów	Złoże rozpoznane szczegółowo	9/E/2010 wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, ważna do 30.06.2040
6	Gozdanin	KD 605	Kamienie drogowe i budowlane	0,36	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Gozdanin	Złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2015)	Brak
7	Jerzmanki	IB 2005	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	7,81	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Nieaktywna Złoże rozpoznane szczegółowo	Brak
8	Jędrzychowice	KZ 114	Kwarce żyłowe	0,60	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Eksploatacja złoża zaniechana	Brak
9	Jędrzychowice	KN 2920	Kruszywa naturalne	3,61	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Złoże skreślone z bilansu zasobów	Brak
10	Jędrzychowice III	KN 16499	Kruszywa naturalne	0,96	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Złoże eksploatowane okresowo	Brak
11	Kopalnia Zapomniana	WB 420	Węgle brunatne	61,62	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Eksploatacja złoża zaniechana	Brak

Lp.	Nazwa złoża	Kod złoża	Rodzaj kopaliny głównej	Powierzchnia [ha]	Nadzór górniczy	Obszar górniczy	Stan zagospodarowania złoża	Koncesja na wydobywanie
12	Przesieczany	KN 5621	Kruszywa naturalne	1,55	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak danych	Złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2000)	Brak
13	Radomierzyce	KD 606	Kamienie drogowe i budowlane	-	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2014)	Brak
14	Radomierzyce	WB 733	Węgle brunatne	1 670,00	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Nieaktywna Złoże rozpoznane wstępnie	Brak
15	Radomierzyce	KN 2924	Kruszywa naturalne	0,74	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak danych	Eksploracja złoża zaniechana	Brak
16	Sławnikowice	KN 6343	Kruszywa naturalne	1,3	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak danych	Eksploracja złoża zaniechana	Brak
17	Tylice	KD 604	Kamienie drogowe i budowlane	3,36	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Eksploracja złoża zaniechana	Brak
18	Tylice	KN 5220	Kruszywa naturalne	1,12	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak danych	Nieaktywna Złoże rozpoznane szczegółowo	Brak
19	Widok	KD 5004	Kamienie drogowe i budowlane	-	Okręgowy Urząd Górniczy - Wrocław	Brak aktualnych obszarów górniczych	Nieaktywny	Brak

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w serwisie MIDAS prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

Zasady eksploatacji złóż surowców mineralnych określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz.633).

Tereny osuwisk i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi

Jak wynika z mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi (opracowanej przez Państwowy Instytut Badawczy Państwowego Instytutu Geologicznego) w obrębie Gminy Zgorzelec nie występują tereny osuwisk oraz tereny zagrożone ruchami masowymi.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wynikać w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-31 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zasoby geologiczne

Obszar Interwencji: Zasoby geologiczne		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Brak terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi	Nie zidentyfikowano słabych stron
1.2.	Występowanie złóż surowców naturalnych	
1.3.	Brak terenów zdegradowanych	
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Ochrona złóż niezagospodarowanych na potrzeby ich przyszłej eksploatacji	Nielegalna, niekontrolowana eksploatacja zasobów naturalnych
2.2.	Potencjalny rynek zbytu surowców kopalnych poza terenem Gminy	Brak środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powierzchni ziemi.

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza aktualnego stanu dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne nie wykazała problemów w tym obszarze.

Podmioty posiadające koncesję na eksploatację danego złoża kopaliny zobowiązane są do ochrony złoża, wód powierzchniowych i podziemnych, a także ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji podmiot zobowiązany jest do przeprowadzenia prac rekultywacyjnych w celu przywrócenia stanu sprzed przekształcenia, bądź zbliżonego do tego sprzed przekształcenia.

W dotychczas obowiązującym „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” w obszarze interwencji Zasoby geologiczne nie zostały wyznaczone żadne zadania.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Zasoby geologiczne osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-32 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: zasoby geologiczne

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Brak zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych	Brak zidentyfikowanych terenów zdegradowanych	Dalsze działania zmierzające do utrzymania stanu aktualnego.
2	Monitoring zasobów geologicznych	Liczba rozpoznanych złóż kopalin (Tab. 4-30 Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Zgorzelec)	Kontynuacja prowadzonego monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Realizacja wyznaczonego w niniejszym POŚ zadania (prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem) nie wpłynie negatywnie na proces adaptacji do zmian klimatu, może wręcz zapobiegać powstaniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Rekultywacja terenów zdegradowanych przyczyni się do przywrócenia stanu równowagi ekologicznej. Nie występuje tutaj ryzyko poważnej awarii a prowadzona w tym zakresie edukacja wpłynęłaby na wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa i być może je zmniejszyła. Tereny, które ulegną degradacji, zwłaszcza w rejonie eksploatacji kruszyw, będą stopniowo poddawane rekultywacji. Przewiduje się, że na tych terenach zostaną przywrócone naturalne walory przyrodnicze, które wpłyną pozytywnie na kształt krajobrazu.

Przewiduje się, że wydobywanie surowców mineralnych oraz ich wykorzystanie będzie prowadzone w sposób racjonalny tzn. w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju. Należy w tym zakresie uwzględnić interes społeczności lokalnej oraz koszty środowiskowe.

4.7 Gleby

Zgodnie z mapą glebową Polski na terenie Gminy Zgorzelec występują gleby płowe odgórnie oglejone oraz mady rzeczne. Na terenie Gminy wyróżnia się występowanie kompleksów gleb ornych pszennych dobrych, pszennych wadliwych, dodatkowo występują kompleksy trwałych użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych a także użytków zielonych średnich.

Z raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego wynika, że od lat stan zakwaszenia gleb na terenie Gminy Zgorzelec nie ulega znacznej zmianie, dominują gleby zakwaszone. Sytuacja ta jest wynikiem wieloletniej ingerencji rolniczej w gleby występujące na terenie Gminy. Intensywne nawożenie przyczynia się do pogłębiania zjawiska zakwaszania gleb, dlatego tak istotna jest świadomość wpływu nawożenia na stan i kondycję gleb uprawnych. W celu zatrzymania procesu zakwaszania gleb stosuje się wapnowanie gleb.

Monitoring chemizmu gleb ornych

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (IUNG). Badania te wykonywane są cyklicznie od 1995 r. w okresach pięcioletnich w stałych punktach pomiarowo-kontrolnych. Ostatnie badania gleb prowadzone były w 2015 r. i podobnie jak w poprzednich latach realizowane były przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów

pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo, w województwie dolnośląskim wytypowano 20 punktów pomiarowych. Na terenie Gminy Zgorzelec zlokalizowany jest jeden punkt pomiarowy (nr 177), znajduje się on w miejscowości Trójca.

Charakterystyka gleb w punkcie pomiarowym nr 177 w miejscowości Trójca:

Kompleks: 2 (pszenny dobry); Typ: AP (gleby płowe); Klasa bonitacyjna: IIIa

Gatunek gleby wg:

BN-78/9180-11: glp (głina lekka pylasta)

PTG 2008: pyg (pył gliniasty)

Tab. 4-33 Uziarnienie gleb w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Uziarnienie	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
1,0-0,1 mm	udział w %	26	28	32	22	28
0,1-0,02 mm	udział w %	35	36	31	37	38
< 0,02 mm	udział w %	39	36	37	41	34
2,0-0,05 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	32	36
0,05-0,002 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	64	61
< 0,002 mm	udział w %	8	8	8	4	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-34 Odczyn gleb w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Odczyn i węglany	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Odczyn "pH" w zawiesinie H ₂ O	pH	6,2	6,4	6,2	6,5	6,7
Odczyn "pH" w zawiesinie KCl	pH	4,9	4,8	4,8	5,7	5,9
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-35 Substancja organiczna gleby w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Próchnica	%	2,06	1,88	1,91	2,29	1,92
Węgiel organiczny	%	1,19	1,09	1,10	1,33	1,11
Azot ogólny	%	0,142	0,120	0,096	0,136	0,12
Stosunek C/N	-	8,4	9,1	11,4	9,8	9,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-36 Właściwości sorpcyjne gleb w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	3,00	3,30	3,50	3,08	2,03
Kwasowość wymienna (Hw)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,35	0,30	0,49	n.o.	n.o.
Glin wymienny "Al"	cmol(+)*kg ⁻¹	0,10	0,10	0,24	n.o.	n.o.
Wapń wymianny (Ca ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	5,36	4,68	4,42	4,99	5,29

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Magnez wymienny (Mg ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,54	0,46	0,56	0,66	0,41
Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,06	0,06	0,03	0,04	0,02
Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,53	0,48	0,47	0,77	1,17
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	6,49	5,68	5,48	6,46	6,9
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	9,49	8,98	8,98	9,54	8,93
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	68,39	63,25	61,02	67,72	77,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-37 Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ * 100g ⁻¹	5,4	4,5	4,2	8,0	10,2
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	14,4	11,8	17,6	33,1	18,5
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	5,50	4,10	10,70	12,90	11,7
Siarka przyswajalna	mg S-SO ₄ *100g ⁻¹	1,15	1,20	1,48	1,24	0,98
Azot amonowy	N _{NH4} mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	16,38
Azo azotanowy	N _{NO3} mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	6,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-38 Całkowita zawartość makroelementów w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Całkowita zawartość makroelementów	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Fosfor	%	0,033	0,037	0,058	0,046	0,05
Wapń	%	0,17	0,12	0,16	0,17	0,2
Magnez	%	0,16	0,11	0,11	0,11	0,11
Potas	%	0,16	0,13	0,09	0,16	0,13
Sód	%	0,011	0,008	0,01	0,011	0,007
Siarka	%	0,024	0,026	0,021	0,022	0,021
Glin	%	1,31	1,16	1,14	0,97	0,92
Żelazo	%	1,04	0,98	0,85	0,9	0,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-39 Całkowita zawartość pierwiastków śladowych w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

Pierwiastki śladowe	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Mangan	mg*kg ⁻¹	323	468	290	308	280
Kadm	mg*kg ⁻¹	0,25	0,25	0,16	0,26	0,22
Miedź	mg*kg ⁻¹	8,0	8,5	5,8	6,5	6,1
Chrom	mg*kg ⁻¹	10,3	10,0	10,9	11,8	13,1
Nikiel	mg*kg ⁻¹	6,8	7,5	6,3	6,8	6,9
Ołów	mg*kg ⁻¹	24,0	19,5	22,7	22,7	19,9
Cynk	mg*kg ⁻¹	38,3	43,3	34,1	38,9	42,2

Pierwiastki śladowe	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Kobalt	mg*kg ⁻¹	3,39	5,68	3,60	3,64	3,7
Wanad	mg*kg ⁻¹	26,7	33,3	21,1	18,7	19,0
Lit	mg*kg ⁻¹	8,8	7,0	6,4	6,9	7,5
Beryl	mg*kg ⁻¹	0,43	0,53	0,47	0,45	0,5
Bar	mg*kg ⁻¹	52,0	55,7	54,3	71,9	55,5
Stront	mg*kg ⁻¹	11,3	9,1	8,4	9,6	9,5
Lantan	mg*kg ⁻¹	1432	11,0	14,1	12,7	11,7
Rtęć	mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	0,05
Arsen	mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	5,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Tab. 4-40 Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca

WWA	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA	µg*kg ⁻¹	188,0	170,0	814,0	524,4	237,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=177

Poniżej (na podstawie informacji zawartych w Raporcie z programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021-2022) scharakteryzowano pokrótce analizowany obszar interwencji oraz uzyskany w wyniku realizacji poszczególnych celów i podjętych zadań efekt.

Tab. 4-41 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Gleby

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko, związanej z eksploatacją, kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych	Prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem.	W	Powiat Zgorzelec	Efekt	Zadanie nierealizowane W okresie sprawozdawczym gmina nie prowadziła rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.
2	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	M	Przedsiębiorcy	Efekt	Brak danych
3		Prowadzenie monitoringu jakości gleb	M	GIOŚ	Efekt	Brak danych
4		Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	M	Właściciele gruntów	Efekt	Brak danych
5		Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie skażeń gleb	W/M	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Efekt	Realizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gleby

Jak przedstawia GUS, udział terenów zieleni w powierzchni Gminy ogółem nie zmienił się w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego i wynosił 0,3 ha (stan na rok 2023).

Uchwalone w okresie sprawozdawczym MPZP zawierają zapis mówiący o braku występowania na terenach objętych owymi planami obszarów górniczych oraz obszarów osuwania się mas ziemnych.

W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu nie monitorował stanu gleb.

W okresie sprawozdawczym DODR we Wrocławiu prowadził działania edukacyjne poprzez organizację szkoleń oraz działalność informacyjną.

RDOŚ we Wrocławiu nie wydał w okresie sprawozdawczym decyzji dotyczących konieczności prowadzenia pomiarów zawartości substancji w glebie, ziemi lub wodzie. Natomiast w posiadaniu GDOŚ znajduje się wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, przekazany przez Starostę Zgorzeleckiego pismem znak: BS.642.1.2018 z dnia 5 października 2018 r., w którym wskazano 6 pozycji gruntów potencjalnie zanieczyszczonych.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Dla obszaru interwencji: Gleby wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wynikać w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-42 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gleby

Obszar Interwencji: Gleby		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Szkolenia edukacyjne dla Rolników realizowane przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Zgorzelcu	Spyły stosowanych środków ochrony roślin i nawozów z pól do wód podziemnych i powierzchniowych
1.2.	Lokalizacja punktu pomiarowego na terenie miejscowości Trójca w ramach Monitoringu chemicznego gleb ornych prowadzonego przez IUNG	-
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Dofinansowania dla rolników	Zanieczyszczenia gleb przy szlakach komunikacyjnych.
2.2.	Systematyczna kontrola jakości gleb	Niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza stanu aktualnego dla obszaru interwencji: Gleby wskazała warte uwagi problemy jakie istnieją na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowane problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie gleb najważniejszymi problemami są zatem:

- niewystarczająca ochrona gleb przed degradacją → racjonalne wykorzystanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz preferowanie nawozów

naturalnych np. obornika oraz wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (KDPR).

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Gleby osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-43 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Gleby Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gleby

L.p.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Szkolenia edukacyjne dla rolników realizowane przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Zgorzelcu	Prowadzenie szkoleń edukacyjnych dla Rolników mających na celu pogłębienie wiedzy w zakresie dobrych praktyk rolniczych	Dalsze działania edukacyjne w zakresie dobrych praktyk rolniczych
2	Punkt pomiarowy w miejscowości Trójca w ramach Monitoringu chemicznego gleb ornych prowadzonego przez IUNG	Monitorowanie chemizmu gleb ornych w ramach systemu monitoringu krajowego. Badania wykonywane są cyklicznie w okresach pięcioletnich w stałych punktach pomiarowo-kontrolnych. Ostatnie badania gleb prowadzone były w 2015 r.	Kontynuacja prowadzonego monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Ze względu na coraz większą świadomość rolników w zakresie ochrony gleb, stan jakości gleb użytkowanych rolniczo będzie się systematycznie poprawiał. Duże znaczenie mają także możliwości pozyskiwania dotacji finansowych ze środków UE w postaci programów rolnośrodowiskowych. Przestrzeganie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki przyczyni się do ochrony gleb najwyższej jakości, a dzięki racjonalnemu gospodarowaniu zostaną zachowane wartości przyrodnicze.

Ze względu na rolniczy charakter Gminy problemem dla środowiska glebowego może być nadmierne nawożenie mineralne pól uprawnych powodujące kumulację zanieczyszczeń, w tym głównie związkami azotu. Spływ tych substancji drogą podziemną i powierzchniową pól może z kolei powodować zanieczyszczenia wód zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec.

4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Zgodnie obowiązującym WPGO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 województwo podzielone zostało na 6 regionów gospodarki odpadami: wschodni, północno-centralny, południowy, północny, środkowo sudecki i zachodni (zaktualizowany w roku 2019).

Obecnie trwają prace nad Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2028 z perspektywą do 2032 roku.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego skierował w roku 2023 do konsultacji społecznych projekt Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa

Dolnośląskiego na lata 2023-2028 z perspektywą do 2032 r. z załącznikiem w postaci Planu Inwestycyjnego wraz ze wskazaniem miejsc spełniających warunki magazynowania zatrzymanych transportów odpadów i Prognozą oddziaływania na środowisko

Zgodnie z obowiązującym WPGO niniejszego dokumentu, Gmina Zgorzelec należy do regionu zachodniego. Wszystkie odebrane z terenu Gminy Zgorzelec odpady komunalne trafiają do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych znajdującej się na terenie Gminy Lubań zarządzanej przez Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o. o. w Lubaniu. Na terenie regionu zachodniego funkcjonują jeszcze dwie instalacje regionalne do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych:

- Instalacja w gminie Bogatynia, zarządzana przez Gminne Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. Bogatynia,
- Instalacja w gminie Bolesławiec, zarządzana przez Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Bolesławiec.

Na terenie regionu zachodniego znajduje się 5 regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji, w tym jedna z nich znajduje się na terenie Gminy Zgorzelec tj.: Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownia) w Jędrzychowicach.

Mieszkańcy regionu oddawać mogą odpady na składowisko odpadów komunalnych (inne niż niebezpieczne i obojętne) w Lubaniu, Bolesławcu oraz Bogatyni.

4.8.1 Odpady komunalne

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 399), podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wszystkie odebrane z terenu Gminy Zgorzelec odpady komunalne objęte gminnym systemem odbioru odpadów trafiają do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu.

Poniesione przez Gminę Zgorzelec koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za miesiące od stycznia do grudnia 2023 r. wyniosły 3 506 275,56 zł, z tego:

- 1 598 196,96 zł to koszty odbioru odpadów komunalnych,
- 1 908 078,60 zł to koszty zagospodarowania odpadów w IPOK.

W 2023 roku odebrano z terenu Gminy Zgorzelec 2287,0270 Mg odpadów zmieszanych. Masa odebranych odpadów zmieszanych z terenu gminy zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2022 o ok. 99,619 Mg. W związku ze zwiększeniem ilości osób wykazanych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2023 na jednego mieszkańca przypadało 310 kg odebranych odpadów zmieszanych, a w roku 2022 na jednego mieszkańca przypadało 302 kg odebranych odpadów zmieszanych.

Struktura zebranych i odebranych odpadów komunalnych

W poniższej tabeli przedstawiono ilości odpadów, które zostały odebrane z terenu Gminy Zgorzelec w 2023 r. i dostarczone do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu. Odpady zbierano zarówno w postaci zmieszanej jak i selektywnej.

Tab. 4-44 Informacja o odebranych odpadach komunalnych w 2023 r. – na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2023 r.

Rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów komunalnych w Mg
Opakowania z papieru i tektury	24,610
Opakowania z tworzyw sztucznych	10,530
Opakowania ze szkła	0,030
Papier i tektura	50,289
Szkło	199,697
Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0800
Tworzywa sztuczne	280,119
Odpady ulegające biodegradacji	613,162
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2287,027
Odpady wielkogabarytowe	38,340

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2023 r.

Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w 2023 roku wyniosła 3503,8840 Mg.

Odbiór odpadów komunalnych

Odpady komunalne z terenu Gminy Zgorzelec odbierają: Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Lubania (ZGiUK) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z/s w Zgorzelcu (MPGK) działające w konsorcjum. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej odbiera odpady z miejscowości: Łagów, Jędrzychowice, Żarska Wieś, Przesieczany, Gronów, Pokrzywnik i Sławnikowice, natomiast pozostały teren Gminy obsługuje Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych z Lubania.

Od 1 lipca 2016 roku na terenie Gminy Zgorzelec została wprowadzona selektywna zbiórka odpadów „u źródła”. Dzięki temu mieszkańcy mogą również gromadzić na terenie własnych nieruchomości surowce wtórne w odpowiednich workach: opakowania szklane w workach zielonych, makulatura w workach niebieskich oraz opakowania z tworzyw sztucznych w workach żółtych. Natomiast bioodpady mieszkańcy Gminy mogą gromadzić w specjalnych pojemnikach przeznaczonych na odpady ulegające biodegradacji.

Ponadto od 1 września 2016 roku mieszkańcy Gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów podlegają kontroli w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych. W trakcie kontroli mieszkańcy są informowani o wynikach przeprowadzonej kontroli oraz o ewentualnych działaniach niezbędnych do podjęcia w celu prawidłowej segregacji odpadów.

Gmina Zgorzelec w celu zapewnienia mieszkańcom dogodnego dostępu do punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, z uwagi na duże rozproszenie miejscowości prowadzi trzy takie punkty. Na północy gminy funkcjonuje PSZOK w Żarskiej Wsi, na południu gminy PSZOK w Radomierzycach, a w centralnej części PSZOK w Jerzmarkach.

Tab. 4-45 informacja o odpadach komunalnych zebranych w punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w 2023 r. na terenie gminy Zgorzelec

PSZOK	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów komunalnych w Mg	Masa odebranych odpadów komunalnych w Mg
Żarska Wieś	16 01 03	Zużyte opony	10,96	36,34
Jerzmanki			11,72	
Radomierzyce			13,66	
Żarska Wieś	20 01 01	Papier i tektura	6,32	22,88
Jerzmanki			10,76	
Radomierzyce			5,80	
Żarska Wieś	20 01 02	Szkło	4,58	16,34
Jerzmanki			8,18	
Radomierzyce	-		3,58	
Żarska Wieś	-	-	13,92	-
Jerzmanki	20 01 10	Odzież	2,48	20,18
Radomierzyce			3,74	
Radomierzyce	-	-	0,004	-
Żarska Wieś	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	7,14	20,52
Jerzmanki			6,74	
Radomierzyce			6,64	
Żarska Wieś	20 01 39	Tworzywa sztuczne	2,66	13,20
Jerzmanki			5,62	
Radomierzyce			4,92	
Żarska Wieś	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	11,40	62,12
Jerzmanki			34,06	
Radomierzyce			16,66	
Żarska Wieś	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	103,64	284,70
Jerzmanki			89,36	
Radomierzyce			91,70	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2023 r.

Powyższa tabela zawiera informację o odpadach komunalnych zebranych w punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w 2023 r. na terenie gminy Zgorzelec.

Nadto w aptece w Parku Handlowym Eden i ośrodkach zdrowia w miejscowościach Żarska Wieś, Radomierzyce i Trójca znajdują się punkty, w których można dostarczać przeterminowane leki.

Na terenie Gminy, w miejscowości Łagów znajdują się dwa punkty zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego: jeden przy Castoramie, a drugi przy hipermarkecie Carrefour.

4.8.2 Odpady zawierające azbest

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych sporządzonym przez Ministra Zdrowia jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym,

stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia przy długotrwałym oddziaływaniu na drogi oddechowe. Ze względu na jego szkodliwe działanie, odpady zawierające azbest traktowane są jako odpady niebezpieczne, w związku z czym podlegają muszą specjalnym procedurom, zapewniającym bezpieczne usuwanie, transport i utylizację.

Jednym z narzędzi monitorujących realizację zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu jest Baza Azbestowa prowadzona przez Ministerstwo Gospodarki zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 poz. 25). Do zadań gmin należy prowadzenie ewidencji wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie informacji do marszałka województwa za pośrednictwem Bazy Azbestowej.

Szczegółowe informacje, cele oraz zadania dotyczące usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zgorzelec zawarte zostały w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zgorzelec na lata 2008-2032, który został przyjęty Uchwałą Nr 122/08 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 30 czerwca 2008 r.

Na terenie Gminy Zgorzelec istnieje możliwość uzyskania wsparcia finansowego ze środków budżetu Gminy na realizację zadania: „odbior, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest”. O nieodpłatne wykonanie usługi odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest mogą ubiegać się podmioty, takie jak: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, które poniosły koszt demontażu wyrobów zawierających azbest podczas wymiany lub likwidacji pokryć dachowych lub elewacji w obiektach budowlanych na terenie Gminy Zgorzelec, do których posiadają tytuł prawny.

Poniżej (na podstawie informacji zawartych w Raporcie z programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021-2022) scharakteryzowano pokrótce analizowany obszar interwencji oraz uzyskany w wyniku realizacji poszczególnych celów i podjętych zadań efekt.

Tab. 4-46 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w okresie sprawozdawczym 2021-2022 w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem
1	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	W	UG Zgorzelec	Zadanie realizowane W 2021 r. z terenu Gminy odebrano i dostarczono do RIPOK w Lubaniu 3430,6138 Mg odpadów komunalnych natomiast w roku 2022 odebrano 3351,7572 Mg odpadów komunalnych. Poniesione przez Gminę Zgorzelec koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za miesiące od stycznia do grudnia 2021 r. wyniosły: 2 444 497,93 zł 2022 r. wyniosły: 2 888 397,02 zł
2		Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	W	UG Zgorzelec	Zadanie realizowane częściowo W roku 2021 jak Gmina Zgorzelec osiągnęła poziomy nałożone przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. W 2022 roku nie udało się osiągnąć wymaganego poziomu: -recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – 2021 r. – 26,43% (wymagany min. 20%), 2022 r. – 14,63% (wymagany min. 25%).
3		Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	W/M	UG Zgorzelec, Mieszkańcy	Zadanie realizowane W ramach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy gminy mieli również możliwość skorzystania z usługi odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.. W 2021 r. odebrano 62,13 Mg azbestu z 23 nieruchomości. Kwota wydatkowana na ten cel to 34 791,68 zł, przy czym dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynosiła 12 000,00zł. W 2022 r. nie wykonywano ww. zakresu usług ze względu na małą ilość wniosków (wpłynęło 13 wniosków).
4		Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	W	UG Zgorzelec	Zadanie zrealizowane W 2021 r. zlokalizowano 14 nowych dzikich wysypisk odpadów na działkach na terenie gminy Udało się usunąć 7 wysypisk. W 2022 r. zlokalizowano na terenie gminy 8 dzikich wysypisk. Wszystkie zostały usunięte.

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem
5		Modernizacja, budowa punktów selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych	M	Zarządzający instalacją UG	Zadanie zrealizowane W Gminie funkcjonują 3 punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W 2021 roku wykonano następujące prace modernizacyjne: ogrodzenie betonowe na PSZOKu w Jerzmankach, a na PSZOKu w Żarskiej Wsi zamontowano słup oświetleniowy oraz kontener socjalny wyposażony w instalację elektryczną podłączając obiekt do sieci. W 2022 roku wykonano ogrodzenie panelowe z gotowych prefabrykowanych elementów na PSZOK-u w Żarskiej Wsi.
6		Rozbudowa instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	M	Zarządzający instalacjami, MPGK Zgorzelec	Zadanie niezrealizowane
7		Modernizacja i rozbudowa linii do oczyszczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych	M	Zarządzający instalacjami, MPGK Zgorzelec	Zadanie niezrealizowane
8		Monitorowanie składowiska odpadów	M	Zarządzający instalacjami, MPGK Zgorzelec	Zadanie zrealizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona na terenie Gminy Zgorzelec, pozwoliła Gminie wywiązać się z obowiązków nałożonych ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Za nieosiągnięcie wymaganych poziomów, Gminie grożą kary, nałożone przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

W ramach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy Gminy mieli możliwość skorzystania z usługi odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. Wykonawcą realizującym w/w zadanie była firma LOGISTYKA Odpadów Sp. z o.o. ul. Mackiewicza 29, 40-085 Katowice. Odpady trafiły do unieszkodliwiania na składowisko – Małociechowo, ECO-POL Sp. z o.o.

Zgodnie z „Raportem o stanie Gminy Zgorzelec 2023” na koniec 2023 r. zidentyfikowano 10 dzikich wysypisk na nieruchomościach stanowiących własność gminy w miejscowościach: Białogórze, Kunów, Tylice, Koźmin, Osiek Łużycki, Jędrzychowice i Jerzmanki.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wyniknąć w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-47 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obszar Interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Trzy Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy	„Dzikie wysypiska” śmieci na terenie Gminy
1.2.	Osiągnięcie wymaganego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych	Obecność azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy
1.3.	Wsparcie finansowe dla mieszkańców w usuwaniu azbestu	Liczba osób segregujących odpadów w latach 2016-2018 na podobnym poziomie
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Dalsza edukacja ekologiczna w zakresie właściwego postępowania z różnego rodzaju odpadami	Wzrastające koszty funkcjonowania systemu odbioru odpadów
2.2.	Kontrola poprawności danych w deklaracjach	Nielegalne pozbywanie się odpadów, w tym niebezpiecznych

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza stanu aktualnego dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów wskazała warte uwagi problemy jakie istnieją na terenie Gminy

Zgorzelec. Zdiagnozowane problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie gleb najważniejszymi problemami są zatem:

- „dzikie wysypiska” na terenie Gminy → procedury administracyjne zmierzające do nakazu usunięcia odpadów,
- obecność azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy → wsparcie finansowe na usuwanie azbestu,
- liczba osób segregujących odpadów w latach 2022-2023 na podobnym poziomie → dalsze działania edukacyjne w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego segregowania odpadów komunalnych.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-48 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Trzy Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy	Na terenie Gminy Zgorzelec od lipca 2019 r. otwarty został trzeci PSZOK (w Jerzmannach). Punkty te zlokalizowane są w łatwo dostępnych miejscach i są czynne 3 razy w tygodniu.	Dalsze funkcjonowanie PSZOK na terenie Gminy
2	Osiągnięcie wymaganego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych	Osiągnięcie wymaganych poziomów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów komunalnych	Działania edukacyjne w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego segregowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów w kolejnych latach
3	Wsparcie finansowe dla mieszkańców w usuwaniu azbestu	Zgodnie z danymi zawartymi w Bazie Azbestowej na terenie Gminy Zgorzelec pozostało do unieszkodliwienia 497 488 kg azbestu, w tym od osób fizycznych 255 695 kg (stan na 14.09.2020 r.)	Kontynuacja wsparcia finansowego mającego na celu usunięcie azbestu z terenu Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Priorytetowym zadaniem dla Gminy Zgorzelec jest dalsze uświadamianie mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych.

Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów w kolejnych latach, przy selektywnej zbiórce odpadów na dotychczasowych zasadach, jest realne pod warunkiem dalszego usprawniania systemu, np. poprzez zwiększenie częstotliwości odbioru surowców wtórnych i dalszą edukację ekologiczną.

Istotne jest dostosowanie gminnego systemu gospodarki odpadami do obowiązującej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2024 r., poz.399).

4.9 Zasoby przyrodnicze

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1478) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- parki krajobrazowe,
- rezerваты przyrody,
- obszary Natura 2000,
- obszary chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne,
- stanowiska dokumentacyjne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- pomniki przyrody,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie Gminy Zgorzelec znajdują się trzy formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000: Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066,
- obszar Natura 2000: Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086,
- pomniki przyrody: 16 szt. na terenie Gminy.

Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066

Od 2009 r. Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej stanowi Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk o znaczeniu dla Wspólnoty. Powierzchnia obszaru wynosi 1 661,73 ha.

Główną rzekę obszaru, dla której koryta i siedlisk przyległych utworzono obszar Natura 2000, jest Nysa Łużycka. Obszar Natura 2000 Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej obejmuje silnie zróżnicowany krajobraz doliny rzecznej, od partii przełomowych między Trzcincem a Posadą po łagodnie płynący ciek obszaru podgórskiego, z mozaikowym układem siedlisk i wieloma cennymi gatunkami biotopów nadrzecznych. W ukształtowaniu terenu dominują krajobrazy otwarte: łąki, głównie świeże oraz starorzecza. Nysa na tym odcinku jest rzeką uregulowaną, jednak częste wylewy powodują dobry stan zachowania towarzyszących jej siedlisk. Na skarpach pradoliny i na odcinku przełomowym wykształcają się zbiorowiska leśne. Występują tu ponadto rozległe obszary łąk oraz grunty orne.

Licznie występują tu starorzecza połączone systemami rowów oraz oczka wodne, a także sztuczne zbiorniki będące miejscem rozwoju płazów. W Obszarze dobrze zachowane są kompleksy grądów i łęgów. W południowej części Obszaru, na przełomowym odcinku między Trzcincem i Bratkowem, znajdują się najcenniejsze kompleksy leśne grądów oraz buczyn, miejscami łęgów i lasów zboczowych o charakterze podgórskim. Obszar jest ważny dla zachowania populacji modraszka nausitousa i modraszka telejusa. Utrzymuje się tutaj również stała populacja wydry. Duża liczba dobrze zachowanych starorzeczy i naturalnych zbiorników wodnych, a także stawów, z których część nie jest intensywnie użytkowana, sprzyja występowaniu traszki grzebieniastej. Przedmiotami ochrony obszaru jest 10 siedlisk przyrodniczych (Tab. 4-49 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 – siedliska przyrodnicze61) oraz 5 gatunków zwierząt (Tab. 4-50 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 – siedliska przyrodnicze4.62).

Na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. ustanowiono Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066, które zostało zmienione zarządzeniem z dnia 23 maja 2016 r. Plan zadań ochronnych uchwalono na lata 2014-2023 i na te lata zapisane zostały działania ochronne konieczne do zrealizowania w celu utrzymania lub poprawy stanu ochrony przedmiotów ochrony, w tym m.in. wydry, traszki grzebieniastej, modraszka nausitousa, modraszka telejusa i czerwonończyka nieparka.

Tab. 4-49 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 – siedliska przyrodnicze

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Pokrycie [ha]	Ocena Ogólna
1	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	16,1	B
2	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (Ranunculion fluitantis)	37,75	C
3	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	8,27	C
4	6430	Ziołorośla górskie (Adenostylin alliarie) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,25	C
5	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	147,3	B
6	9110	Kwaśne Buczyny (Luzulo-Fagenion)	15,51	C
7	9130	Żyzne Buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	6,83	C
8	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	165,98	B

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Pokrycie [ha]	Ocena Ogólna
9	9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis</i> - <i>Acerion pseudoplatani</i>)*	18,15	B
10	91E0	Łęgi Wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe*	70,34	C

Objaśnienia: B – ocena dobra, C – ocena znacząca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SDF dla obszaru Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 (aktualizacja 04-2024)

Tab. 4-50 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 – siedliska przyrodnicze

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ocena Ogólna
PŁAZY			
1	1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	B
BEZKRĘGOWCE			
1	1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	B
2	6177	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	B
3	6179	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	B
SSAKI			
1	1355	Wydra europejska <i>Lutra Lutra</i>	C

Objaśnienia: B – ocena dobra, C – ocena znacząca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SDF dla obszaru Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 (aktualizacja 03-2024)

Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086

Od 2011 r. Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej stanowi Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk o znaczeniu dla Wspólnoty. Powierzchnia obszaru wynosi 2 353,39 ha.

Obszar obejmuje prawobrzeżny fragment doliny Nysy Łużyckiej na odcinku od północno-zachodnich obrzeży Zgorzelca do granicy województwa dolnośląskiego z województwem lubuskim, oraz doliny Bielawki (prawobrzeżnego dopływu Nysy Łużyckiej) - na odcinku od Dłuzyny Dolnej do Bielawy Dolnej. Najlepiej zachowany fragment doliny w granicach województwa dolnośląskiego, stanowi odcinek w rejonie dawnej osady Toporów. Zachowały się tam starorzecza oraz olsy, łągi i torfowiska przejściowe w różnej fazie sukcesji. Duże walory przyrodnicze przedstawiają również pozostałości łąk na tarasie zalewowym Nysy Łużyckiej. Przedmiotami ochrony obszaru jest 10 siedlisk przyrodniczych (Tab. 4-51 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 – siedliska przyrodnicze) oraz 5 gatunków zwierząt (Tab. 4-52 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 – siedliska przyrodnicze).

Obszar Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej nie posiada planu zadań ochronnych.

Tab. 4-51 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 – siedliska przyrodnicze

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Pokrycie [ha]	Ocena Ogólna
1	2330	Wydmy Śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	14,83	B
2	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	20,00	A
3	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	20,00	A

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Pokrycie [ha]	Ocena Ogólna
4	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1,65	B
5	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	147,56	B
6	7140	Torfowiska Przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	6,59	A
7	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	99,08	B
8	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne*	72,72	B
9	91E0	Łęgi Wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe*	99,55	A
10	91F0	Łęgowe Lasy Dębowo-Wiązowo-Jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	25,89	A

Objaśnienia: A – doskonała, B – ocena dobra, C – ocena znacząca, *siedlisko priorytetowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SDF dla obszaru Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 (aktualizacja 03-2024)

Tab. 4-52 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 – siedliska przyrodnicze

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ocena Ogólna
BEZKŁĘGOWCE			
1	1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	C
2	1037	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	C
3	6177	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	B
4	6179	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	B
SSAKI			
1	1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	B
2	1355	Wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	B

Objaśnienia: B – ocena dobra, C – ocena znacząca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SDF dla obszaru Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 (aktualizacja 03-2024)

Pomniki przyrody

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody na terenie Gminy Zgorzelec ustanowionych zostało 16 pomników przyrody (w tym jeden pomnik to aleja składająca się z 68 szt. drzew), mających na celu ochronę drzew. Drzewa stanowiące pomniki to: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, grab zwyczajny oraz kasztanowiec zwyczajny, dąb bezszypułkowy. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz pomników na terenie Gminy.

Tab. 4-53 Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec

Lp.	Opis pomnika przyrodniczego	Miejscowość	Lokalizacja pomnika	Nazwa pomnika	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Tytuł aktu prawnego
1	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i>	Łągów	Rośnie na terenie przysiółkowego parku, widoczny jest jednak z ul. Strumykowej (mniej więcej naprzeciw domu nr 25), od której oddziela go ciek wodny	Bez nazwy	496	29	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
2	Dąb szypułkowy	Łągów	Pomnik znajduje	Bez nazwy	490	26	Rozporządzenie nr

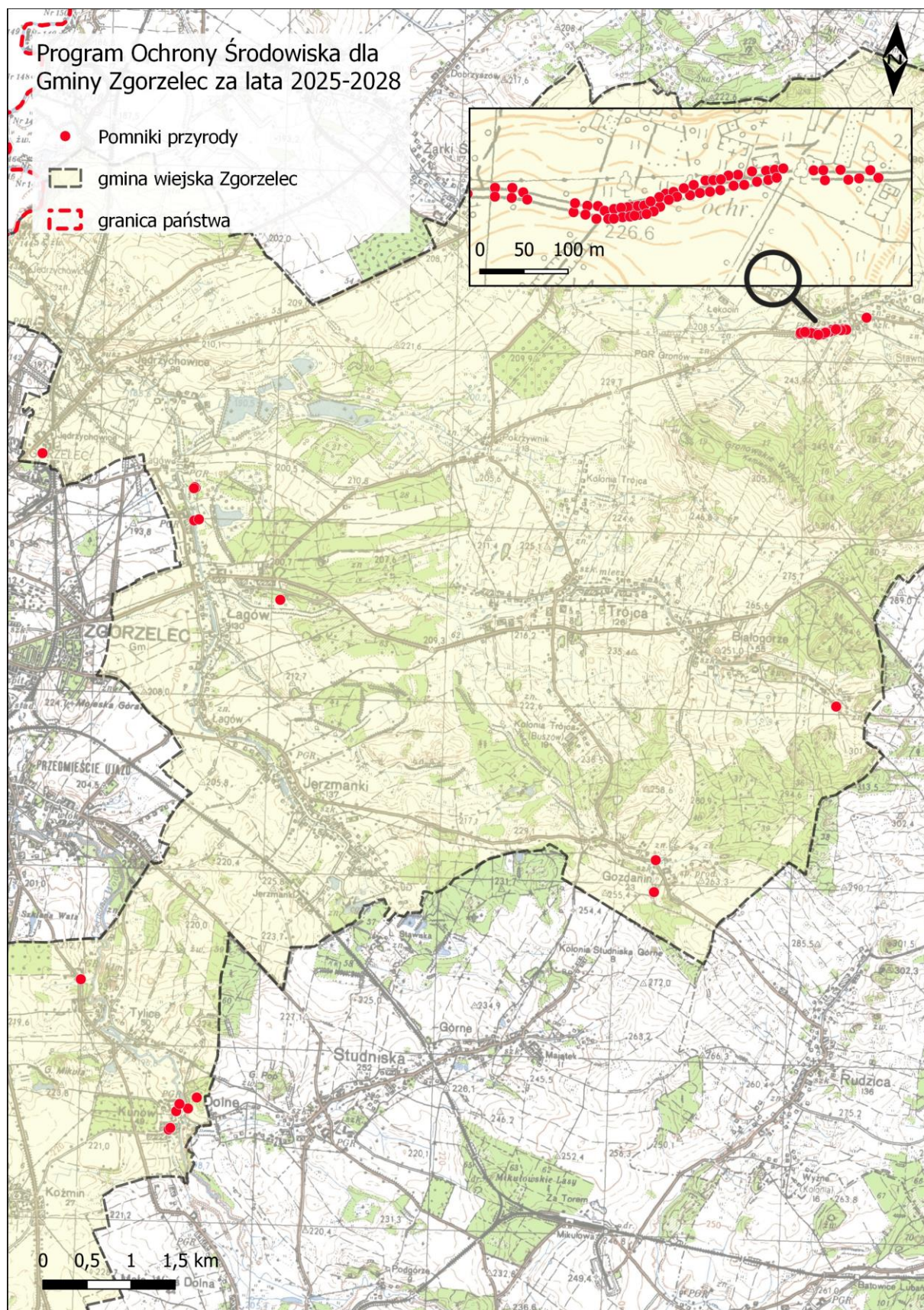
Lp.	Opis pomnika przyrodniczego	Miejscowość	Lokalizacja pomnika	Nazwa pomnika	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Tytuł aktu prawnego
	- <i>Quercus robur</i>		się na terenie przyspałacowego parku, na północnym skraju południowej (z dwóch obecnych) polany				19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
3	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Łagów	Podążając ulicą Jeleniogórską w kierunku Trójcy należy skręcić za ostatnimi zabudowaniami Łagowa w prawo, gdzie po przebytych 230 m na wprost znajduje się pomnik	Bez nazwy	440	22	Zarządzenie nr 6/90 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 21 lutego 1990 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
4	Grupa 3 drzew- Graby zwyczajne - <i>Carpinus betulus</i>	Łagów	Pomnik znajduje się na terenie przyspałacowego parku, ok. 190 m na południowy wschód od pałacowych zabudowań	Bez nazwy	250, 350, 250	-	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
5	Grupa 2 drzew- Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Kunów	Pomnikowe dęby rosną na skwerze w centrum wsi	Bez nazwy	416 i 468	-	Zarządzenie nr 12/89 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
6	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Kunów	Pomnikowy dąb rośnie na polanie w rozwidleniu Czerwonej Wody i Młynówki	Bez nazwy	525	27	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
7	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Kunów	Pomnik usytuowany jest nad brzegiem Czerwonej Wody, przy drodze gruntowej prowadzącej do parku	Bez nazwy	421	22	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
8	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Białogórze	Pomnikowa lipa rośnie pomiędzy budynkami gospodarczymi posesji nr 54	Bez nazwy	543	22	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
9	Lipa drobnolistna -	Gronów	Pomnikowa lipa usytuowana jest	Bez nazwy	540	23	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody

Lp.	Opis pomnika przyrodniczego	Miejscowość	Lokalizacja pomnika	Nazwa pomnika	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Tytuł aktu prawnego
	<i>Tilia cordata</i>		ok. 110 m na wschód od świetlicy wiejskiej				Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
10	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Gozdanin	Pomnik znajduje się przy szosie biegnącej do Studnisk Górnych, ok. 190 m od zabudowań Gozdanina	Bez nazwy	408	22	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
11	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Kunów	Pomnik usytuowany jest ok. 15 m na północ od znajdującego się we wsi pałacu	Bez nazwy	528	23	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
12	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Gozdanin	Pomnikowy dąb znajduje się w centrum wsi, tuż obok świetlicy wiejskiej	Bez nazwy	339	21	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.
13	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Kunów	Pomnik znajduje się w parku, pomiędzy przebiegającą przezeń drogą gruntową, a północno-zachodnim narożnikiem usytuowanego w pobliżu pola uprawnego	Bez nazwy	440	25	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego
14	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	Tylice	Pomnik znajduje się w lesie nieopodal trasy Zgorzelec-Tylice, po przeciwnej stronie drogi, aniżeli usytuowane w pobliżu stawy	Bez nazwy	503	22	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego.

Lp.	Opis pomnika przyrodniczego	Miejscowość	Lokalizacja pomnika	Nazwa pomnika	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Tytuł aktu prawnego
15	Aleja 68 sztuk drzew gat. dąb szypułkowy	Gronów	Pomnikowa aleja dębowa ciągnie się przez około 580m wzdłuż drogi asfaltowej na zachód od świetlicy wiejskiej. m. Gronów dz. nr 528 oraz dz. nr 396/1, Obr. Gronów, Gmina Zgorzelec	„Aleja Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)”	-	-	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego. Uchwała nr 342/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 26 września 2022 r. w sprawie zniesienia formy ochrony z części pomnika grupowego - pomnika przyrody nazwanego „Aleja Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)” - składającego się z 71 sztuk drzew gat. dąb szypułkowy (położonego w m. Gronów dz. nr 528 oraz dz. nr 396/1, Obr. Gronów, Gmina Zgorzelec)
16	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Jędrzychowice	Pomnikowy dąb rośnie na terenie ogródków działkowych znajdujących się przy ul. Bolesławieckiej, naprzeciw budynku nr 45	Bez nazwy	396	21	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

Ryc. 4-11. Pomniki Przyrody na terenie Gminy Zgorzelec

Źródło: Opracowanie własne

Lasy

Lasy w Gminie Zgorzelec zarządzane są przez Nadleśnictwo Pieńsk. Zgodnie z danymi zamieszczonymi na stronie GUS ogólna powierzchnia gruntów leśnych w 2023 r. wynosiła 238,91 ha. Lasy znajdujące się na terenie Gminy Zgorzelec tworzą niewielkie, rozczłonkowane kompleksy. Największe kompleksy leśne znajdują się:

- w rejonie Łagowa,
- na północ od Gozdanina,
- pomiędzy Gronowem a Białogórzem,
- na wschód od Sławnikowic.

Najcenniejsze fragmenty zbiorowisk leśnych to grądy w rejonie Borowej Góry i w Gozdaninie oraz w dolinie Nysy. Dużą wartość przyrodniczą przedstawia także las lipowy koło Trójcy. Wartościowe są również lasy łęgowe i olesy w starorzeczach Nysy oraz w rejonie stawów w Łagowie, a także niewielkie fragmenty zdegradowanych kwaśnych buczyn w rejonie Białogórze.

W strukturze użytkowania gruntów Gminy Zgorzelec przeważają tereny otwarte - ok. 73% stanowią użytki rolne, a 18% to grunty leśne. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne (ok. 66%), natomiast łąki i pastwiska stanowią 27% gruntów rolnych. Przeważającą część terenów otwartych Gminy Zgorzelec, zajmują siedliska związane z uprawami.

Tab. 4-54 Efekty realizacji POŚ w okresie sprawozdawczym 2021-2022 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane
2		Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	W	UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie realizowane W okresie sprawozdawczym uchwalono 6 MPZP, w których znajdują się zapisy o ustaleniu obowiązku zagospodarowania powierzchni biologicznie czynnych w formie zieleni urządzonej.
3		Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	M	UG Zgorzelec RDOŚ we Wrocławiu	Efekt	Zadanie realizowane
4		Opracowanie i zatwierdzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	M	RDOŚ we Wrocławiu	Efekt	Zadanie nierealizowane W okresie raportowym nie opracowano nowych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.
5		Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000)	M	RDOŚ we Wrocławiu	Efekt	Zadanie realizowane
6		Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	W/M	RDOŚ we Wrocławiu UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie realizowane Informacje na bieżąco aktualizowane są przez RDOŚ
7		Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	W/M	RDOŚ we Wrocławiu, UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie niezrealizowane
8	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	W/M	RDOŚ we Wrocławiu, PGL LP, Wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych, UG Zgorzelec	Efekt	Zadanie zrealizowane

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
9	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną	W/M	PGL LP, Starostwo Powiatowe	Efekt	Zadanie niezrealizowane
10	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	W/M	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Efekt	Zadanie niezrealizowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze – ochrona przyrody i krajobrazu

Jak wynika ze sprawozdania opisowego z wykonania budżetu gminy za rok 2022 gmina przeznaczyła w tym roku na utrzymanie zieleni 23 000 zł, z tego wykonała 91,48% tj. 21 040 zł. W ramach funduszu sołeckiego, środki wydatkowano na zakup sadzonek drzew, krzewów i kwiatów, zakup klombów, obiektów małej architektury – ławeczek, huśtawek.

Cel polegający na zachowaniu różnorodności biologicznej na terenie gminy jest realizowany przez ciągłe doskonalenie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalane przez samorząd uwzględniają wymogi ochrony zarówno środowiska przyrodniczego, jak i krajobrazu. W okresie sprawozdawczym uchwalono 6 mpzp, w których co prawda nie występują ustalenia dotyczące zasad ochrony przyrody – ze względu na brak prawnych form ochrony przyrody na tych terenach, ale znajdują się tam zapisy o ustaleniu obowiązku zagospodarowania powierzchni biologicznie czynnych w formie zieleni urządzonej:

- Uchwała Nr 250/21 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 27 września 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Koźmin, części obrębu Pokrzywnik i części obrębu Jędrzychowice
- Uchwała Nr 251/21 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 27 września 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wyodrębnionych części obrębów geodezyjnych w gminie Zgorzelec
- Uchwała Nr 316/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 6 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Jerzmanki, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 300/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Osiek Łużycki, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 314/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 6 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Żarska Wieś, części obrębu Jędrzychowice i części obrębu Łągów, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 333/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Żarska Wieś, części obrębu Przesieczany i części obrębu Jędrzychowice, Gmina Zgorzelec - część A.

Zgodnie z danymi GUS, 2023 na terenie gminy powierzchnia terenów zieleni osiedlowej podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym była stała i wynosiła 0,30 ha. W okresie sprawozdawczym w gminie nie powstały nowe pomniki przyrody. Natomiast w 2022 r. samorząd podjął uchwałę Nr 342/22 w sprawie zniesienia formy ochrony pomnika przyrody z części pomnika grupowego - pomnika przyrody nazwanego „Aleja Dąb szypułkowy (Quercus robur)”- składającego się z 71 sztuk drzew gat. dąb szypułkowy (położonego w m. Gronów dz. nr 528 oraz dz. nr 396/1, Obr. Gronów, Gmina Zgorzelec). Przyjęcie uchwały umożliwiło dokonanie wycinki trzech drzew ze względu na utratę wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie bezpieczeństwa publicznego – bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Ponadto na mocy uchwały Nr 343/22 w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody uchwalono przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze

Dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wynikać w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-55 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Obszary chronione na terenie Gminy	Niska lesistość
1.2.	Systematyczne prowadzenie prac związanych z utrzymaniem zieleni	„Dzikie wysypiska” śmieci
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Zwiększenie obszarów leśnych	Zjawiska ekstremalne (susze, powódzie)
2.2.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Zanieczyszczenie środowiska

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza stanu aktualnego dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze wskazała problemy jakie istnieją na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowane problemy zostały poniżej opisane według schematu: stan aktualny → cel poprawy. W zakresie zasobów przyrodniczych najważniejszymi problemami są:

- niska lesistość → prowadzenie systematycznego zalesiania oraz ochrona istniejących lasów i terenów zalesionych,
- „dzikie wysypiska: śmieci → procedury administracyjne zmierzające do nakazu usunięcia odpadów.

Lasy odgrywają istotną rolę w aspekcie adaptacji do zmian klimatu oraz łagodzenia ich skutków, co związane jest przede wszystkim z ich zwiększonym stopniem retencji wody, zdolnością pochłaniania dwutlenku węgla oraz intensyfikacją parowania. Działania takie jak wylesianie, intensywna uprawa gleby czy pożary lasów mogą jednak spowodować, iż lasy staną się źródłem takich gazów cieplarnianych, jak dwutlenek węgla i metan. Niezbędna jest zatem prawidłowo prowadzona gospodarka leśna, która pozwoli na osiągnięcie trwałych korzyści w zakresie ochrony przed zmianami klimatu.

Niewystarczająca świadomość ekologiczna społeczeństwa może powodować trudności z efektywną ochroną środowiska przyrodniczego, dlatego też konieczne jest dalsze prowadzenia akcji edukacyjnych w tym zakresie.

Najważniejsze sukcesy

Najważniejsze sukcesy w zakresie interwencji: Zasoby przyrodnicze osiągnięte przez Gminę Zgorzelec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4-56 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: zasoby przyrodnicze

Lp.	Uwarunkowania lub podjęte zadania w przeszłości	Stan aktualny	Jeśli konieczne: zadania, mające na celu utrzymanie dobrego stanu
1	Obszary chronione na terenie Gminy	Na terenie Gminy zlokalizowane są dwa obszary Natura 2000 oraz 16 pomników przyrody	Podjęcie działań w celu utrzymania lub poprawy stanu przedmiotów ochrony
2	Bieżące utrzymanie zieleni	Dbłość o zieleni polegała przede wszystkim na zakupie sadzonek drzew i krzewów, dokonaniu cięć sanitarnych drzew oraz wycięciu drzew zagrażających bezpieczeństwu	Kontynuacja podejmowanych działań mających na celu ochronę zieleni śródmiejskiej

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza

Stan środowiska przyrodniczego narażony będzie na wiele czynników związanych z rozwojem gospodarczym Gminy. Duży wpływ na zmiany przyrodnicze będzie miał rozwój transportu drogowego, a także niekontrolowana gospodarka odpadami. W najbliższych latach niezbędny będzie nacisk na ochronę środowiska przyrodniczego w zakresie właściwej ochrony obszarów prawnie chronionych oraz systematyczne opracowywanie i wdrażanie planów ochrony przyrody na tych obszarach.

Szczegółowej ochrony i zaangażowania samorządu będzie wymagał w najbliższej perspektywie krajobraz ze względu na możliwość zwiększenia rozwoju zrównoważonej turystyki i rekreacji, a także ze względu na eksploatację surowców złóż. Dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej będzie również służył system wdrażania programów rolno-środowiskowych i uregulowanie zapisów w gospodarce przestrzennej Gminy.

4.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 54), poważna awaria jest zdarzeniem (m.in. emisja, pożar, eksplozja) powstałym w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzących do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska, lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Zagrożenie poważnymi awariami stwarzać mogą zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR).

Ww. ustawa określa zasady zapobiegania i przeciwdziałania awariom przemysłowym. Potencjalne zagrożenie dla środowiska stwarza transport materiałów niebezpiecznych drogami wojewódzkimi, a szczególnie autostrada, będąca ważnym elementem transportu tranzytowego. Środki transportu materiałów niebezpiecznych powinny być przystosowane do bezpiecznego załadunku, przeładunku i rozładunku materiałów, a trasy przewozów powinny zapewniać bezpieczeństwo dla mieszkańców i środowiska. Najbardziej istotnym działaniem będzie kreowanie właściwych zachowań mieszkańców w przypadku wystąpienia awarii, poprzez systematyczną edukację i informację.

Na terenie Gminy Zgorzelec nie występują zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Najbliżej położonym względem Gminy Zgorzelec jest Zakład o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowej, którym jest PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów

w miejscowości Bogatynia (gm. Bogatynia). Zakład znajduje się w odległości ok. 10 km w kierunku południowym od granic Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-57 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w okresie sprawozdawczym 2021-2022 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Efekt z przypisanym wskaźnikiem	
1	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)	M	Wojewódzka Komenda Straży Pożarnej we Wrocławiu Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Efekt	Zadanie realizowane przez GIOŚ W okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Zgorzelec nie występowały zakłady o zwiększonym ryzyku i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021- 2022

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Przewozy materiałów niebezpiecznych ze względu na charakter ładunków stwarzają nieodłączne ryzyko wystąpienia zagrożenia. Awarie podczas transportu tego rodzaju ładunków mogą spowodować zagrożenie życia, zniszczenie środowiska naturalnego i dóbr materialnych. Zdarzenia drogowe powstające podczas transportu towarów niebezpiecznych są szczególnie groźne dla otoczenia. Związane z nimi zagrożenia pożarowe, wybuchowe, toksyczne czy promieniotwórcze mogą bowiem bezpośrednio zagrozić życiu lub zdrowiu wielu osób, spowodować skażenie i degradację środowiska naturalnego oraz poważne straty materialne. Na terenie Gminy Zgorzelec nie występują zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii. Najbliżej położonym względem Gminy Zgorzelec jest Zakład o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowej, którym jest PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów w miejscowości Bogatynia (gm. Bogatynia). Zakład znajduje się w odległości ok. 10 km w kierunku południowym od granic Gminy Zgorzelec. Prowadzenie m. in. rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska oraz prowadzenie rejestru poważnych awarii należą do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska. Zadania w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom określa ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2023 poz. 1719 z późn. zm.). Na terenie Gminy Zgorzelec mogą wystąpić również różnego rodzaju zagrożenia, do których zaliczamy: zagrożenia pożarowe, zagrożenie powodziowe, zagrożenia budowlane. Bezpieczeństwo pożarowe gminy jest oparte o sieć Ochotniczych Straży Pożarnych działających w następujących miejscowościach:

- OSP Trójca,
- OSP Radomierzyce,
- OSP Sławnikowice,
- OSP Gronów.

Ochotnicza Straż Pożarna z Trójcy i Radomierzyc należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Obie jednostki działają na terenie Gminy Zgorzelec i powiatu zgorzeleckiego. Gmina ponosi wszelkie koszty utrzymania, wyszkolenia, wyposażenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochotniczych straży pożarnych, a także zobowiązana jest do zapewnienia funkcjonariuszom umundurowania bojowego i ubezpieczenia członków ochotniczych straży pożarnych. Ochotnicze straże pożarne są natomiast jednostkami ochrony przeciwpożarowej i funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Wójt koordynuje funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy w zakresie ustalonym przez wojewodę. W zakresie swoich kompetencji Wójt planuje roczny budżet OSP. W roku 2021 na realizację zadań dotyczących bezpieczeństwa p/poż całkowity koszt funkcjonowania jednostek wyniósł 233 767,21 zł, w 2022 r. była to kwota 304 692,33 zł.

W roku 2021 strażacy z OSP Trójca brali udział w 100 akcjach. OSP Radomierzyce odnotowało 69 wyjazdów do akcji, zaś OSPS Gronów odnotowało 1 wyjazd. Ze względu na brak wymaganych szkoleń dla strażaków w OSP Sławnikowice w dalszym ciągu nie posiada JOT w związku z tym jednostka do chwili uzupełnienia szkoleń pozostaje jednostką wspierającą. Według zebranych danych najczęściej strażacy ochotnicy wyjeżdżali do gaszenia pożarów, udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych, usuwania z dróg drzew powalonych przez wichurę, likwidowania skutków zanieczyszczeń

ekologicznych, gniazd os i szerszeni. Druhny i druhowie zabezpieczali także szereg imprez sportowych i masowych.

Z kolei w 2022 r. z danych z Raportu o stanie gminy Zgorzelec wynika, iż na terenie Gminy odnotowano 200 zdarzeń. Strażacy z OSP brali udział w gaszeniu pożarów, udzielaniu pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych, usuwaniu z dróg złomów i wywrotów. W roku 2020 strażacy z OSP Trójca brali udział w 95 akcjach, OSP Radomierzyce – 100 wyjazdów, zaś OSP Gronów – 5 wyjazdów. OSP Sławnikowice nie odnotowała żadnych wyjazdów.

Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami

Dla obszaru interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami wykonano tzw. analizę SWOT wskazując na mocne i słabe strony Gminy we wskazanym powyżej obszarze oraz analizując szanse i zagrożenia jakie mogą wyniknąć w wyniku pojawienia się potencjalnych czynników zewnętrznych. Stanowią one podstawę sformułowanych w kolejnym rozdziale celów i kierunków działań w ramach strategii ochrony środowiska Gminy Zgorzelec.

Tab. 4-58 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami

Obszar Interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami		
1	Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1.1.	Brak zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii	Występowanie na terenie Gminy autostrady, dróg krajowych oraz wojewódzkich, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne.
2	Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
2.1.	Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie	Poważne awarie podczas transportu materiałów niebezpiecznych
2.2.	Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii	Zagrożenie pożarowe

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze problemy

Analiza stanu aktualnego dla obszaru interwencji: Zagrożenie poważnymi wskazała jeden problem jaki istnieje na terenie Gminy Zgorzelec. Zdiagnozowany problem został opisany poniżej według schematu: stan aktualny → cel poprawy. Problemem w zakresie zagrożenia poważnymi awariami jest:

- transport substancji niebezpiecznych przez teren Gminy → zapewnienie bezpieczeństwa na drogach poprzez ograniczenie występowania wypadków komunikacyjnych za pomocą usprawnienia systemu oznakowania pionowego i poziomego dróg oraz poprzez ograniczenia prędkości;

Najważniejsze sukcesy

Mocną stroną Gminy Zgorzelec jest brak zakładów o dużym oraz zwiększonym ryzyku występowania poważnej awarii.

Prognoza

Realizacja dotychczas wyznaczonych celów i zadań w poszczególnych obszarach interwencji nie wpływa negatywnie na proces adaptacji do zmian klimatu i może wręcz zapobiegać powstaniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Przewiduje się stałe kontrole w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym na terenie Gminy Zgorzelec. Do działań podstawowych, które należy zrealizować w przeciągu najbliższych lat należy zaliczyć wyznaczenie i kontrolę tras przewozu substancji niebezpiecznych, w taki sposób, aby zapewnić bezpieczeństwo na drogach, w środowisku i dla mieszkańców. Ważne jest tworzenie projektów organizacji ruchu, które będą należycie uwzględniać zasady bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych.

Zaleca się również prowadzenie akcji edukacyjnych na temat negatywnych skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić wskutek awarii przemysłowych oraz transportu materiałów niebezpiecznych.

5 Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Strategia ochrony środowiska Gminy Zgorzelec polega na wyznaczeniu celów i kierunków działań polityki ekologicznej w perspektywie do 2030 roku. Niniejsza strategia jest aktualizacją poprzedniej, przyjętej w Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do 2030 roku uchwałą nr 36/24 Rady Gminy Zgorzelec w dniu 11 września 2024 r. i większość jej kierunków działań jest nadal aktualna.

Cele, kierunki interwencji oraz zadania zostały wyznaczone do realizacji w najbliższych latach m. in. na podstawie przedstawionej wcześniej oceny stanu środowiska Gminy Zgorzelec. Szczególne znaczenie odegrały najważniejsze problemy i zagrożenia zdefiniowane dla poszczególnych obszarów interwencji. W celu zapewnienia adekwatności i komplementarności celów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla krajowego, wojewódzkiego oraz powiatowego, przy określaniu celów rozpatrywano również cele pochodzące z ww. dokumentów.

Przedstawiony harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia zarówno zadania własne samorządu, jak i zadania monitorowane. Podczas jego opracowywania pod uwagę wzięto kwestie finansowe związane z możliwością pozyskania środków z takich źródeł jak UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW itd.

Stosując wytyczne do założeń metodycznych zaproponowanych w dokumencie pn. Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Ministerstwo Środowiska Warszawa 2015 – aktualizacja 2020), przedstawiono w układzie tabelarycznym obszary interwencji, przypisane im cele, wskaźniki realizacji zadań, kierunki interwencji oraz zadania wraz z podmiotem odpowiedzialnym i określeniem ryzyka towarzyszącego planowanemu zadaniu. Każde z realizowanych zadań przyczyniać się będzie do realizacji kierunku interwencji, a te z kolei do realizacji założonego celu poprawy stanu w danym obszarze. Brak realizacji zamierzonych zadań może spowodować brak zmian, a nawet pogorszenie się stanu środowiska. Aby mierzalnie zweryfikować zachodzące zmiany, przedstawić stan lub tendencje, które określają wpływ podejmowanych działań na środowisko wprowadzono system wskaźnikowy. Zastosowane wskaźniki powinny być tak skonstruowane, aby w łatwy i skuteczny sposób określały postępy realizacji zadań i być narzędziem oceny realizacji Programu Ochrony Środowiska na etapie raportu. Ministerstwo Środowiska przygotowało listę najważniejszych wskaźników do uwzględnienia w Programie dla województw. Te z kolei powinny przygotować listę rekomendowanych wskaźników dla powiatów, a powiaty dla gmin. Powiaty i gminy powinny uwzględnić owe wskaźniki w kolejnych aktualizacjach Programu Ochrony Środowiska.

Podstawą monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska na każdym szczeblu samorządowym (województwo, powiat, gmina) jest bieżąca sprawozdawczość oparta na wskaźnikach i miernikach opracowana w raportach z realizacji programu Ochrony Środowiska.

Analogicznie jak w przypadku oceny stanu środowiska cele i kierunki interwencji do realizacji w latach 2025-2028, które służyć mają poprawie stanu środowiska wyznaczone zostały dla 10 obszarów interwencji.

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. Zagrożenia hałasem,

3. Pola elektromagnetyczne,
4. Gospodarowanie wodami,
5. Gospodarka wodno-ściekowa,
6. Zasoby geologiczne,
7. Gleby,
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. Zasoby przyrodnicze,
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Zadania wyznaczone w ramach poszczególnych kierunków interwencji przedstawiono w załączniku nr 1.

Tab. 5-1 Cele, wskaźniki oraz kierunki interwencji

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	1) Długość wyremontowanych i zmodernizowanych dróg gminnych [km] Źródło: UG Zgorzelec 2) Remonty i modernizacje dróg gminnych Źródło: UG Zgorzelec 3) Remonty i modernizacje dróg gminnych Źródło: UG Zgorzelec 4) Długość ścieżek rowerowych [km] Źródło: GUS	1) 10,2 2) W ramach zadania „Remont drogi gminnej publicznej nr 109153D (ul. Dolna) w miejscowości Łagów” – całkowita wymiana 1 024,80 mb. nawierzchni drogowej na nową 3) Roboty naprawcze – modernizacyjne istniejącego oświetlenia drogowego oraz sukcesywnie budowanie nowych punktów świetlnych 4) 16,3	1) Wzrost 2) Wg potrzeb 3) Wg potrzeb 4) Wzrost	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych Rozwój i usprawnienie systemów transportu o obniżonej emisji hałasu
			5) Liczba instalacji OZE na terenie gminy [szt.] Źródło: UG Zgorzelec 6) Zużycie energii cieplnej budynki mieszkalne/ urzędy i instytucje [GJ/rok] Źródło: GUS 7) Długość sieci gazowniczej [km] Źródło: GUS 8) Ilość przyłączy do sieci gazowej [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład w Zgorzelcu 9) Liczba przeprowadzonych czynności kontrolnych związanych z przestrzeganiem zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach [szt.] Źródło: UG Zgorzelec	5) Trudne do oszacowania (głównie u osób fizycznych) 6) 7) 67,373 8) 554 (GUS) 9) 4	5) Wzrost 6) 7) Wzrost 8) Wzrost 9) Wg zgłaszanych potrzeb	Poprawa efektywności energetycznej

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
			10) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	10) Trudne do oszacowania	10) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec
2	Zagrożenie hałasem	Zmniejszenie narażenia mieszkańców gminy ponadnormatywny m hałasem	1) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano poziom hałasu [szt.] Źródło: UG Zgorzelec	1) 0	1) Wg potrzeb	Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas
		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	2) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	2) Trudne do oszacowania	2) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec
3	Promieniowanie elektromagnetycz ne	Ochrona przed ponadnormatywny m promieniowaniem	1) Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne [os.] Źródło: Oceny poziomów pól elektromagnetycznych, GIOŚ	1) 0	1) 0	Ograniczanie szkodliwego oddziaływania pól elektromagnetycznych
		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	2) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	2) Trudne do oszacowania	2) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
4	Gospodarowanie wodami	Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania	1) Liczba zbiorników bezodpływowych/ przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: GUS 2) Długość sieci melioracyjnej, która została poddana konserwacji [mb] Źródło: UG Zgorzelec 3) Zużycie wody na potrzeby przemysłu [dam ³ /rok] Źródło: GUS 4) Liczba kontroli WIOŚ Źródło: WIOŚ 5) Udział JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym [%] Źródło: WIOŚ	1) 1020 2) 3 243 3) 53 Dane za rok 2018 4) b.d. 5) b,d,	1) Wg potrzeb 2) Wg potrzeb 3) Spadek 4) Wg planu kontroli 5) Wzrost	Zapewnienie dobrej jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz ograniczenie ich zużycia
		Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	6) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano ustalenia planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne [szt.] Źródło: UG Zgorzelec	6) 1	6) Wg potrzeb	Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego
		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	7) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	7) Trudne do oszacowania	7) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
5	Gospodarka wodno-ściekowa	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	1) Stopień zaopatrzenia mieszkańców w wodociąg [%] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 2) Długość sieci wodociągowej [km] Źródło: UG Zgorzelec, GUS 3) Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej Źródło: GUS 4) Długość sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: GUS 5) Korzystający z instalacji (kanalizacja) w % ogółu ludności [%] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 6) Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego Źródło: GUS 7) Liczba oczyszczalni ścieków/stacji zlewnych [szt.] Źródło: UG Zgorzelec 8) Liczba osób korzystających ze zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 9) Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m³] Źródło: GUS 10) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	1) 100 % 2) 135,1 3) 7 884 4) 32,4 5) 21,1 6) 1 872 7) 31,7 8) 4599 9) 109,0 10) 101,2 11) Trudne do oszacowania	1) Utrzymać aktualny poziom 2-7) Wzrost 8) Wg potrzeb 9) Wg potrzeb 10) Spadek 11) Wg potrzeb	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej gospodarce wodno – ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
6	Gleby	Ochrona i właściwe użytkowanie gleb	1) Powierzchnia użytków rolnych [ha] Źródło: UG Zgorzelec 2) Odsetek gruntów ornych w użytkach rolnych [%] Źródło: UG Zgorzelec 3) Liczba punktów monitoringu gleb [szt.] Źródło: GIOŚ 4) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	1) 9 644* *Dane za rok 2005 2) 66 3) 1 szt. 4) Trudne do oszacowania	Wg potrzeb	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb
7	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	1) Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg] Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdania 2) Mieszkańcy prowadzący selektywną zbiórkę odpadów komunalnych Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdanie 3) Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdania 4) Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg] Źródło: UG Zgorzelec – Baza azbestowa 5) Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 6) Liczba PSZOK [szt.] Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdania 7) Liczba instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów [szt.] Źródło: UG Zgorzelec 8) Czynne składowiska odpadów [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 9) % monitorowanych składowisk odpadów	1) 1 767,16* 2) 5 293* * dane za rok 2018 3) 40,92* * Dane za 2018 r. 4) 43 5) W 2017 roku: 4 szt. 6) 2 7) 1 8) 1 9) 100	1) Spadek 2) Wzrost 3) Wzrost 4) do roku 2022 należy zmniejszyć występowanie odpadów zawierających azbest o 75% 5) Wg potrzeb 6) Wg potrzeb 7) Wg potrzeb 8) 1 9) 100	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
		Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	[%] Źródło: UG Zgorzelec			
8	Zasoby przyrodnicze	Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej	1) Powierzchnia obszarów zieleni urządzonej [ha] Źródło: GUS 2) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano formy ochrony przyrody [szt.] Źródło: UG Zgorzelec 3) Liczba opracowanych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] Źródło: CRFOP, RDOŚ, GUS 4) Liczba: Obszarów Natura 2000/ Rezerwatów przyrody/ zespołu przyrodniczo – krajobrazowego/ Zespołu przyrodniczo – krajobrazowego/ Pomników przyrody ożywionej [szt.] Źródło: CRFOP, RDOŚ, GUS	1) 8,6 2) 0. Natomiast w 5 uchwalonych mpzp znajdują się zapisy dot. powierzchni biologicznie czynnej 3) 1 4) 2/ 0/ 0/ 16	1) Wzrost 2) 3) 2 4) Wg potrzeb	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem
		Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	5) Grunty leśne prywatne 6) Ogólna powierzchnia gruntów leśnych [ha] Źródło: GUS	5) 4,28 6) 218,26	Wg potrzeb	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych
		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	7) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	7) Trudne do oszacowania	7) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy ZGORZELEC

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian	
A	B	C	D	E	F	G
9	Zagrożenie poważnymi awariami	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia awarii	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii* [szt.] Źródło: GIOŚ, WKSP we Wrocławiu	0	0	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

* Odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja wyznaczonych zadań łączy się z koniecznością ponoszenia kosztów co w sposób szczegółowy zaprezentowano w załączniku nr 2.

Finansowanie zadań wyznaczonych w POŚ spoczywa na jednostkach uczestniczących w ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania zadań wskazanych w programie będą środki własne Gminy oraz fundusze zewnętrzne. Część zadań realizowanych będzie przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze ale także przez zarządców w tym zarządców infrastruktury.

Istotnym źródłem finansowania działań mających na celu ochronę środowiska są środki unijne redystrybuowane przez Urząd Marszałkowski w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

Częściowego bądź komplementarnego finansowania zadań będzie można jeszcze oczekiwać od Instytucji ochrony środowiska takich jak NFOŚiGW lub WFOŚiGW.

6 System realizacji programu ochrony środowiska

Przy wdrażaniu Programu istotne jest właściwe wykorzystanie rozwiązań organizacyjnych, uwzględniających zasady zrównoważonego rozwoju. Istotne jest również odpowiednie sformułowanie i zweryfikowanie zasad zarządzania środowiskiem w niniejszym Programie. Ważne jest, aby zarządzanie środowiskiem dotyczyło zarówno służb ochrony środowiska jak również przedstawicieli różnych branż i gałęzi gospodarki oraz sfery życia społecznego, a ich działania były zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Niniejszy rozdział prezentuje instrumenty jakie wspomagają realizację Programu ochrony środowiska. Są to tzw. instrumenty polityki ekologicznej obejmujące zasady zarządzania środowiskiem, które wynikają z zakresu kompetencyjnego administracji samorządowej szczebla gminnego.

Program ochrony środowiska pełni szczególną rolę w zarządzaniu środowiskiem. Z punktu widzenia władz Gminy Zgorzelec, może być on postrzegany jako instrument koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska oraz intensyfikacji współpracy różnych instytucji lub organizacji. Współpraca ta powinna być oparta o dobrowolne porozumienia na rzecz efektywnego wdrażania Programu. W związku z tym zasadne jest przedstawienie procedury wdrażania Programu, aby właściwe służby administracji publicznej miały czytelny obraz terminów i zakresów weryfikacji poszczególnych elementów Programu oraz jasne określenie zasad współpracy poszczególnych grup zadaniowych w realizacji Programu.

6.1 Współpraca z interesariuszami

Niniejszy dokument przedstawia aktualny stan środowiska Gminy Zgorzelec, określając dodatkowo jego mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia wynikające z czynników zewnętrznych. Ponadto określa długoterminową politykę działania w konkretnych kierunkach rozwoju Gminy oraz konsekwencje środowiskowe wynikające z ich realizacji.

Aktualny stan środowiska zawarty w niniejszym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030 powstał w oparciu o dane statystyczne, jak i informacje o stanie środowiska oraz inne informacje o stanie Gminy Zgorzelec, jakimi dysponują organy ochrony środowiska, instytucje zajmujące się monitoringiem stanu środowiska oraz samorząd zawarte w „Raporcie z realizacji POŚ dla Gminy Zgorzelec za lata 2021-2022”.

Dane zawarte w Raporcie pochodzą między innymi z:

- materiałów przekazanych przez poszczególne wydziały Urzędu Gminy Zgorzelec,
- danych pozyskanych bezpośrednio od podmiotów gospodarczych takich jak: PWiK „NYSA” Sp. z o.o., ZGiUK Sp. z o.o., MPGK Sp. z o.o., Międzygminna Spółka Wodno-kanalizacyjna SUPLAZ Sp. z o.o.,
- danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny,
- informacji przekazanych przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu,
- informacji przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu,

- danych i informacji pochodzących z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu – Delegatura w Jeleniej Górze.

Podstawowym źródłem danych statystycznych, niezbędnym do obliczenia wskaźników środowiskowych służących monitorowaniu realizacji celów i zadań Programu był Główny Urząd Statystyczny. W programie wykorzystano dane GUS za lata 2021-2024 dzięki czemu możliwe było zdiagnozowanie zmian, jakie zachodziły w ostatnich latach w zakresie poszczególnych komponentów.

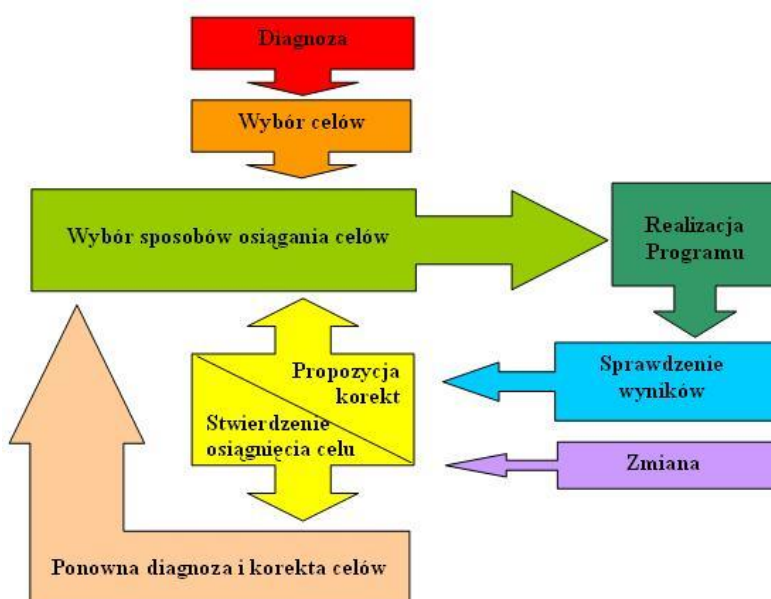
Jako uzupełniające były traktowane dane pozyskane bezpośrednio od podmiotów gospodarczych, organów ochrony środowiska, instytucji monitorujących stan środowiska, czy też od poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy Zgorzelec.

6.2 Zarządzanie Programem

Podstawową zasadą realizacji Programu powinna być zasada wykonywania zadań przez poszczególne jednostki włączone w zagadnienia ochrony środowiska, a w szczególności samorząd Gminy. Bardzo ważne jest świadome realizowanie Programu oraz identyfikacja z wyznaczonymi celami. Program nie może być traktowany jako martwy dokument planistyczny, którego opracowanie jest niezrozumiałym przymusem.

Ogólny schemat zarządzania Programem przedstawiono poniżej.

Ryc. 6-1 Schemat zarządzania Programem

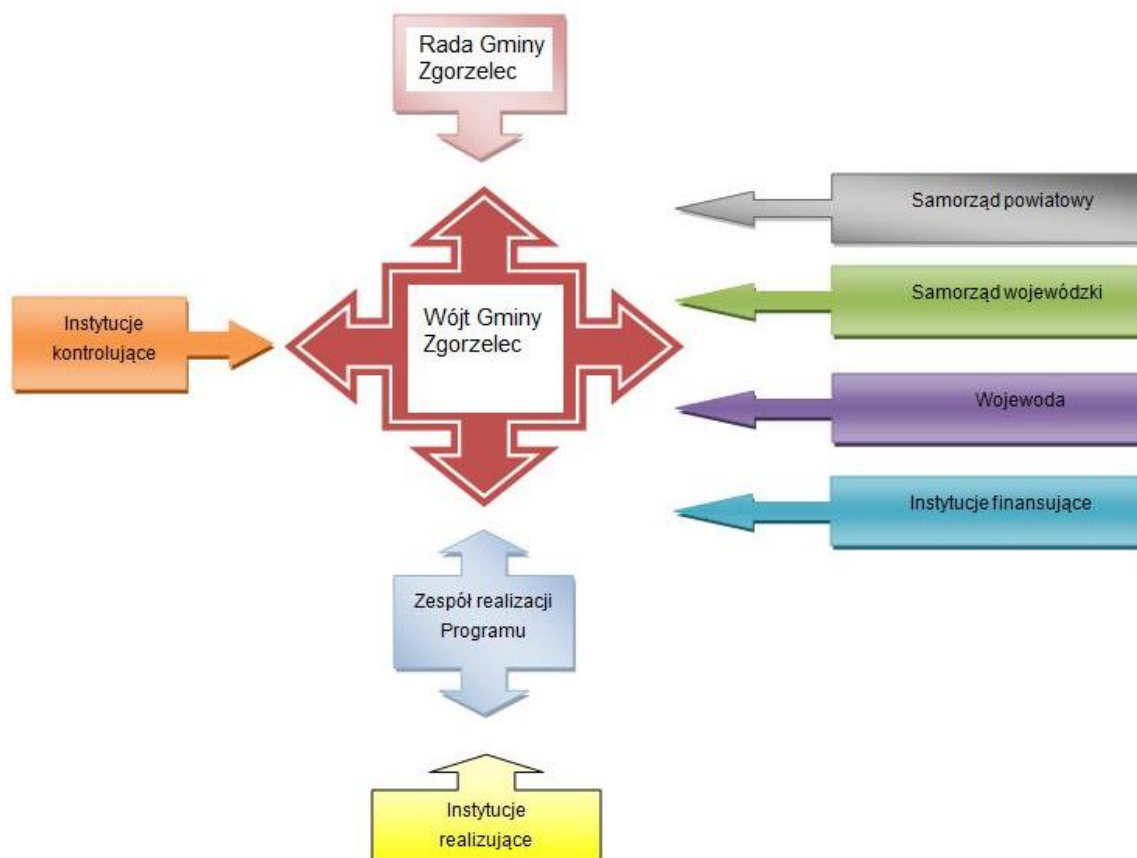

Szanse na skuteczne wdrożenie Programu daje dobra organizacja oraz bieżące zarządzanie realizacją celów Programu.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji Programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem,
- podmioty realizujące zadania Programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty Programu,
- społeczność Gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań Programu.

Ryc. 6-2 Relacje między podmiotami i instytucjami uczestniczącymi i nadzorującymi opracowanie, uchwalenie i realizację Programu

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Wójcie, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu. Wójt współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz samorządem powiatowym, które dysponują instrumentarium wynikającym z ich kompetencji. Wojewoda (oraz podległe mu służby zespolone) dysponuje instrumentarium prawnym umożliwiającym reglamentowanie korzystania ze środowiska. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań Programu (poprzez WFOSiGW). Ponadto, Wójt współdziała z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (GIOŚ), prowadzą monitoring wód (Wody Polskie).

6.3 Monitoring i ewaluacja Programu

Realizacja określonych w ramach Programu celów i zadań będzie podlegać systematycznemu monitorowaniu oraz ewaluacji. Dla rozróżnienia obu terminów należy wskazać, że monitoring to bieżące badanie procesu wdrażania zapisów strategicznych,

natomiast ewaluacja sprowadza się do oceny wykonania sformułowanych zadań oraz stopnia realizacji całego planu i na podstawie wyników monitoringu. W związku z tym, monitoring może być prowadzony przez wyznaczone jednostki koordynujące realizację działań, np. wydziały merytoryczne urzędu. Ewaluacja zaś winna być przeprowadzana przy współudziale Rady Programowej, którą trzeba na tą okoliczność powołać.

Rada Programu będzie nadzorowała realizację Programu, zapoznając się z okresowymi raportami dotyczącymi wykonania zadań i uzyskanych efektów ekologicznych. Efektem ewaluacji mogą być wprowadzane modyfikacje niektórych zapisów strategicznych. Nie powinny one dotyczyć celów strategicznych, w niewielkim stopniu mogą odnosić się do celów szczegółowych. Modyfikacjom mogą natomiast ulegać cele operacyjne i konkretne działania. Należy jednak pamiętać, że plan w zaproponowanym kształcie jest dokumentem otwartym, który powinien na bieżąco odpowiadać na nowe wyzwania. Zatem, proponowane przez powołany komitet ewaluacyjny modyfikacje mogą już bezpośrednio przenosić się na rozwiązania zastosowane w aktualizacji planu rozwoju. Do monitoringu i ewaluacji Strategii zobowiązuje się samorząd, zatwierdzając dokument. Dzięki wprowadzeniu systemu monitoringu i ewaluacji zostaje także rozwiązany problem dezaktualizacji założeń Programu wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych działań w ramach dokumentu.

Proponuje się, aby monitoring Programu był prowadzony w przynajmniej półrocznych okresach, natomiast ewaluacja raz na dwa lata.

Bezpośrednim realizatorem zadań nakreślonych w Programie jest samorząd Gminy oraz spółki będące własnością samorządu jako realizatorzy inwestycji w zakresie ochrony środowiska na własnym terenie oraz podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program. Wypracowane procedury i strategie powinny po ustaleniu i weryfikacji stać się rutyną i podstawą zinstytucjonalizowanej współpracy pomiędzy partnerami różnych szczebli decyzyjnych i środowisk odpowiedzialnych za ostateczny wizerunek obszaru. Następuje uporządkowanie i uczynienie samego procesu planowania i zarządzania na tyle, że pewne działania stając się rutyną, powodują samoistne powtarzanie się dobrych rozwiązań wytwarzając mechanizmy samoregulacji. Jak już wspomniano wcześniej, odbiorcą Programu są mieszkańcy Gminy, którzy subiektywnie oceniają efekty wdrożonych przedsięwzięć. Ocenę taką można uzyskać poprzez wprowadzenie odpowiednich mierników świadomości społecznej, co opisano w dalszej części dokumentu.

Ocena realizacji Programu polega przede wszystkim na monitorowaniu, czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

Analogicznie jak na poziomie wojewódzkim został określony „system monitoringu i oceny”, zatem proponujemy stworzenie:

- systemu zbierania i selekcjonowania informacji,
- systemu oceny i interpretacji zgromadzonych danych.

Procesy te powinny być analogiczne na poziomie gminy i województwa. Proponowany więc system monitoringu powinien zawierać działania określone w Programie Operacyjnym Województwa:

- permanentne pozyskiwanie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu (materiał stanowiący podstawę do analiz i ocen),
- przetworzenie i analiza danych,

- przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
- analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
- analiza przyczyn zarejestrowanych odstępstw oraz identyfikacja działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
- wykonanie działań korygujących.

Zbudowanie takiego systemu monitoringu i prowadzenie opisanych działań pozwoli na bieżące monitorowanie realizacji Programu. Podstawą dla sprawnego zbierania danych monitoringu jest opracowany zestaw mierników.

Niniejszy Program będzie pełnił rolę narzędzia zarządzania środowiskiem w skali Gminy. Planuje się, że zarządzanie programem będzie realizowane z wyników monitorowania procesów zachodzących w kwalifikowanych obszarach analizy. Ocena realizacji Programu polega przede wszystkim na monitorowaniu, czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.). Zgodnie z „Wytycznymi” podstawą oceny realizacji celów i zadań wyznaczonych w Programie będzie monitoring wskaźników liczbowych.

6.4 Aktualizacja Programu i okresowa sprawozdawczość z jego realizacji

Obowiązek opracowania aktualizacji Programów ochrony środowiska (POŚ) wprowadzono w ustawie Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz.U. z 2024 r., poz 54). Zgodnie z art. 17 organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska. Aktualizacja przyjmowana jest na okres 4 lat z perspektywą na kolejne 4 lata. Nie dopuszczalnym jest, aby aktualizacja programu nastąpiła po upływie jego obowiązywania.

Ponadto organ sporządzający program jest zobowiązany do opracowania co 2 lata raportu z jego wykonania, który zostaje przedstawiony odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy (art. 18 ust. 2). Następnie organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy przekazuje raport odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu (art. 18 ust. 3).

7 Spis tabel

Tab. 4-1 Wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych typów kotłów	19
Tab. 4-2 Szacunkowe całkowite wydatki na dofinansowanie w ramach programu Czyste powietrze.....	20
Tab. 4-3 Łączna ilość źródeł ciepła w poszczególnych miejscowościach w gminie Zgorzelec Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB.....	23
Tab. 4-4 Liczebność poszczególnych klas kotłów w miejscowościach należących do gminy Zgorzelec Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEEB	24
Tab. 4-5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5}) [źródło: GIOŚ]	28
Tab. 4-6 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	43
Tab. 4-7 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	44
Tab. 4-8 Wyniki pomiaru hałasu na terenie Gminy Zgorzelec w 2011 r.	46
Tab. 4-9 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem	47
Tab. 4-10 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem	49
Tab. 4-11 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem	49
Tab. 4-12 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne	52
Tab. 4-13 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne.....	53
Tab. 4-14 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne	54
Tab. 4-15 Wykaz JCWP na terenie Gminy Zgorzelec	55
Tab. 4-16 Klasy biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy Zgorzelec.....	56
Tab. 4-17 Wykaz JCWPd w obrębie których znajduje się Gmina Zgorzelec	59
Tab. 4-18 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami.....	62
Tab. 4-19 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami	64
Tab. 4-20 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami	65
Tab. 4-21 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Zgorzelec (stan na grudzień 2022 i grudzień 2023).....	66
Tab. 4-22 Wykaz ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec.....	67
Tab. 4-23 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Zgorzelec (stan na grudzień 2022 i grudzień 2023).....	67
Tab. 4-24 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno- ściekowa	68
Tab. 4-25 Wskaźniki efektywności programu – zaopatrzenie w wodę (wg GUS 2023, stan na grudzień 2023 r.)	71
Tab. 4-26 Wskaźniki efektywności programu – odprowadzenie ścieków (wg GUS 2023, stan grudzień 2023 r.)	71
Tab. 4-27 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	72
Tab. 4-28 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji:	73
Tab. 4-29 Gmina Zgorzelec na tle jednostki podziału fizyczno-geograficznego	74
Tab. 4-30 Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Zgorzelec	76

Tab. 4-31 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zasoby geologiczne	78
Tab. 4-32 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: zasoby geologiczne	79
Tab. 4-33 Uziarnienie gleb w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	80
Tab. 4-34 Odczyn gleb w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	80
Tab. 4-35 Substancja organiczna gleby w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	80
Tab. 4-36 Właściwości sorpcyjne gleb w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	80
Tab. 4-37 Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	81
Tab. 4-38 Całkowita zawartość makroelementów w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca ...	81
Tab. 4-39 Całkowita zawartość pierwiastków śladowych w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	81
Tab. 4-40 Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne w punkcie pomiarowym nr 117 - Trójca	82
Tab. 4-41 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w obszarze interwencji: Gleby	83
Tab. 4-42 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gleby	84
Tab. 4-43 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Gleby Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gleby	85
Tab. 4-44 Informacja o odebranych odpadach komunalnych w 2023 r. – na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2023 r.	87
Tab. 4-45 informacja o odpadach komunalnych zebranych w punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w 2023 r. na terenie gminy Zgorzelec	88
Tab. 4-46 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w okresie sprawozdawczym 2021-2022 w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	90
Tab. 4-47 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	92
Tab. 4-48 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	93
Tab. 4-49 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 – siedliska przyrodnicze	96
Tab. 4-50 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066 – siedliska przyrodnicze	97
Tab. 4-51 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 – siedliska przyrodnicze	97
Tab. 4-52 Zestawienie przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 – siedliska przyrodnicze	98
Tab. 4-53 Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec	98
Tab. 4-54 Efekty realizacji POŚ w okresie sprawozdawczym 2021-2022 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze	104
Tab. 4-55 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze	107
Tab. 4-56 Najważniejsze sukcesy w obszarze interwencji: zasoby przyrodnicze	108
Tab. 4-57 Ocena realizacji POŚ 2021-2024 w okresie sprawozdawczym 2021-2022 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	110
Tab. 4-58 Analiza SWOT w obszarze interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami	112
Tab. 5-1 Cele, wskaźniki oraz kierunki interwencji	116

8 Spis rycin

Ryc. 3-1 Lokalizacja Gminy Zgorzelec.....	14
Ryc. 4-1. Klimat w Gminie Zgorzelec.....	15
Ryc. 4-2. Wyniki pomiarów ze stacji pomiarowej w Zgorzelcu (prędkość wiatru, temperatura, opady).....	17
Ryc. 4-3. Źródła ciepła w gminie Zgorzelec.	21
Ryc. 4-4. Procentowe zestawienie źródeł ciepła w gminie Zgorzelec.....	22
Ryc. 4-5. Pomiar stężenia Benzo (a) pirenu w PM10 na stacji pomiarowej Zgorzelec	25
Ryc. 4-6. Pomiar stężenia pyłu zawieszonego PM 2.5 na stacji pomiarowej Zgorzelec	25
Ryc. 4-7. Pomiar stężenia pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej Zgorzelec	26
Ryc. 4-8. Gmina Zgorzelec na tle JCWP	58
Ryc. 4-9. Gmina Zgorzelec na tle JCWPd	60
Ryc. 4-10. Obszary chronione na terenie Gminy Zgorzelec.....	95
Ryc. 4-11. Pomniki Przyrody na terenie Gminy Zgorzelec.....	102
Ryc. 6-1 Schemat zarządzania Programem	125
Ryc. 6-2 Relacje między podmiotami i instytucjami uczestniczącymi i nadzorującymi opracowanie, uchwalenie i realizację Programu	126

9 Spis załączników

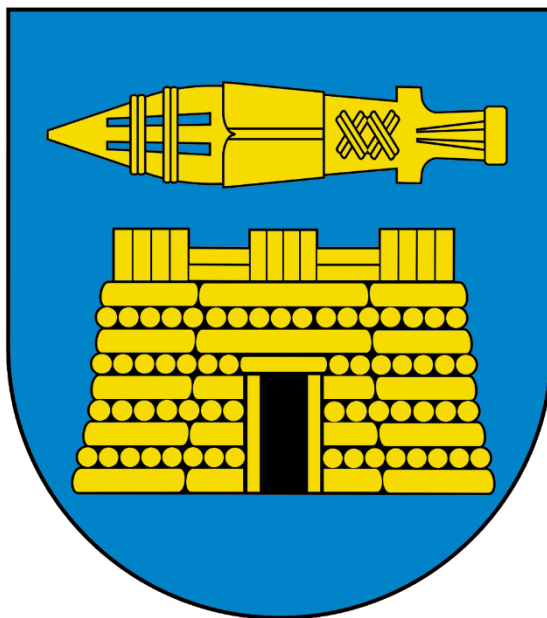
Załącznik nr 1 Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Załącznik nr 2 Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Załącznik nr 3 Cele środowiskowe wybranych dokumentów strategicznych

Załącznik nr 1

GMINA ZGORZELEC

Cele, kierunki interwencji oraz zadania dla Gminy Zgorzelec

Listopad 2024

Cele, kierunki interwencji oraz zadania dla Gminy Zgorzelec

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	1) Długość wyremontowanych i zmodernizowanych dróg gminnych [km] Źródło: UG Zgorzelec	1)10,2 2) W ramach zadania „Remont drogi gminnej publicznej nr 109153D (ul. Dolna) w miejscowości Łagów” – całkowita wymiana 1 024,80 m b. nawierzchni drogowej na nową	1) Wzrost 2) Wg potrzeb 3) Wg potrzeb 4) Wzrost	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych Rozwój i usprawnienie systemów transportu o obniżonej emisji hałasu	Budowa drogi gminnej publicznej łączącej drogę wojewódzką nr 351 z drogą krajową nr 30 w miejscowości Jędrzychowice, inwestycja w całości finansowana przez zewnętrznych inwestorów przekazana bezpłatnie na rzecz gminy	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
2			2) Remonty i modernizacje dróg gminnych Źródło: UG Zgorzelec 3) Remonty i modernizacje dróg gminnych	3) Roboty naprawcze			Budowa drogi gminnej wewnętrznej ul. Dębowej w Łagowie			

¹ Należy wskazać, czy zadanie należy do zadań własnych samorządu (zadania finansowane w całości lub w części ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji województwa/powiatu/gminy) bądź czy jest zadaniem monitorowanym (zadania, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych – będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla krajowego (centralnego), bądź instytucji działających na terenie województwa/powiatu/gminy, lecz podlegających bezpośrednio organom centralnym).

² Zidentyfikowanie głównego zagrożenia na każdym etapie realizacji planowanych zadań.

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
3			Źródło: UG Zgorzelec 4) Długość ścieżek rowerowych [km] Źródło: GUS	– modernizacyjne istniejącego oświetlenia drogowego oraz sukcesywne budowanie nowych punktów świetlnych 4) 16,3			Budowa dwóch dróg gminnych publicznych w Żarskiej Wsi, inwestycje w całości finansowane przez zewnętrznych inwestorów przekazane bezpłatnie na rzecz gminy	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
4							Modernizacja drogi gminnej publicznej nr 109133D w Jerzmankach	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
5							Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 1091179D w Trójcy	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
6							Remont drogi gminnej publicznej nr 109129D w Jerzmankach	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
7							Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D relacji Pokrzywnik – Trójca (do skrzyżowania z drogą krajową nr 30 – na odcinku 2 456 m	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
8							Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2386D relacji Kunów – Studniska – na odcinku 1 640 m	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
9							Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2389D relacji Łagów – Pokrzywnik – Gronów – na odcinku 3 087 m (Łagów – Pokrzywnik) + 4 300 m (Pokrzywnik – Gronów)	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
10							Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2388D relacji Jerzmanki – Gozdanin – na odcinku 2 679 m	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
11							Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D Trójca - Gozdanin od km 13+350 do km 14+501 (od końca nowego asfaltu do drogi nr 2388D) – na odcinku 1 151 m	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
12							Kompleksowa modernizacja oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetlenia drogowego na terenie Gminy Zgorzelec wraz z zapewnieniem finansowania	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
13							Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
14							Wykup sieci od prywatnych inwestorów	Zadanie własne	PWiK "NYSa"	Brak finansowania, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

15			5) Liczba instalacji OZE na terenie gminy [szt.] Źródło: UG Zgorzelec 6) Zużycie energii cieplnej budynki mieszkalne/urzędy i instytucje [GJ/rok] Źródło: GUS 7) Długość sieci gazowniczej [km] Źródło: UG Zgorzelec, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład w Zgorzelcu 8) Ilość przyłączy do sieci gazowej [szt.] Źródło: UG Zgorzelec, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład w Zgorzelcu 9) Liczba przeprowadzonych czynności kontrolnych związanych z przestrzeganiem zakazu spalania odpadów w urządzeniach	5) Trudne do oszacowania (głównie u osób fizycznych) 6) b.d. 7) 0,396 8) 554 9) 4	5) Wzrost 6) b.d. 7) Wzrost 8) Wzrost 9) Wg zgłaszanych potrzeb	Poprawa efektywności energetycznej	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza poprzez realizację projektu pn. System publicznej komunikacji zbiorowej na terenie Powiatu Zgorzeleckiego obejmującego m.in: - zawiązanie porozumienia pomiędzy partnerami projektowymi, wykonanie planu transportowego dla całego powiatu. - utworzenie spółki międzygminnej, która odpowiedzialna będzie za wdrożenie całego systemu. - modernizacja infrastruktury transportowej (wiaty, słupki przystankowe, zatoki autobusowe). - zakup części taboru i wdrożenie systemu. Tabor stanowić będą niskoemisyjne lub zeroemisyjne środki transportu.	Zadanie własne i koordynowane	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Wymaga współpracy wielu instytucji, Konflikty społeczne (utrudnienia w transporcie drogowym)
16							Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje)	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania
17							Montaż paneli fotowoltaicznych na	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
			grzewczych i na otwartych przestrzeniach [szt.] Źródło: UG Zgorzelec				16 świetlicach wiejskich		Właściciele nieruchomości	
18							Montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach czterech szkół podstawowych w miejscowości Łagów, Osiek Łużycki, Trójca oraz Żarska Wieś	Zadanie własne	UG Zgorzelec Właściciele nieruchomości	Brak finansowania
19							Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Centrum Rekreacyjno-Turystycznego w Radomierzycach	Zadanie własne	UG Zgorzelec Właściciele nieruchomości	Brak finansowania
20							Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Radomierzycach	Zadanie własne	UG Zgorzelec Właściciele nieruchomości	Brak finansowania
21							Montaż paneli fotowoltaicznych przy lodowisku „ŁOŚ” w Łagowie	Zadanie własne	UG Zgorzelec Właściciele nieruchomości	Brak finansowania

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
22							Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec Właściciele nieruchomości Przedsiębiorstwa Spółdzielnie Wspólnoty mieszkaniowe	Brak finansowania, Brak obowiązku prawnego dla wymiany źródeł spalania paliw
23							Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec Właściciele nieruchomości Przedsiębiorstwa Spółdzielnie Wspólnoty mieszkaniowe	Brak finansowania, Brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac
24							Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	Zadanie monitorowane	ZPEC	Brak finansowania Brak aktualnych map Brak infrastruktury przesyłowej

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
25							Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Opór mieszkańców
26	Zagrożenie hałasem	Zmniejszenie narażenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem	1) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano poziom hałasu	Zmniejszenie narażenia mieszkańców w gminy ponadnormatywnym hałasem	1) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano poziom hałasu	Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
27							Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
28							Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Zadanie monitorowane	GIOŚ	Brak finansowania, Brak zasobów kadrowych
29							Kontrola emisji hałasu do środowiska drogi A-4	Zadanie monitorowane	GIOŚ	Brak finansowania

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
30							Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	Zadanie monitorowane	Zarządcy dróg	Brak finansowania, Brak zainteresowania
31	Promieniowanie elektromagnetyczne	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem	1) Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne [os.] Źródło: Oceny poziomów pól elektromagnetycznych, GIOŚ	1) 0	1) 0	Ograniczanie szkodliwego oddziaływania pól elektromagnetycznych	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczenie stref technicznych bezpieczeństwa)	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
32							Kontrola monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	Zadanie monitorowane	Przedsiębiorstwa	Brak finansowania
33							Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym	Zadanie monitorowane	Przedsiębiorcy	Brak finansowania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
34		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	2) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	2) Trudne do oszacowania	2) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa
35	Gospodarowanie wodami	Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania	1) Liczba zbiorników bezodpływowych/ przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: GUS	1) 1020 2) 3 243 3) 53 Dane za rok 2018 4) b.d. 5)	1) Wg potrzeb 2) Wg potrzeb 3) Spadek 4) Wg planu kontroli 5) Wzrost	Zapewnienie dobrej jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz ograniczenie ich zużycia	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Opór społeczny, Brak kapitału ludzkiego
36			2) Długość sieci melioracyjnej, która została poddana konserwacji [mb] Źródło: UG Zgorzelec				Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych	Zadanie monitorowane	Wody Polskie	Brak finansowania
37			3) Zużycie wody na potrzeby przemysłu [dam3/rok]				Konserwacja rowów melioracyjnych	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec	Brak finansowania
38							Ograniczenie zużycia wody w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Zadanie monitorowane	Przedsiębiorstwa	Brak finansowania, Opór społeczny

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
39			Źródło: GUS 4) Liczba kontroli WIOŚ Źródło: WIOŚ 5) Udział JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym [%] Źródło: WIOŚ				Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód	Zadanie monitorowane	WIOŚ	Brak finansowania, Brak kapitału ludzkiego
40							Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnienie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zadanie monitorowane	WIOŚ, PIG	Brak finansowania, Brak zasobów kadrowych

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
41		Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	6) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano ustalenia planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne [szt.] Źródło: UG Zgorzelec	6) 1	6) Wg potrzeb	Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	Wyznaczenie i uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
42		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	7) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	7) Trudne do oszacowania	7) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności Gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zasobów wodnych	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec, Nadleśnictwo, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
43	Gospodarka wodno-ściekowa	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	1) Stopień zaopatrzenia mieszkańców w wodociąg [%] Źródło: GUS, UG Zgorzelec	1) 100 % 2) 135,1 3) 7 884 4) 32,4 5) 21,1 6) 1 872 7) 31,7 8) 4599 9) 109.0 10) 101,2 11) Trudne do oszacowania	1) Utrzymać aktualny poziom 2-7) Wzrost 8) Wg potrzeb 9) Wg potrzeb 10) Spadek 11) Wg potrzeb	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej gospodarce wodno – ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec przedsiębiorstwa	Brak finansowania
44			2) Długość sieci wodociągowej [km] Źródło: UG Zgorzelec, GUS				Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zbierania ścieków komunalnych	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	Brak finansowania
45			3) Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej Źródło: GUS				Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	Zadanie własne	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	Brak finansowania
46			4) Długość sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: GUS				Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	Zadanie własne	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	Brak finansowania
			5) Korzystający z instalacji (kanalizacja) w % ogółu ludności [%] Źródło: GUS, UG Zgorzelec							
			6) Liczba mieszkańców korzystających z							

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
47			systemu kanalizacyjnego Źródło: GUS				Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych w miejscowości Kunów	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania
48			7) Liczba oczyszczalni ścieków/stacji zlewnych [szt.] Źródło: UG Zgorzelec				Wykup sieci od prywatnych inwestorów	Zadanie monitorowane	PWiK "NYSA"	Brak finansowania
49			8) Liczba osób korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec				Dokumentacja dotycząca przeprowadzenia analizy możliwości zaopatrzenia wsi Żarska Wieś w wodę wraz z wykonawstwem	Zadanie monitorowane	PWiK "NYSA"	Brak finansowania
50			9) Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m3] Źródło: GUS				Podział sieci wodociągowej na terenie gminy Zgorzelec na strefy	Zadanie monitorowane	PWiK "NYSA"	Brak finansowania
51			10) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec				Budowa sieci wodociągowej magistralnej w celu zaopatrzenia Radomierzyc w wodę ze Zgorzelca	Zadanie monitorowane	PWiK "NYSA"	Brak finansowania
52							Modernizacja SUW w Jęrzmarkach	Zadanie monitorowane	PWiK "NYSA"	Brak finansowania
53							Modernizacja Oczyszczalni Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach	Zadanie monitorowane	PWiK "NYSA"	Brak finansowania

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
54							Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec PWiK "NYSA"	Brak finansowania
55							Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych, w tym zgodnie z KPOŚK	Zadanie własne	UG Zgorzelec PWiK "NYSA"	Brak finansowania
56							Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadnione ekonomicznie lub technicznie	Zadanie własne	UG Zgorzelec Prywatni właściciele posesji	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa
57							Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyko ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
58	Zasoby geologiczne	Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych	-	-	-	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko, związanej z eksploatacją, kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych	Prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem	Zadanie własne	Powiat Zgorzelec	Brak finansowania
59	Gleby	Ochrona i właściwe użytkowanie gleb	1) Powierzchnia użytków rolnych [ha] Źródło: UG Zgorzelec 2) Odsetek gruntów ornych w użytkach rolnych [%] Źródło: UG Zgorzelec	1) 9 644* *Dane za rok 2005 2) 66 3) Brak punktów pomiarowych 4) Trudne do oszacowania	Wg potrzeb	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Zadanie monitorowane	Przedsiębiorcy	Brak finansowania
60							Prowadzenie monitoringu jakości gleb	Zadanie monitorowane	GIOŚ	Brak finansowania
61							Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	Zadanie monitorowane	Właściciele gruntów	Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
62			3) Liczba punktów monitoringu gleb [szt.] Źródło: GIOŚ 4) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec				Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie skażeń gleb	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec, Nadleśnictwo, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa
63	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	1) Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg] Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdania 2) Mieszkańcy prowadzący selektywną zbiórkę odpadów komunalnych Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdanie 3) Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie	1) 1 767,16* 2) 5 293* * dane za rok 2018 3) 40,92* * Dane za 2018 r. 4) 43 5) W 2017 roku: 4 szt. 6) 2 7) 1 8) 1 9) 100	1) Spadek 2) Wzrost 3) Wzrost 4) do roku 2022 należy zmniejszyć występowanie odpadów zawierających azbest o 75% 5) Wg potrzeb 6) Wg potrzeb 7) Wg potrzeb 8) 1 9) 100	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Niska opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi
64							Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania
65							Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec Mieszkańcy	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa
66		Doskonalenie systemu					Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
67		gospodarowanie odpadami	Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdania 4) Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg] Źródło: UG Zgorzelec – Baza azbestowa				Modernizacja, budowa punktów selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych	Zadanie monitorowane	Zarządzający instalacją UG	Brak finansowania, Niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych / technologicznych
68			5) Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 6) Liczba PSZOK [szt.] Źródło: UG Zgorzelec – Sprawozdania				Rozbudowa instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Zadanie monitorowane	Zarządzający instalacjami MPGK Zgorzelec	Brak finansowania, Niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych / technologicznych
69			7) Liczba instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów				Modernizacja i rozbudowa linii do oczyszczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych	Zadanie monitorowane	Zarządzający instalacjami MPGK Zgorzelec	Brak finansowania, Niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych / technologicznych

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
70			[szt.] Źródło: UG Zgorzelec 8) Czynne składowiska odpadów [szt.] Źródło: GUS, UG Zgorzelec 9) % monitorowanych składowisk odpadów [%] Źródło: UG Zgorzelec				Monitorowanie składowiska odpadów	Zadanie monitorowane	Zarządzający instalacjami MPGK Zgorzelec	Brak finansowania
71	Zasoby przyrodnicze	Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej	1) Powierzchnia obszarów zieleni urządzonej [ha] Źródło: GUS 2) Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano formy ochrony przyrody [szt.] Źródło: UG Zgorzelec 3) Liczba opracowanych	1) 8,6 2) 0. Natomiast w 5 uchwalonych mpzp znajdują się zapisy dot. powierzchni biologicznie czynnej 3) 1 4) 2/ 0/ 0/ 17	1) Wzrost 2) 3) 2 4) Wg potrzeb	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania
72							Uwzględnienie w Miejsowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	Zadanie własne	UG Zgorzelec	Brak finansowania
73							Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec RDOŚ we Wrocławiu	Brak finansowania, Wandalizm

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
74			planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] Źródło: CRFOP, RDOŚ, GUS 4) Liczba: Obszarów Natura 2000/ Rezerwatów przyrody/ zespołu przyrodniczo – krajobrazowego/ Zespołu przyrodniczo – krajobrazowego/ Pomników przyrody ożywionej [szt.] Źródło: CRFOP, RDOŚ, GUS				Opracowanie i zatwierdzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	Zadanie monitorowane	RDOŚ we Wrocławiu	Brak finansowania
75							Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000)	Zadanie monitorowane	RDOŚ we Wrocławiu	Brak finansowania, Brak zasobów kadrowych
76							Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	Zadanie własne/ Zadanie monitorowane	RDOŚ we Wrocławiu UG Zgorzelec	Brak finansowania
77							Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	Zadanie własne/ Zadanie monitorowane	RDOŚ we Wrocławiu UG Zgorzelec	Brak finansowania, Wandalizm

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
78						Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	Zadanie własne/ Zadanie monitorowane	RDOŚ we Wrocławiu PGL LP Wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych UG Zgorzelec	Brak finansowania
79		Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	5) Grunty leśne prywatne 6) Ogólna powierzchnia gruntów leśnych [ha] Źródło: GUS	5) 4,28 6) 218,26	Wg potrzeb	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną	Zadanie własne/ Zadanie monitorowane	PGL LP UG Zgorzelec	Brak finansowania
80		Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy Zgorzelec	7) Liczba działań proekologicznych [szt./rok] Źródło: UG Zgorzelec	7) Trudne do oszacowania	7) Wg potrzeb	Rozwój świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy Zgorzelec	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	Zadanie własne / Zadanie monitorowane	UG Zgorzelec, Nadleśnictwa, organizacje i stowarzyszenia, KP PSP, WIOŚ	Brak finansowania, Brak zainteresowania ze strony społeczeństwa

Załącznik 1
Cele, kierunki interwencji oraz zadania

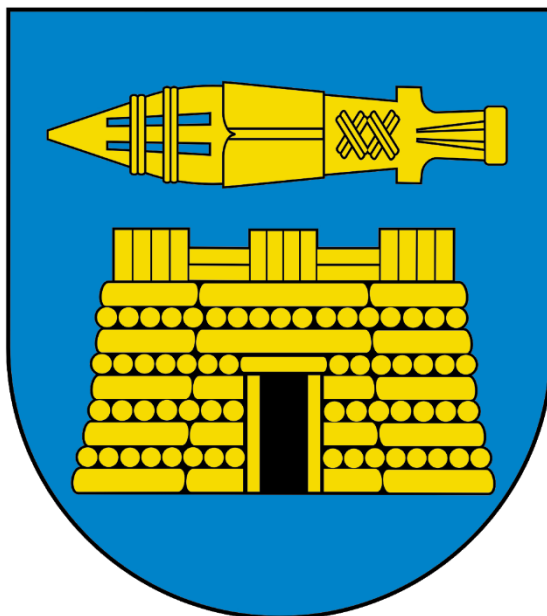
Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny ¹	Ryzyka ²
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa Rok 2023	Wartość docelowa do 2024 lub tendencja zmian					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
81	Zagrożenie poważnymi awariami	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia awarii	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii ³ [szt.] Źródło: GIOŚ, WKSP we Wrocławiu	0	0	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)	Zadanie monitorowane	Wojewódzka Komenda Straży Pożarnej we Wrocławiu Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Brak finansowania

*szacunkowy koszt na podstawie Programu ochrony środowiska dla powiatu zgorzeleckiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030

³ Odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Załącznik nr 2

GMINA ZGORZELEC

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem dla gminy Zgorzelec

Listopad 2024

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
ochrona klimatu i jakości powietrza	Wykup sieci od prywatnych inwestorów	PWiK "NYSA"	130 000	130 000	0	0	260 000	Środki własne	Wieloletni Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągownic i Urzędzeń Kanalizacyjnych na lata 2019 – 2026" na terenie Gminy Zgorzelec dla Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „NYSA”.
	Modernizacja SUW w Jerzmankach	PWiK "NYSA"	592 838	0	0	0	592 838	środki własne +zewewnętrzne dofinansowani	Wieloletni Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągownic i Urzędzeń Kanalizacyjnych na lata 2019 – 2026" na terenie Gminy Zgorzelec dla Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „NYSA”.

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Modernizacja Zakładu Oczyszczania Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach	PWiK "NYSA"	1 834 410	486 398	0	0	2 320 808	środki własne +zewewnętrzne dofinansowani	Wieloletni Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędów Wodociągów i Urzędów Kanalizacyjnych na lata 2019 – 2026" na terenie Gminy Zgorzelec dla Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „NYSA”..
	Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	UG Zgorzelec	0	700.000,00	0	2.500.000,00	3.200.000,00	Plan Budżet UG	POŚ 2017-2020 PPOŚ 2019-2022
	Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje)	UG Zgorzelec	1.200.000,00	0	0	0	1.200.000,00	Fundusze europejskie dla D.S. 2021-2027	POŚ 2017-2020
	Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych	UG-Zgorzelec Mieszkańcy	0	0	0	0	0	WFOŚiGW Punkt „Czyste Powietrze”	POŚ 2017-2020
	Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	ZPEC	-	-	-	-	-	-	PPOŚ 2019-2022
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	UG Zgorzelec- budynki publiczne	1.100.000,00	0	0	0	1.100.000,00	Fundusze europejskie dla D.S. 2021-2027	POŚ 2017-2020 PPOŚ 2019-2022
	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 351 Pieńsk – Jędrzychowice wraz z ul. Bolesławiecką i Dr.Kahlbaum-Alle w Görlitz") oraz nr 353 (w 2019 r. w ramach projektu strona 107 Załączniki Interreg „Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 353 Pieńsk – Strzelno wraz z ul. Rothenburger Strasse w Krauschwitz	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Strategia rozwoju powiatu zgorzeleckiego
	Budowa, remont i modernizacja dróg powiatowych, a także współpraca ze Związkiem Gmin Ziemi Zgorzeleckiej oraz województwem w zakresie rozwoju spójnej i bezpiecznej sieci komunikacji drogowej w regionie;	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Strategia rozwoju powiatu zgorzeleckiego
	Modernizacja oświetlenia na energooszczędne i jego bieżące utrzymanie	UG Zgorzelec	150.000,00	2.000.000,00	150.000,00	150.000,00	2.450.000,00	Budżet UG	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Poprawa jakości powietrza na danych obszarach gmin, stosowanie odpowiednich zapisów w mpzp	UG Zgorzelec	Wartości nie do oszacowania	Wartości nie do oszacowania	Wartości nie do oszacowania	Wartości nie do oszacowania	Wartości nie do oszacowania	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Remonty wiat przystankowych	UG Zgorzelec	150.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	195.000,00	Budżet gminy	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Kontrole spalania	UG Zgorzelec	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2389D relacji Łagów – Pokrzywnik – Gronów – na odcinku 3 087 m (Łagów – Pokrzywnik) + 4 300 m (Pokrzywnik – Gronów)	Powiat Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Raport z realizacji Programu ochrony środowiska za lata 2021-2022
Zagrożenie hałasem	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Kontrola emisji hałasu do środowiska drogi A-4	WIOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
Promieniowanie elektromagnetyczne	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczenie stref technicznych bezpieczeństwa)	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019 - 2022
	Kontrola monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	WIOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020 PPOŚ 2019-2022
	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym	Przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej oraz infrastruktury zapewniającej zaopatrzenie w energię elektryczną.	monitorowane: Tauron Dystrybucja S.A., PSE S.A., przedsiębiorstwa energetyczne, podmioty eksploatujące stacje elektroenergetyczne	1000	4000	4000	4000	15000	Budżet przedsiębiorstw	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
Gospodarowanie wodami	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	UG Zgorzelec	-	-	-	-	-	W ramach czynności służbowych	POŚ 2017-2020 PPOŚ 2019-2022
	Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych	Wody Polskie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Konserwacja rowów melioracyjnych	UG Zgorzelec	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	200.000,00	UG Zgorzelec Urząd Marszałkowski Woj. Dolnośląskiego	POŚ 2017-2020
	Ograniczenie zużycia wody w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Przedsiębiorstwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód	WIOŚ we Wrocławiu Wody Polskie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnienie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	WIOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Wyznaczenie i uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	W ramach wydatków dot. planów miejscowych	PPOŚ 2019-2022
	Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemów wodociągowych	monitorowane: gminy, przedsiębiorstwa wod-kan	5000	5000	5000	5000	20000	budżet gmin, przedsiębiorstw, środki UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Odwodnienie drogi	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
Gospodarka wodno-ściekowa	Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zbierania ścieków komunalnych	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	130.000,00	0	0	0	130.000,00	SWK Środki zewnętrzne	PPOŚ 2019-2022
	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	UG Zgorzelec PWiK „NYSA” Międzygminna spółka wodno-kanalizacyjna SUPLAZ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Wykup sieci od prywatnych inwestorów	PWiK "NYSA"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK „NYSA” Sp. z o.o. na lata 2017-2024
	Dokumentacja dotycząca przeprowadzenia analizy możliwości zaopatrzenia wsi Żarska Wieś w wodę wraz z wykonawstwem	PWiK "NYSA"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK „NYSA” Sp. z o.o. na lata 2017-2024
	Podział sieci wodociągowej na terenie gminy Zgorzelec na strefy	PWiK "NYSA"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK „NYSA” Sp. z o.o. na lata 2017-2024

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Budowa sieci wodociągowej magistralnej w celu zaopatrzenia Radomierzyc w wodę ze Zgorzelca	PWiK "NYSA"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK „NYSA” Sp. z o.o. na lata 2017-2024
	Modernizacja SUW w Jędrzychowicach	PWiK "NYSA"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK „NYSA” Sp. z o.o. na lata 2017-2024
	Modernizacja Zakładu Oczyszczania Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach	PWiK "NYSA"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK „NYSA” Sp. z o.o. na lata 2017-2024

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	UG Zgorzelec PWik "NYSa"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych, w tym zgodnie z KPOŚK	UG Zgorzelec PWik "NYSa"	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	UG Zgorzelec- poprzez udzielenie dotacji Prywatni właściciele posesji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Wsparcie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone)	UG Zgorzelec poprzez udzielenie dotacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
Zasoby geologiczne	Prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem.	Powiat Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	-
Gleby	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	GIOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020 POŚ 2019-2022
	Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	Mieszkańcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie skażeń gleb	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020 PPOŚ 2019-2022
	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	b.d.
	Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	UG Zgorzelec Mieszkańcy	-	-	-	-	-	-	POŚ 2017-2020 PPOŚ 2019-2022
	Rozbudowa instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Zarządzający instalacją	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Modernizacja i rozbudowa linii do oczyszczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych	Zarządzający instalacją ZGIUK Lubań	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Monitorowanie składowiska odpadów	Zarządzający instalacjami,	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Zbiórka surowców wtórnych	UG Zgorzelec	-	-	-	-	-	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Usuwanie pojazdów wycofanych z eksploatacji	UG Zgorzelec	-	-	-	-	-	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz zezwoleń na przetwarzanie i zbieranie odpadów.	monitorowane: WIOŚ	działanie ciągle – koszty nakładu pracy trudne do oszacowania					WIOŚ	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym tworzenie i utrzymanie punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami.	UG Zgorzelec	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000	Budżet gmin, zarządców instalacji	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
Zasoby przyrodnicze	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni	UG Zgorzelec	0	0	0	0	0	-	POŚ 2017-2020
	Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	UG Zgorzelec	W ramach kosztów planistycznych	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	UG Zgorzelec	10.000,00	10.000,00	0	0	20.000,00	Budżet gminy	POŚ 2017-2020

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Opracowanie i zatwierdzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	RDOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000)	RDOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	RDOŚ we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	RDOŚ we Wrocławiu UG Zgorzelec	0	0	0	10.000,00	10.000,00	-	PPOŚ 2019-2022
	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	RDOŚ we Wrocławiu PGL LLP UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022
	Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków	RDOŚ, PGL LP, Nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	20 000					Budżet RDOŚ, PGL LP, Nadleśnictw, organizacji pozarządowych	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Odtwarzanie populacji znikających gatunków zwierząt leśnych	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Ograniczenie do minimum wycinki drzew celem zmiany użytkowania gruntu	UG-Zgorzelec Nadleśnictwa	działanie ciągle – koszty nakładu pracy trudne do oszacowania					budżet gmin	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Rozbudowa i przebudowa drzewostanów	PN, PK, PGL LP, Nadleśnictwa	30 000					Budżet PN, PK, PGL LP, Nadleśnictw	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Zabiegi pielęgnacyjne i ochronne na obszarach leśnych	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Zadania z zakresu ochrony ekosystemów leśnych	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej lasów	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Działania ograniczające szkodliwe organizmy (m.in. owady) zagrażające trwałości lasów	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Rewitalizacja terenów zieleni, utrzymanie i pielęgnacja terenów zielonych i istniejących form ochrony przyrody	UG Zgorzelec	60.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	420.000,00	Fundusz Małych Projektów Turów	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Uwzględnienie terenów zieleni w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	UG Zgorzelec	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	Nie do oszacowania	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Zwiększenie lesistości, tworzenie planów zalesień, wykonanie nowych nasadzeń drzew	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Zachowanie i ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	UG Zgorzelec Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Realizacja zadań gospodarczych i ochronnych - zgodnie z planami urządzenia lasów państwowych	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Ograniczanie powierzchni występowania gatunków obcych i inwazyjnych (rdestowiec, niecierpek, robinia, czeremcha, tawuła)	Nadleśnictwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej	UG Zgorzelec	200.000,00	2.500.000,00	0	0	2.700.000,00	Program Polska-Czechy	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	PPOŚ 2019-2022

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
Zagrożenie poważnymi awariami	Poprawa technicznego wyposażenia służb PSP, OSP	gminy, powiaty, KW PSP	10 000	10000	10000	10000	40000	Budżet powiatów, gmin, KW PSP	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)	Wojewódzka Komenda Straży Pożarnej we Wrocławiu Wojewódzki Inspektorat Sanitarny we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	POŚ 2017-2020
Podnoszenie świadomości ekologicznej, zmiana postaw i zachowań społeczeństwa, w tym dzieci, młodzieży, firm	Edukacja społeczeństwa w zakresie szkodliwości wpływu na jakość powietrza spalania odpadów i paliw złej jakości w kotłach domowych oraz wpływu zanieczyszczeń na organizmy żywe oraz na temat zagrożeń klimatycznych.	UG Zgorzelec, placówki oświatowe	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna					Budżet województwa, powiatów, gmin, jednostek oświatowych, organizacji pozarządowych, RDOŚ, PGL LP, PGW WP, Nadleśnictw, PN, PK,	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Działania edukacyjne, promocyjne i rozpowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód oraz protekcji obszarów przed powodzią i suszą.	gminy, placówki oświatowe, przedsiębiorstwa komunalne, PGW WP, zarządy zlewni	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna					przedsiębiorstw komunalnych, przedsiębiorstw wod-kan, KW PSP, zarządców zlewni, zarządców dróg, WSSE, ARiMR, DODR, OSChR,	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Przygotowanie publikacji, filmów, opracowań, stron internetowych, związanych z tematyką ochrony środowiska (w tym edukacyjnych)	UG Zgorzelec, RDLP LP, Nadleśnictwa, placówki oświatowe	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna					straż miejska,policja, OUG, zarządcy obszarów chronionych, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Budowa, utrzymanie i modernizacja ścieżek dydaktycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	UG Zgorzelec, RDLP LP, DZPK, Nadleśnictwa, placówki oświatowe, PGW WP	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna						Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Prowadzenie działań i inicjatyw proekologicznych, w tym wyjazdy edukacyjne, edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w centrach i ośrodkach edukacji ekologicznej: prowadzenie zajęć terenowych i stacjonarnych	DZPK, placówki oświatowe, Nadleśnictwa, zarządcy obszarów chronionych	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna						Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii.	WIOŚ, PSP, Policja, Straż Miejska, nie ma placówki oświatowe	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna						Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

Załącznik 2

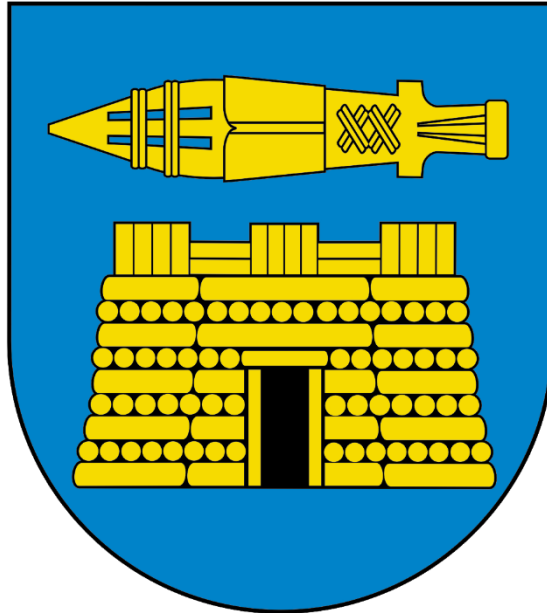
Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania PLN					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	RAZEM		
	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie odpowiedzialnej gospodarki odpadami, w tym redukcji ilości wytwarzanych odpadów oraz poprawnego sposobu segregacji.	UG Zgorzelec, placówki oświatowe, przedsiębiorstwa komunalne	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna						Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Prowadzenie działalności szkoleniowej i informacyjnej w zakresie prawidłowej działalności rolniczej, w tym ochronę gleb, doradztwo w sprawie nawożenia i wykorzystywania środków wspomagających ochronę roślin.	OSChR, ARMiR, DODR	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna						Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Działania edukacyjne z pozostałych dziedzin, w tym: ochrona przed nadmiernym hałasem, polami elektromagnetycznymi, ochrona zasobów geologicznych i gleb.	placówki oświatowe, ARiMR, DODR, NFOŚiGW, zarządcy dróg, przedsiębiorstwa, OUG	20 000 – łączny koszt dla całego obszaru Edukacja ekologiczna						Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego
	Prowadzenie spotkań edukacyjnych, informacyjno-ekologicznych, konsultacji społecznych	UG Zgorzelec	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-	Wojewódzki program ochrony środowiska woj. Dolnośląskiego

*szacunkowy koszt na podstawie Programu ochrony środowiska dla powiatu zgorzeleckiego na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026

Załącznik nr 3

GMINA ZGORZELEC

Cele środowiskowe wybranych dokumentów strategicznych

Listopad 2024

I. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
 - i. Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - ii. Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - iii. Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
 - iv. Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
 - v. Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
 - vi. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
2. Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - i. Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - ii. Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
 - iii. Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - iv. Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
3. Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski
 - i. Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,

II. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
 - i. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny
2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- i. Kierunek interwencji – Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych
 - ii. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta
 - iii. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich
- 3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Transport
 - i. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce
 - ii. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
- 4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia
 - i. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju
 - ii. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej
 - iii. Kierunek interwencji – Rozwój techniki
- 5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko
 - i. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód
 - ii. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
 - iii. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego
 - iv. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją
 - v. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi
 - vi. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami
 - vii. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych,

III. *Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*

- 1. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)
 - i. Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1)
 - ii. Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2)
 - iii. Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3)
 - iv. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4)
- 2. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II)

- i. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1)
 - ii. Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2)
 - iii. Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3)
 - iv. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4)
 - v. Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5)
3. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)
- i. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1)
 - ii. Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2)
4. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)
- i. Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1)
5. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V)
- i. Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1),

IV. Strategia „Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.”

- 1. Cel 1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych
- 2. Cel 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej
- 3. Cel 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych
- 4. Cel 4. Rozwój rynków energii
- 5. Cel 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii
- 6. Cel 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji
- 7. Cel 8. Poprawa efektywności energetycznej

V. „Strategia produktywności 2030”

- 1. Obszar I. Zasoby naturalne: Cel 1: Wzrost wydajności surowcowej gospodarki
 - i. Kierunek interwencji I.1. Optymalizacja gospodarowania surowcami, w szczególności nieodnawialnymi, z uwzględnieniem ich jakości, wartości i możliwości wielokrotnego użycia

- a) Działanie I.1.1. Surowce wtórne z przemysłu: skuteczność obecnej legislacji, tworzenie i rozwój rynków surowców wtórnych,
- b) Działanie I.1.2. Nowe modele biznesowe w gospodarce o obiegu zamkniętym,
- c) Działanie I.1.3. Zwiększanie wydajności gospodarowania surowcami w całym cyklu życia: upowszechnienie narzędzia pomiaru śladu środowiskowego,
- d) Działanie I.1.4. Wspieranie przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie tworzyw sztucznych,
- e) Działanie I.1.5. Wspieranie rozwoju innowacyjnych biotworzyw w celu przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym,
- ii. Kierunek interwencji I.2. Ekoinnowacje
 - a) Działanie I.2.1. Ekoprojektowanie: stworzenie eksperckiej platformy ekoprojektowania
 - b) Działanie I.2.2. Upowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego i certyfikacji
 - c) Działanie I.2.3. Green Innovation Hub – koordynacja wsparcia dla firm rozwijających zielone technologie
- 2. Obszar V. Wiedza, cel wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i technologii w gospodarce
 - i. Kierunek interwencji V.1. Wzmocnienie procesu generowania wiedzy i technologii
 - a) Działania V.1.4. Promocja i wsparcie innowacji społecznych

VI. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

- i. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
- ii. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,

VII. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

- 1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
 - i. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
 - ii. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom,

VIII. Strategia „Sprawne Państwo 2020”

- 1. Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
 - i. Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju

- a) Przedsięwzięcie 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
 - b) Przedsięwzięcie 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego,
 - c) Przedsięwzięcie 3.2.3. Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,
2. Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych
- i. Kierunek interwencji 5.2. Ochrona praw i interesów konsumentów
 - a) Przedsięwzięcie 5.2.3. Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,
 - ii. Kierunek interwencji 5.5. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych
 - a) Przedsięwzięcie 5.5.2. Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,
3. Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego
- i. Kierunek interwencji 7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
 - a) Przedsięwzięcie 7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego,

IX. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1. Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego
- i. Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej
 - a) Kierunek interwencji 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,
2. Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
- i. Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego
 - a) Kierunek interwencji 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
 - b) Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - c) Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
 - d) Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa,

X. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
 - i. Kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska
 - ii. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
 - iii. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
 - i. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach,

XI. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

- 1.
2. Cel szczegółowy 2. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
 - i. Kierunek interwencji – poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej,

XII. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

1. Cel szczegółowy 2. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich
 - i. Priorytet Strategii 2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowanie dóbr kultury

XIII. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku¹

1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej
 - i. Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
 - ii. Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,
2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii
 - i. Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - ii. Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
 - i. Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego

¹ Trwają prace nad projektem nowej polityki energetycznej państwa. POŚ powinny być spójne z aktualnie obowiązującym dokumentem.

- wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
4. Kierunek – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej
 - i. Cel główny – przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych
 5. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
 - i. Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - ii. Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 - iii. Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 - iv. Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - v. Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
 6. Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii
 - i. Cel główny – zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
 7. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
 - i. Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - ii. Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
 - iii. Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,

- iv. Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie
- v. e ich w gospodarce,
- vi. Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

UZASADNIENIE

Uzasadnienie do uchwały Nr 97/25
Rady Gminy Zgorzelec
z dnia 26 maja 2025r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030 został opracowany jako rezultat wypełnienia przez samorząd obowiązku ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024. poz. 54.), w której przewidziano, iż polityka ochrony środowiska jest prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Dokument ten jest aktualizacją obowiązującego „Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” i większość realizowanych kierunków jest aktualna. Zaktualizowano informacje w zakresie charakterystyki zagrożeń środowiskowych i celów środowiskowych zgodnie z wymogami obowiązującego prawa.

Pomimo zmian, głównie metodologicznych, zakres rzeczowy planowanego gminnego programu ochrony środowiska uwzględniającego cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach przetargowych (art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – tekst jednolity Dz. U. z 2024., poz. 54.) stanowi kontynuację kierunków działań już realizowanych, które aktualnie nazywane są kierunkami interwencji, i aktualizację obszarów strategicznych, zwanych aktualnie obszarami interwencji, przyjętymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025- 2028”.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec podlegał zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego, który wydał pozytywną opinię dla projektu.

Projekt Programu uzyskał pozytywną opinię Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie odstąpienia od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze powyższe Wójt Gminy Zgorzelec w dniu 12 marca 2025 r. poprzez publiczne Obwieszczenie nr sygn. NP.602.1.2024/23 zawiadomił społeczeństwo o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030”. Wydane obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 13 marca 2025 r. na:

- 1) stronie internetowej Urzędu Gminy Zgorzelec (<https://gmina.zgorzelec.pl>),
- 2) stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Zgorzelcu pod adresem (<https://zgorzelec.bip.info.pl>),
- 3) tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Zgorzelcu.

Realizacja przyjętych celów i kierunków działań w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2030, pozwoli na uzyskanie równowagi między rozwojem gospodarczym gminy, a wymogami ochrony środowiska oraz doprowadzi do poprawy stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczo-kulturowego.

Program Ochrony Środowiska zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 54) uchwalany jest przez radę gminy.

Przedłożony Program Ochrony Środowiska odpowiada wymogom stawianym tego typu opracowaniom wynikającym z zapisu art. 14 cyt. ustawy Prawo ochrony środowiska.

Uchwalony w takim kształcie Program Ochrony Środowiska będzie dokumentem strategicznym wykorzystywanym przez Wójta Gminy Zgorzelec jako instrument zarządzania środowiskiem.